

Aleg. 50.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy Jazłowiec w sprawie reaktywowania
zniesionego w r. 1880. c. k. Sądu powiatowego w Jazłowcu.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. Listopada 1889 r. przekazującej nam do załatwienia petycyę gminy Jazłowiec o przywrócenie napowrót c. k. Sądu powiatowego w tej miejscowości, który tam istniał do 1. listopada 1880, mamy zaszczyt po zarządzeniu odpowiednich dochodzeń przedłożyć.

C. k. Sąd powiat. w Jazłowcu przeniesiony został do Złotego Potoka w skutek uchwały sejmowej z d. 29. maja 1875 r.

W roku 1886 wniosła gmina Jazłowiec petycyę do Wys. Sejmu i reaktywowanie a raczej utworzenie tam nowego c. k. Sądu powiatowego.

Petycyę tę odstąpioną nam do załatwienia po zasięgnięciu opinii rady powiat. w Buczaczu załatwiliśmy odmawiając jej dalszego poparcia, albowiem i rada powiat. była przeciwną tworzeniu w granicach c. k. Starostwa buczackiego czwartego sądu, i z zapytanych gmin w tej okolicy tylko część oświadczyła się za wcieleniem ich do okręgu przyszłego c. k. Sądu w Jazłowcu.

W roku 1889 ponownie wniosła gmina Jazłowiec petycyę do Wys. Sejmu w tej samej sprawie, lecz już popartą licznymi uchwałami rad gmin okolicznych.

Petycyę ta uchwałą Wys. Sejmu z d. 26. listopada 1889 przekazaną nam została do załatwienia. Przytem i właściciel obszaru dworskiego w Dulibach Witold Wolański wniósł do Wydziału kraj. podanie z prośbą o ustanowienie Sądu powiat. w Jazłowcu. Wydział powiat. w Buczaczu, od którego zażądaliśmy opinii w tej sprawie, gorąco popiera otwarcie Sądu w Jazłowcu, do okręgu którego proponuje wydzielenie z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Buczaczu gmin 9, z Czortkowskiego gmin 3, z Sądu w Tłustem gmin 9, które w uchwałach swoich rad gminnych zgodziły się na przynależenie do przyszłego c. k. Sądu w Jazłowcu.

Również bardzo przychylną opinię w kierunku utworzenia nowego Sądu w Jazłowcu udziela nam c. k. Sąd wyższy kraj. we Lwowie, z uwagi na zbyt obszerne i zaludnione okręgi sąsiednich sądów powiatowych w Buczaczu i Czortkowie.

W r. 1891 Sądy pomienione mając systemizowany personal, składający się z jednego sędziego i po 4-ch adjunktów, miały do załatwienia spraw:

a) Sąd w Buczaczu z ludnością 51.358 osób		
podań cywilnych	22.772	
" karnych	7.839	
	razem	30.611
b) Sąd w Czortkowie z ludnością 64.771 osób		
podań cywilnych	18.676	
" karnych	9.266	
	razem	27.942
c) w Tłustem z ludnością 35.601 osób		
podań cywilnych	10.574	
" karnych	5.151	
	razem	15.698

Z tego powodu, jak również z uwagi, że miasteczko Jazłowiec nadaje się zupełnie na siedzibę przyszłego Sądu, jest bowiem znacznie zaludnione, ma targi tygodniowe, połączone jest gościńcem szutrowanym z Buczaczem, Tłustem i Zaleszczykami, wreszcie jest siedzibą urzędu pocztowego i telegraficznego, ma aptekę, lekarza i odpowiednie pomieszczenie dla Sądu i urzędników, — proponuje, aby przydzielić do przyszłego Sądu w Jazłowcach.

A) z Sądu powiat. w Buczaczu:

N. b.	miejscowość	ludność	odległość	
			od Jazłowca	od Buczacza
1.	Browary	786	2 klm.	kil. 14.5
2.	Duliby	978	5 "	20
3.	Jazłowiec	3195	5 "	15
4.	Nowosiołki Jazłowieckie	1303	3 "	18
5.	Przedmieście	700	2 "	14
6.	Zaleszczyki małe	794	5 "	13
7.	Znibrody	757	9 "	25

razem siedm miejscowości o 8.513 mieszkańcach.

B) z Sądu powiat. w Tłustem:

N. b.	miejscowość	ludność	odległość		
			z Jazłowca	z Tłustego	z Buczacza
1.	Beremiany	1313	klm 13	25	28
2.	Chmielowa	702	13 1/2	21	28 1/2
3.	Drohiczówka	923	17 1/2	16 1/2	32 1/2
4.	Latacz	1571	17 1/2	24 1/2	32 1/2
5.	Świerszkowce	603	12 1/2	22	27 1/2

razem ludności 5.112.

C) Z powiatu sądowego Czortków:

N. b.	miejscowość	ludność	odległość		
			z Jazłowca	z Tłustego	z Buczacza
1.	Bazar	1806	klm 10	23 1/2	20
2.	Krzywołuka	685	7	25 1/2	16
3.	Pauszówka	1854	10	21	18

razem ludności 4.345.

Tym sposobem przyszedłby okręg c. k. Sądu powiatowego w Jazłowcu obejmowałby 17.970 ludności w 15 gminach.

Wydział krajowy jest zdania, że propozycja c. k. Sądu wyższego kraj. we Lwowie odpowiada potrzebom miejscowym, uważa jednak, iż przyłączenie gmin Pomorce i Rzepińce z ludnością 1.703 mieszkańców z okręgu sądowego Buczackiego byłoby tu wskazanem, raz dlatego, że pomienione gminy i rada powiatowa buczacka życzą sobie tego, powtóre, że Sąd powiatowy w Buczaczu jest za obszerny a zatem zmniejszenie jego jest pożądanem.

W takim razie przyszedłby Sąd powiatowy w Jazłowcu obejmowałby 17 gmin z ludnością 19.673 mieszkańców, co już wystarcza do zajęcia Sądu przy zwyczajnym personalu urzędowym.

Rada powiatowa w Zaleszczykach zgadza się tylko na wyłączenie z Sądu powiatowego w Tłustem dwóch gmin Świerszkowce i Beremiany a Rada powiatowa w Czortkowie sprzeciwia się jakimkolwiek zmniejszeniu terytorium swego okręgu autonomicznego i przedkłada nawet powtórnie powzięte uchwały rad gminnych w Krzywołuce i Pauszówce wraz z deklaracjami obszarów dworskich tych miejscowości, że pragną i nadal pozostać w okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Czortkowie.

Pomimo jednak tych oświadczeń Wydział krajowy jest zdania, iż utworzenie nowego Sądu w Jazłowcu nie dało by się przeprowadzić bez przyłączenia pomienionych gmin: Bazar, Krzywołuka i Pauszówka z okręgu Sądu i Starostwa w Czortkowie, które poprzednio w deklaracjach swoich i uchwałach rad gminnych jednogłośnie powziętych w listopadzie 1885 r. i w tymże miesiącu 1889 r. oświadczyły się za przynależnością swoją do przyszłego Sądu w Jazłowcu.

Rzeczywiście gminy te prawie stykają się z granicami gminy Jazłowca, mają zatem daleko bliżej tu i do miasta powiatowego Buczacza, aniżeli do Czortkowa, a wreszcie do r. 1880, to jest do czasu zniesienia Sądu powiatowego w Jazłowcu, należały do jego okręgu sądowego.

C. k. Sąd wyższy krajowy we Lwowie popiera utworzenie nowego Sądu w Jazłowcu, i przyłączenie do niego 3 gmin z powiatu Czortkowskiego ze względu na przeciążenie zbyt zaludnionego Sądu powiatowego w Czortkowie, jedyne na cały obszar Starostwa, które podług spisu ludności z roku 1890 liczy 64.771 mieszkańców.

W ten sposób po przyjęciu naszych wniosków i utworzeniu nowego c. k. Sądu w Jazłowcu, zaludnienie okręgów sądowych w tej okolicy uregulowałoby się tak, że:

a) Sąd powiatowy w Buczaczu liczyłby mieszkańców	41.142,
b) w Jazłowcu	19.673,
c) „ Tłustem	30.448,
d) „ Czortkowie	60.426.

Zapewne, że względy na zmniejszenie się terytorium c. k. Starostwa Czortkowskiego o 3 gminy z ludnością 4.345 ma pewne znaczenie dla finansów autonomicznego powiatu i że daleko dogodniejsze byłoby załatwienie tej sprawy przez utworzenie drugiego okręgu Sądu powiatowego w granicach c. k. Starostwa Czortkowskiego; gdy jednakże tego nie żądają ani mieszkańcy ani władze a reaktywowanie Sądu w Jazłowcu odpowie potrzebom tamtejszej dość zaludnionej okolicy i ulży dziś istniejącym Sądowi w ich czynnościach, Wydział krajowy zdecydował się popierać tę sprawę w obec Wysokiego Sejmu, dlatego wnosi:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z d. 11. czerwca 1868 r. (Nr. 59. D. u. p.) udziela c. k. Rządowi swoją opinię, iż pożytecznem będzie dla mieszkańców okolicy miasteczka Jazłowca, w c. k. Starostwie Buczackim, zaprowadzenie w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego, do którego okręgu należałoby przydzielić:

- a) z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Buczaczu miejscowości: Browary, Duliby, Jazłowiec, Nowosiółki Jazłowieckie, Przedmieście, Pomorce, Rzepińce, Zaleszczyki małe, Żnibrody;
- b) z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Tłustem i z c. k. Starostwa Zaleszczyckiego: Beremiany, Chmielowa, Drohiczówka, Latacz, Świerszkowce;
- c) z okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Czortkowie miejscowości: Bazar, Krzywołuka i Pauszówka.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 5. sierpnia 1892.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Budżet krajowy na rok 1893.

Docho*dy*.

Rubryka I—XVII. dochodów.

(Sprawozdawca poseł Zagórski.)

Wysoki Sejmie!

W sprawie prelininowanych przez Wydział krajowy dochodów własnych funduszu krajowego na r. 1893. komisya budżetowa ma zaszczyt przedstawić następujące sprawozdanie:

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.

- Poz. 1. Zamknięcie rachunków funduszy krajowych za rok 1890. wykazuje, że rok ten skończył się niedoborem, a zamknięcie rachunków za rok 1891. nastąpić jeszcze nie mogło. Komisya budżetowa nie proponuje więc co do tej rubryki żadnej zmiany preliminarza Wydziału krajowego i żadnej też nie wstawia w nią sumy.

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.

- Poz. 2. Z kapitałów uposażnia Kasy krajowej, przy częstej potrzebie zaradzania niedostatkowi kasowemu, z powodu nierównomiernego wpływu dodatków krajowych, dochody tej rubryki nie mogą być znacznymi. Komisya budżetowa na podstawie wyniku z roku ubiegłego, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego proponuje wstawienie w tej rubryce dochodów budżetu krajowego sumę 5.000

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Według sprawozdania dotyczącego preliminarza.

Poz. 3.	Myta na drogach krajowych	225.000 zł.
" 4.	Odsetki zwłoki i kary konwencyjonalne	430 "
" 5.	Grzywny za przestępstwa drogowe	100 "
" 6.	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	6.139 "
	Suma rubryki III.	<u>231.669 zł.</u>

Rubryka IV.

Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.

Poz. 7.	Od funduszu policyi krajowej	3.529 zł.
" 8.	" " szpitala św. Łazarza w Krakowie	— "
" 9.	" " szpitala lwowskiego	— "
" 10.	" " zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	— "
	Suma rubryki IV.	<u>3.529 zł.</u>

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego:

Poz. 11.	Od urzędników krajowych z płac	19.000 zł.
" 12.	" szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	13.600 "
" 13.	" gmin za dawniejsze koszty leczenia	600 "
" 14.	" stron rozmaitych ze spraw drogowych	1.800 "
" 15.	Rozmaite	2.000 "
	Suma rubryki V.	<u>37.000 zł.</u>

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Poz. 16.	Sanok gmina, 32 (ostatnia) rata pożyczki 10.000 zł.:	
	a) w kapitale	470 zł. 17 $\frac{1}{2}$ ct.
	b) w 6 $\frac{0}{0}$ odsetkach	— " — "
		<u>470 zł.</u>
" 17.	Jasielska Spółka wodna, reszta z pożyczki bezprocentowej 1.500 zł. na regulację Wisłoka	150 "
—	Łańcut, Wydział powiatowy, spłata bezprocentowej pożyczki 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłoku. Z powodu zupełnego uiszczenia komisya wnosi wykreślenie tej pozycyi.	
	Do przeniesienia	<u>620 zł.</u>

		Z przeniesienia . . .	620 zł.
Poz. 18.	Chorzewska Spółka wodna dla odpływu wód w powiecie mieleckim między Wisłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską, od pożyczki 6 300 zł., 7 rata:		
	a) w kapitale	630 zł. — ct	
	b) w 4 ^o / _o odsetkach	88 „ 20 „	718 „
—	Fibich Władysław, zwrot reszty z zaliczki 6.490 zł. udzielonej na pogłębienie szybu w Ropiance. Z powodu zupełnego uiszczenia, komisya wnosi wykreślenie tej pozycji.		
„ 19.	Chrzanów, Wydział powiatowy, 4 rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla ludności dotkniętej gradobiciem		300 „
„ 20.	Myslenice, Wydział powiatowy, 5 rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla ludności dotkniętej gradobiciem		300 „
„ 21.	Wieliczka, Wydział powiatowy, 7. i 8. rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla ludności dotkniętej gradobiciem		300 „
„ 22.	Kańczuga, szkoła koronkarska, 3. i 4. rata bezprocentowej pożyczki 200 zł. udzielonej na fundusz obrotowy		40 „
„ 23.	Od Wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek udzielonych dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju, w roku 1889, mianowicie:		
	1. Borszczów, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	25.000 zł.	4.167 „
	2. Brzesko, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	3.500 „	583 „
	3. Brzozów, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	8.000 „	1.333 „
	4. Buczacz, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	10.000 „	1.667 „
	5. Chrzanów, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	5.000 „	833 „
	6. Czortków, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	41.000 „	6.833 „
	7. Horodenka, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	15.000 „	2.500 „
	8. Kolbuszowa, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	12.000 „	2.000 „
	9. Mielec, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	18.000 „	3.000 „
	10. Rohatyn, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	4.000 „	667 „
	11. Ropczyce, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	2.000 „	333 „
	12. Sokal, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	9.000 „	1.500 „
	13. Stryj, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	8.000 „	1.333 „
	14. Trembowla, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	10.000 „	1.667 „
	15. Wadowice, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	10 000 „	1.667 „
	16. Zbaraż, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	18.000 „	3.000 „
	17. Złoczów, Wydział powiatowy, II. rata od pożyczki	1.500 „	250 „
„ 24.	Zarząd centralny galic. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwrot bezprocentowej pożyczki 500 zł. II. rata		50 zł.
„ 25.	Zarząd wzorowego warstata szewskiego w Uhnowie, zwrot zaliczek 200 zł. i 300 zł., ogółem 500 zł., udzielonych na zakupno materiałów, 3 i 4 rata		100 „
„ 26.	Muszyna, szkoła koronkarska, zwrot zaliczki 200 zł., udzielonej na zakupno materiałów, 2. i 3. rata		40 „
„ 27.	Sanok, komitet parafialny gr. kat., zwrot pożyczki bezprocentowej 1.200 zł. udzielonej na restauracyę cerkwi, 2 rata		120 „
			<u>35.921 zł.</u>
		Do przeniesienia . . .	

Z przeniesienia . 35.921 zł.

Poz. 28. Od Wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek, udzielonych dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w roku 1891., mianowicie:

1. Biała, Wydział powiatowy I. rata od pożyczki	3.000 zł.	1.000 „
2. Bochnnia „ „ „ „ „	5.000 „	1.667 „
3. Brzesko „ „ „ „ „	3.500 „	1.167 „
4. Chrzanów „ „ „ „ „	4.000 „	1.333 „
5. Czortków „ „ „ „ „	1.000 „	333 „
6. Dąbrowa „ „ „ „ „	2.500 „	833 „
7. Gorlice „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
8. Grybów „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
9. Kolbuszowa „ „ „ „ „	4.000 „	1.333 „
10. Kraków „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
11. Mielec „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
12. Myślenice „ „ „ „ „	4.000 „	1.333 „
13. Nisko „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
14. Nowy Sącz „ „ „ „ „	3.500 „	1.167 „
15. Nowy Targ „ „ „ „ „	3.500 „	1.167 „
16. Pilzno „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
17. Ropczyce „ „ „ „ „	3.500 „	1.167 „
18. Rzeszów „ „ „ „ „	2.500 „	833 „
19. Tarnów „ „ „ „ 2.500 zł.		
i 2.000 zł. razem od	4.500 „	1.500 „
20. Tarnobrzeg, Wydział powiat., I. rata od pożyczki	2.000 „	667 „
21. Wadowice „ „ „ „ „	3.500 „	1.167 „
22. Wieliczka „ „ „ „ „	5.000 „	1.667 „
23. Żywiec „ „ „ „ „	3.000 „	1.000 „
Ogół danych na ten cel pożyczek zwrotnych	<u>76.000 zł.</u>	
	Suma rubryki VI.	<u>61.255 zł.</u>

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wedle specjalnego preliminarza.		
Poz. 29.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	6.000 zł.
„ 30.	Oplaty od uczniów	330 „
	Suma rubryki VII.	<u>6.330 zł.</u>

Rubryka VIII.

Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

Wedle specjalnych preliminarzy:		
Poz. 31.	Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach	17.463 zł.
„ 32.	Szkoła parobków w Dublanach	2.988 „
	Do przeniesienia	<u>20.451 zł.</u>

	Z przeniesienia	20.451 zł.
Poz. 33.	Folwark w Dublanach	17.415 „
„ —	Torfiarnia w Dublanach	— „
„ 34.	Szkoła gorzelnicza w Dublanach	1.800 „
„ 35.	Gorzelnia krajowa w Dublanach	6.593 „
	<u>Suma rubryki VIII.</u>	<u>46.259 zł.</u>

Rubryka IX.

Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Wedle specjalnych preliminarzy:

Poz. 36.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	28.500 zł.
„ 37.	Folwark w Czernichowie	14.082 „
	<u>Suma rubryki IX.</u>	<u>42.582 zł.</u>

Rubryka X.

Dochody innych szkół rolniczych krajowych.

Wedle specjalnych preliminarzy:

Poz. 38.	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	2.610 zł.
„ 39.	„ „ „ w Jagielnicy	2.960 „
„ 40.	„ „ „ w Kobiernicach	4.868 „
„ 41.	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	3.350 „
„ 42.	Szkoła uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku	2.382 „
	<u>Suma rubryki X.</u>	<u>16 170 zł.</u>

Rubryka XI.

Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.

Poz. 43	Od szpitali powszechnych	<u>600 zł.</u>
---------	------------------------------------	----------------

Rubryka XII.

Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866.

Poz. 44	Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym	<u>5.008 zł.</u>
---------	--	------------------

Rubryka XIII.

Dochody z kwaterunku żandarmeryi.

Wedle specjalnego preliminarza.

Poz. 45	Kwaterunkowe	10.017 zł.
Poz. 46	Noclegowe	18.214 „
Poz. 47	Udział administracyi politycznej	12.897 „
Poz. 48	Dochód z gmachu lwowskiego	12.936 „
Suma rubryki XII.		<u>54.064 zł.</u>

Rubryka XIV.

Poz. 49	Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych	<u>7.500 zł.</u>
---------	---------------------------------------	------------------

Rubryka XV.

Dochody z krajowych składów zbożowych i spirytusowych.

Wedle specjalnego preliminarza.

Poz. 50.	We Lwowie	14.474 zł.
„ 51.	W Krakowie	30.050 „
	Dochód z pożyczki na zakupno gruntu dla kraj. składu publicznego w Krakowie	—
Suma rubryki XV.		<u>44.524 zł.</u>

Rubryka XVI.

Poz. 52.	Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych	<u>325 500 zł.</u>
----------	--	--------------------

Rubryka XVII.

Rozmaite dochody.

Zgodnie z preliminarem Wydziału krajowego.

Poz. 53.	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	300 zł.
„ 54.	Od c. k. Skarbu państwa zasiłek dla biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym	1.000 „
„ 55.	Od c. k. Skarbu państwa zasiłek na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych	1.000 „
„ 56.	Przypadkowe:	
	a) Sprzedaż książek i druków	2.100 „
	b) „ papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	100 „
	c) Różne drobne	90 „
Do przeniesienia		<u>4.590 zł.</u>

	Z przeniesienia . . .	4.590 zł.
Poz. 57.	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):	
	a) Buczacz, rata roczna	1.370 zł. 30 ct.
	b) Czortków, " "	528 " 99 "
	c) Krosno, " "	631 " 62 "
	d) Limanowa " "	— " — "
	e) Nowy Targ " "	— " — "
	f) Sanok " "	— " — "
	g) Stanisławów rata roczna	944 " 22 "
	h) Tlumacz " "	717 " 69 "
		<u>4.193 "</u>
" 58.	Za analizy wykonane dla stron przez stacyę doświadczalną produktów naftowych	100 "
" 59.	Fundusz 4½% pożyczki krajowej z roku 1889. dla Spółek wodnych na umorzenie rat kapitału i odsetek od pożyczki 700.000 zł.	38.564 "
" 60.	Od c. k. Skarbu państwa zasiłek na utrzymanie 4 nauczycieli wędrow.	4.000 "
	<u>Suma rubryki XVII.</u>	<u>51.447 zł.</u>

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości, i odnośne pozycje budżetu na rok 1893 w niem zawarte, uchwalić.

Zastępca Przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Zagórski.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka III. Dochody.

Dochody z dróg krajowych.

(Sprawozdawca poseł J. Stadnicki.)

Wydział krajowy preliniuje w tym dziale dochodów kwotę wyższą od zeszłorocznej o 6.349 zł., którą to zwyżkę zawdzięcza fundusz krajowy pomyślniejszemu wydzierżawieniu w bieżącym roku 87 stacyi mytniezych. Zwyżka w poz. 3. Rubryki III. dochodów według preiiminarza Wydziału krajowego wynosi 9.000 zł., a jeżeli ogół dochodów z dróg krajowych preliniowany jest wyżej od roku zeszłego tylko o 6.349 zł. przypisać to należy obniżeniu preliniowanej kwoty na dochód z datków dobrowolnych o 2.081 zł. i nieznacznych różnic w pozycyach 4. i 5.

Po tych uwagach, Komisya budżetowa zaleca Wysokiemu Sejmowi przyjęcie preliniarza Wydziału krajowego w Rubryce III. dochodów bez zmiany:

Pozycya 3. Myta na drogach krajowych	225.000 zł.
„ 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	430 „
„ 5. Grzywny za przestępstwa drogowe	100 „
„ 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	6.139 „
Suma rubryki III.	<u>231.669 zł.</u>

Zastępca Przewodniczącego :

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca :

J. Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka I.

Koszta reprezentacji kraju.

(Sprawozdawca poseł Skrzyński.)

Na wydatki tą rubryką objęte, preliniuje Wydział krajowy kwotę 108.446 zł. Wynikłość z roku 1890 przedstawia sumę 103.060 zł. jest przeto niższą od żądanej obecnie o 5.386 zł. Przecięcia i wynikłości z lat ubiegłych nie mogą być dostateczną podstawą do dokładnego obliczenia rzeczywistych kosztów reprezentacji kraju, gdyż te są zależne od czasu każdorazowego trwania Sejmu, a ponieważ wszystkie pozycje Wydział krajowy preliniuje w tej samej wysokości, jak w roku zeszłym, przeto Komisya budżetowa przedstawia bez zmiany Wysokiemu Sejmowi w rubryce I. do przyjęcia:

A. Sejm krajowy:

Pozycja 1.	Koszta podróży pp. Posłów	4.486 zł.
" 2.	Dyety pp. Posłów	36.000 "
" 3.	Koszta druków	20.000 "
" 4.	Spisywanie sprawozdań	5.000 "
" 5.	Pisarze dzienni	650 "
" 6.	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	1.200 "
" 7.	Służba	1.200 "
" 8.	Opał	1.300 "
" 9.	Oświetlenie	950 "
" 10.	Zapuszczenie i mycie podłóg	100 "
" 11a	Potrzeby kancelaryjne	200 "
" 11b	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej	100 "
" 12.	Różne drobne wydatki	260 "
	Razem	71.446 zł.

B. Wydział krajowy:

Pozycja 13.	Marszałek krajowy	6.000 zł.
	i dodatek na reprezentacyę	4.000 "
		10.000 zł.
" 14.	Sześciu członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000 "
" 15.	Zastępcy	2.000 "
" 16.	Dodatek dla członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000 "
	Razem	37.000 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem: Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki rubryką I. objęte sumę 108.446 zł.

Zastępca przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Skrzyński.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka II.

Koszta zarządu.

(Sprawozdawca poseł Skrzyński.)

Na wydatki tą rubryką objęte preliniuje Wydział krajowy	258.883 zł.
ponieważ uchwalono w roku 1892. na koszta zarządu	314.990 „
przeło preliniarz jest niższy o	56.107 zł.
uwzględniając jednak jednorazowo na rok 1892. przez Wysoki Sejm przyznany do- datek drożyzniany w kwocie	30.320 zł.
dalej dary z łaski i zaliczki	4.950 „
oraz z uwagi, że koszta personelu technicznego poz. 20, 24 e, 26 f i 26 g w kwocie	22.198 „ 57.468 „
przeniesiono do rubryki X. „Drogi krajowe“, okazuje się właściwie zwiększenie wy- datków w rubryce II. o	1.361 zł.

Poz. 24a, 24d i 24c „Dyurniści“, żąda Wydział krajowy o 229 zł. więcej, Komisya budżetowa nie może jednak uznać projektowanego podwyższenia za wskazane i usprawiedliwione, i proponuje Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia kwoty uchwalone na rok 1892.

Poz. 30b preliniuje Wydział krajowy . . . . . 2.000 zł.
na pokrycie połowy należności stempłowych od dekretów nominacyjnych urzędników i służb kra-
jowych, a to w skutek przeprowadzonej reorganizacji oddziałów: conceptowego, technicznego,
rachunkowego i kasowego. Komisya budżetowa uważa preliniowany wydatek za uzasadniony i
proponuje przyjęcie tej pozycyi.

Poz. 26g „Dodatki osobiste“, podwyższa się o . . . . . 150 zł.
jako dodatek osobisty dla adjunkta rachunkowego, Edwarda Trandy.

Poz. 30. „Dary z łaski“, wstawia Wydział krajowy . . . . . 1.056 „
Komisya budżetowa preliniuje nadto w załatwieniu otrzymanych petycyj, następujące subwencye:

a) l. p. 63. 34. Emilia Sternalowa jednorazowo	150 zł.
b) „ „ 28. 16. Rozalia Piotrowska „	150 „
c) „ „ 74. 45. Karolina Ploder „	150 „
d) „ „ 26. 14. Marya Barycka „	150 „
e) „ „ 25. 13. Wanda Dziubińska „	200 „
f) „ „ 27. 15. Helena Komaniewska „	100 „

Zarazem wnosi Komisya budżetowa przejście do porządku dziennego nad petycją l. p. 85. 54.

Poz. 33. „Zaliczki dla urzędników“:

a) Zaliczka dla Wincentego Brzyskiego, oficyała rachunkowego Wydziału krajo- wego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	800 zł.
b) Zaliczka dla Władysława Słomkowskiego, wicesekretarza Wydziału krajowego, zwrotna w 100 miesięcznych ratach	1.500 „

- c) Zaliczka dla Leopolda Brąglewicza, adjunkta conceptowego Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach . . . . . 1.500 zł.
- d) Zaliczka dla Alojzego Paklerskiego, adjunkta rachunkowego Wydziału krajowego, zwrotna w 100 miesięcznych ratach . . . . . 1.000 „

Police asekuracyjne, któremi zwrot tych zaliczek zostanie ubezpieczony, mają opiewać na Wydział krajowy a nie na okaziciela.

Wszystkie inne pozycje preliminowane przez Wydział krajowy, uznaje Komisya budżetowa za uzasadnione.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 17.	Płace urzędników oddziału conceptowego	48.120 zł.
„ 18.	„ „ „ rachunkowego	58.770 „
„ 19—20.	„ „ „ kasowego	11.710 „
„ 21.	„ „ „ sanitarnego	2.300 „
„ 22.	„ „ „ statystycznego	3.540 „
„ 23.	„ „ „ manipulacyjnego	19.460 „
„ 24a	Dyurniści dla „ conceptowego	3.477 „
„ 24b	„ „ „ rachunkowego	3.500 „
„ 24c	„ „ „ statystycznego	2.375 „
„ 24d	„ „ „ manipulacyjnego	11.419 „
„ 25.	Zasługi	4.266 „
„ 26a—f	Emolumenta i pięciolecia	13.471 „
„ 26g	Dodatki osobiste	1.680 „
„ 27.	Remuneracye	5.450 „
„ 28.	Koszta podróży i dyety	6.400 „
„ 29.	Pensye i zaopatrzenia	22.509 „
„ 30.	Dary z łaski	1.956 „
„ 30b	Na pokrycie połowy należności stemplowych od dekretów nominacyjnych urzędników i sług krajowych	2.000 „
„ 31.	Potrzeby kancelaryjne	18.800 „
„ 32.	Gmach krajowy i jego utrzymanie	6.501 „
„ 33.	Zaliczki na płace	16.800 „
	<u>Suma rubryki II.</u>	<u>264.504 zł.</u>

Zastępca Przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Skrzyński.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubr. III. poz. 34.

Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

(Sprawozdawca poseł **Marchwicki**).

Wydział krajowy preliminuje koszta leczenia ubogich chorych na rok 1893 w kwocie 850.000 zł., o 10.000 zł. więcej niż uchwalono na rok 1892.

Wynikłości z ostatnich trzech lat były:

W roku 1889.	.	.	.	807.205 złr.
„ 1890.	.	.	.	847.135 „
„ 1891.	.	.	.	851.244 „
				<hr/>
				2,505.584 złr.
			przecięcie	835.194 „

Z uwagi jednak, że rzeczywiste wydatki w roku 1891. wynosiły 851.244 zł., a rozstrzygająca w tym względzie ilość dni leczenia nie tylko nie zmniejszyła się, ale przeciwnie znacznie wzrosła, przeto wstawia się ogólną kwotę 850.000 zł., która co najmniej będzie potrzebną na pokrycie wydatków w tej rubryce na r. 1893. Z tego powodu Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W rubryce III.

poz. 34. wydatków, koszta leczenia ubogich chorych, wstawi się . . . 850.000 zł.

Lwów dnia 11. Września 1892.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Marchwicki.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka IV.

Koszta szczepienia.

(Sprawozdawca poseł Goldman).

Na potrzeby tej rubryki preliminuje Wydział krajowy ogólną kwotę 66.000 zł. o 1.000 zł. więcej niż uchwalono na r. 1892 a to na podstawie przeciętnego wydatku na koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

poz. 35. Utrzymanie i odświeżanie krowianki	10.000 zł.
„ 36. Koszta podróży i diety dla lekarzy z powodu szczepienia ospy	56.000 „
Suma rubryki IV.	<u>66.000 zł.</u>

Rubryka V.

Wydatki sanitarne.

W poz. 37 tej rubryki na $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych, preliminuje Wydział krajowy 4.000 zł. o 100 zł. więcej niż uchwalono na r. 1892 a to na podstawie 3-letniego przecięcia. W poz. 38 „na koszta podróży lekarzy okręgowych, oraz na subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% dodatku powiatowego preliminuje Wydział krajowy 4.000 zł. o 2.000 zł. więcej niż uchwalono na r. 1892 a to na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. marca 1892, upoważniającej Wydział krajowy do wstąpienia takiej kwoty do preliminarza na r. 1893.

Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wnosi:

Rubryka V.

Wydatki sanitarne.

poz. 37. $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa	4.000 zł.
„ 38. Koszta podróży lekarzy okręgowych oraz na subwencye dla powiatów	4.000 „
Suma rubryki V.	<u>8.000 zł.</u>

Zastępca przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Goldman.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

(Sprawozdawca poseł Romanczuk).

Wydział krajowy przelimituje w tej rubryce na rok 1893 sumę 16 874 zł., t. j. taką samą, jaką Wysoki Sejm uchwalił na rok 1892. Także w pojedynczych pozycjach nie proponuje Wydział krajowy żadnej zmiany. Są to pozycje, co najmniej od 3 lat niezmiennie w tej samej wysokości przedkładane i uchwalane. Komisya budżetowa wnosi więc na przyjęcie preliminarza całej rubryki zgodnie z propozycją Wydziału krajowego, z dodatkiem 300 zł. w poz. 49c, w uwzględnieniu osobnego sprawozdania Wydziału krajowego, i 602 zł. 25 ct. w poz. 49b, w uwzględnieniu dotyczącej petycji, a mianowicie:

Poz. 39. Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	900 zł.
„ 40. Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	300 „
„ 41. Dom ubogich i sierot w Krakowie	5,424 „
„ 42. Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1,000 „
„ 43. Komitet ochronek w Krakowie	550 „
„ 44. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
„ 45. Towarzystwo miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie	1,200 „
„ 46. Zakład osieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	500 „
„ 47. Zarząd Towarzystwa weteranów z r. 1831 w Krakowie	2,700 „
„ 48. Komitet wykonawczy opieki weteranów z r. 1831 we Lwowie	1 800 „
„ 49a Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	1 000 „
„ 49b Jednorazowy datek dla tegoż zakładu na opłacenie taks przenośnych z zastrzeżeniem, że akt fundacyjny należycie sporządzony i przez władze zatwierdzony zostanie, do rozporządzalności Wydziału krajowego 602 zł. 25 ct.	602 „
„ 49c Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej	300 „
„ 50. Lecznice lwowskie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1,000 „
Suma rubryki VI.	17,776 zł.

Tem załatwione zostało Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie stałej dotacji dla rymanowskiej kolonii leczniczej (L. W. kr. 43.481/1892) i petycja l. 79/49 zarządu Zakładu św. Józefa dla nieuleczalnych pod l. 43. przy ul. Kurkowej o podwyższenie subwencji.

Zastępca Przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
J. Romanczuk.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka VII. poz. 51, 54 – 61, 70—85.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

(Sprawozdawca hr. Jan Stadnicki).

Rubryka ta składa się z pozycji, z których kilka jest stałych opierających się na poprzednich uchwałach Wysokiego Sejmu, zaś kilkanaście jednorazowych, zmieniających się z roku na rok w miarę wpływających petycji od różnych stowarzyszeń, zakładów i osób prywatnych, którym Wysoki Sejm udzielał subwencji z funduszu krajowego.

Rubryka ta załatwiana była zazwyczaj w końcu sesji sejmowej, to jest wówczas, gdy przeważna ilość petycji już była wpłynęła. Obecnie zaś gdy petycje dotyczących Stowarzyszeń Zakładów i osób prywatnych nie wpłynęły, a Komisya budżetowa krótkością czasu zniewolona jest zdać sprawę z tej rubryki wydatków Wysokiemu Sejmowi, przyjęto w Komisyi budżetowej zasadę wstawienia wydatków w pozycjach t. z. stałych w kwotach identycznych z temi, które na rok 1892. uchwalone zostały; w pozycjach zaś jednorazowych, co do których Wysoki Sejm mógł powziąć uchwały jedynie na podstawie wniesionych petycji, Komisya budżetowa nie chcąc w braku tychże pozbawiać strony interesowane subwencji, któreby był Sejm nie wątpliwie uchwalił, gdyby petycje były wpłynęły, postanowiła również postawić wnioski co do przyjęcia kwot w budżet r. 1893. równych tym, jakie na r. 1892. uchwalone zostały, z zastrzeżeniem, że jeżeli dotyczące petycje nie wpłyną, lub jeżeliby Wydział krajowy znalazł, iż petycje nie są dostatecznie uzasadnione, kwoty uchwalone wydatkowane nie będą.

Poz. 51.	Akademia Umiejętności w Krakowie	25.000 zł.	
	<i>(Poz. 52. i 53. Sprawozdawca poseł Włodz. Koźłowski:)</i>		
Poz. 54.	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200 „	
Poz. 55.	Zakład głuchoniemych we Lwowie:		
	a) na stypendya dla 70 wychowanków	8.400 zł.	
	b) na utrzymanie zakładu	500 „	
	c) subwencya na pokrycie części budynku zakładowego dachem ogniotrwałym, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. Kwietnia 1892.	4.400 „	
	jako wydatek nadzwyczajny.		
		<hr/>	
		13.300 zł.	13.300 „
Poz. 56.	Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	400 „	
Poz. 57.	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000 „	
Poz. 58.	Towarzystwo gimnastyczne „Sokoł“ we Lwowie	1.000 „	
Poz. 59.	Towarzystwo gimnastyczne „Sokoł“ w Krakowie	500 „	
Poz. 60.	Dla Towarzystw gimnastycznych „Sokoł“ rzezańt do dyspozycji Wydziału krajowego	500 „	
	<i>(tem samem załatwioną jest petycja Towarzystwa gimnastycznego „Sokoł“ w Jaworowie L. 24/12).</i>		

Poz. 61.	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, XV. rata umorzenia pożyczki 100.000 zł. na budowę gmachu	7.000 zł.
	<i>(Poz. 62—68. Sprawozdawca poseł hr. Stanisław Potoni)</i>	
Poz. 70.	Na koszt założenia nowych internatów przy seminariach nauczycielskich (do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej)	1.000 „
Poz. 70a)	Internatowi XX. Zmartwychwstańców we Lwowie (do rozporządzenia Wydziału krajowego)	4.500 „
Poz. 71.	X. Siemaszki Kaźmierza dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczo-nych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie	500 „
Poz. 72.	Jedno stypendyum im. Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Kra-kowie	1.000 „
Poz. 73a)	Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich	2 000 zł.
Poz. 73b)	Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. Kwietnia 1892. polecającej „ażebym w preliminarzu na rok 1893. stałą subwencję . . . . . 2.000 zł. Na wydawnictwo książek ruskich podwyższono o kwotę przypuszczalnego dochodu z ich rozsprzedaży“ na podstawie trzechletniego przecięcia wykazującego dochód tenże w wysokości 2.111 zł. w okrągłej sumie <u>2.100 „ 4.100 zł.</u>	6.100 „
	do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej a względnie komisji ksią-żek szkolnych przez tąż Radę ustanowionej.	
Poz. 74.	Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“	500 „
Poz. 75.	„ „ „ „Muzeum“	1.000 „
Poz. 76.	„ „ „ „Kosmos“	400 „
Poz. 77.	„ „ „ ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	500 „
Poz. 78.	Zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierunkiem profesora Uniwer-sytetu Jagiellońskiego dr. Stanisława Smolki (I rata z trzechlecia 1892/3—1894/5) w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 9. kwietnia 1892	1.500 „
Poz. 79.	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt (do rozporządze-nia Wydziału krajowego) . . . . . Petycję Wacława Heppena L. 42/20 przekazuje się zarazem Wydziałowi krajowemu do załatwienia	3.000 „
Poz. 80.	Dla fundacji „Macierz Polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	5.000 „
Poz. 80.a)	Macierz szkolna dla księstwa Cieszyńskiego (jednorazowo)	500 „
Poz. 80.b)	Dla towarzystwa Proświta (jednorazowo)	1.500 „
Poz. 80.c)	Aleksander Barwiński c. k. profesor seminarium nauczycielskiego w Tarno-polu, na dalsze wydawnictwo historycznej biblioteki (do rozporządzenia Wy-działu krajowego) jednorazowo	500 „
Poz. 80.d)	Ks. Dzułyński gr. kat. paroch w Łapszynie, na wydawnictwo ruskie „Posłannik“ i książeczki ruskie (do rozporządzenia Wydziału krajowego) jednorazowo	400 „
Poz. 80.e)	Redakcyja dwutygodnika dla dzieci „Dzwinek“ (do rozporządzenia Wydziału krajowego) jednorazowo	100 „
Poz. 81.	Na stypendyum dla ucznia wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyum w szkole operacyjnej, jak corocznie	500 „
Poz. 81.a)	Wydawnictwo dziełek ludowych we Lwowie (do rozporządzenia Wydziału kra-jowego) jednorazowo	1.000 „

Poz. 81.b)	Towarzystwo „Przymierza braci“ (Agudas Achim) (do rozporządzenia Wydziału krajowego) jednorazowo	300 zł.
Poz. 82.	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie (do rozporządzenia Wydziału krajowego)	1.000 „
Poz. 83.	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie (do rozporządzenia Wydziału krajowego)	1.000 „
Poz. 83.a)	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie (do rozporządzenia Wydziału krajowego) jednorazowo	100 „
Poz. 83.b)	Towarzystwo historyczne we Lwowie na tegoż wydawnictwa (do rozporządzenia Wydziału krajowego) jednorazowo	700 „
Poz. 83.c)	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, ze względu na udowodnioną potrzebę i większy napływ młodzieży do burs (do rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej) jednorazowo	4.000 „
	Tem samem załatwia się petycję ruskiej bursy w Tarnopolu L. 41/19.	
Poz. 83.d)	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt (do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z senatem akademickim) jednorazowo	700 „
	Tem samem załatwia się petycję Towarzystwa bratniej pomocy słuchaczy politechniki we Lwowie, L. 21/9, 22/10, 23/11.	
Poz. 83.e)	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo pamiętnika (jednorazowo)	200 „
Poz. 83.f)	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi ryczałt (do rozporządzenia Wydziału krajowego) jednorazowo	1.100 „
Poz. 84.	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały	200 „
Poz. 84.a)	Stowarzyszeniu Przytulisko wiedeńskie, jednorazowo	100 „
Poz. 84.b)	Dla szkoły S. S. Felicjanek Uhnowie, jednorazowo	300 „
Poz. 85.	Zarząd główny towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia, jak corocznie	200 zł.

Zastępca przewodniczącego:

St. Badeni.

Sprawozdawca:

J. Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka VII. poz. 52, 53.

Na cele wykształcenia i oświaty.

(Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.)

Poz. 52.	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego	1,350.082 zł.	} wedle osobnych sprawozdań.
„ 53.	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego	125.325 „	

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubr. VII. poz. 62—69.

Na cele wykształcenia i oświaty.

(Sprawozdawca poseł hr. Stan. Badeni).

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego Rubr. VII. poz. 62. do 69. i o petycyach do tego działu budżetu odnoszących się.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 62. „Teatr polski w Krakowie“
do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . . 8.000 zł.

Gdy Wydział krajowy nie przedłożył dotąd Wysokiemu Sejmowi sprawozdania z czynności, które zawierać będzie sprawozdanie Komisji artystycznej teatr krakowski nadzorującej, przeto przy załatwieniu rzeczzonego sprawozdania daną będzie możność Wysokiemu Sejmowi rozpatrzenia obecnego stanu sceny polskiej w Krakowie.

Poz. 63. „Teatr polski i opera polska we Lwowie“.

Aż do r. 1892. przeznaczal Wys. Sejm oprócz subwencji w kwocie 20.000 zł. dla teatru i opery polskiej we Lwowie kwotę 4.200 zł. jako zasilek stały wypłacany fundacyi hr. Skarbka z tytułu zobowiązania kontraktem między Wydziałem Stanów a Stanisławem hr. Skarbkiem w r. 1845. zawartym przyjętego. Obowiązek ten ustał z dniem 5. kwietnia 1892, gdyż w tym dniu ustał także obowiązek fundacyi skarbkowskiej utrzymywania teatru polskiego we Lwowie. Według brzmienia powyżej powołanego kontraktu subwencya 4.200 zł. przeznaczoną była do 28. marca 1855. na rzecz funduszu emerytalnego aktorów polskich, od tego dnia zaś „na rzecz przedsiębiorstwa teatru polskiego we Lwowie“.

Z tego też powodu od r. 1855. zasilek stały w kwocie 4.200 zł. wypłacany był wprawdzie przez Wydział krajowy fundacyi skarbkowskiej, która jednak całą tę kwotę przedsiębiorstwu teatralnemu w całości oddawała.

Gdyby przeto Wysoki Sejm z powodu, iż zgaś już obowiązek fundacyi skarbkowskiej utrzymywania teatru polskiego chciał skreślić z preliminarza na r. 1893 zasilek stały przez tę fundacyę dotąd pobierany w kwocie 4.200 zł., byłoby to tylko zmniejszeniem subwencji, którą teatr polski we Lwowie pobiera, czego w obec potrzeb sceny polskiej we Lwowie ani Wydział krajowy ani Komisya budżetowa Wys. Sejmowi doradzać nie może.

Według punktu 8. kontraktu z dnia 14. listopada 1845 między Wydziałem Stanów a hr. Skarbkiem zawartego, miał być po upływie przywileju teatralnego fundusz emerytalny

aktorów polskich oddany kasie funduszu domestykalnego stanowego. Jest przeto obowiązkiem Wydziału krajowego natychmiast zażądać od fundacyi hr. Skarbka oddania funduszu emerytalnego, który odtąd przez Wydział krajowy administrowanym być ma.

Stanu sceny polskiej w ostatnich czasach pomyślnym nazwać nie można, a Komisya budżetowa z zadowoleniem stwierdza, iż Wydział krajowy z całą stanowczością zażądał od Dyrekcyi teatru, by braki przez Komisję artystyczną wskazane usunęła. Dyrekcyja teatru przyjęła w tej mierze w obec Wydziału krajowego stanowcze i szczegółowo określone zobowiązania, których spełnienia ścisłego oczekiwać należy. Komisya budżetowa nie wątpi, że Wydział krajowy użyje w danym razie wszelkich i najenergiczniejszych środków, by to, co Wydział krajowy za konieczne, a zarazem możliwe uznał, w całej pełni wykonane zostało.

W szczególności z zadowoleniem podnieść należy słuszne żądanie Wydziału krajowego, by repertuar na cały sezon teatralny do wiadomości komisyi artystycznej podanym został. Byłoby wskazaniem, by repertuar ten podanym został także do publicznej wiadomości tak, by się sama publiczność przekonać mogła, jaka kierowała myśl przewodnia Dyrekcyją przy układaniu repertuaru, a następnie i czuwać by program przez samą Dyrekcyę ułożony wypełniony został.

Na razie podnieść należy pozyskanie dla teatru polskiego we Lwowie znakomitej siły w osobie p. Żelazowskiego, co uważać należy za zadatek choć jeszcze nie za pewność lepszej przyszłości sceny polskiej we Lwowie.

Komisya budżetowa wnosi:

Poz. 63. Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) dramat i komedya	14.200 zł.	
b) opera polska	10.000 „	24.200 zł.

Poz. 64. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa Besida do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . . 7.250 „

Poz. 65. „Towarzystwo muzyczne w Krakowie“ . . . . . 800 „

„ 66. „Konserwatorium Towarzystwa muzycznego w Krakowie“ . . . . . 2.000 „

„ 67. Towarzystwo muzyczne we Lwowie . . . . . 3.000 „

„ 68. „ Harmonia „ „ . . . . . 300 „

„ 69. a) „ spiewackie Lutnia we Lwowie“ . . . . . 500 „

„ 69. b) „ „ Bojan „ „ . . . . . 200 „

Wszystkie powyższe pozycye preliniuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym.

Petycye o subwencye i zasiłki na kształcenie się w muzyce i śpiewie wnieśli:

Irena Bohuss l. 43, Oktawia Rojek l. 61, Wanda Zawistowska l. 66, Mieczysława Babecka l. 94, Emma Raabówna l. 96.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Powyższe petycye przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z poz. 79. Rub. VII., gdyby nabył przekonania, że między petentami są talenta istotne i wybitne, tudzież, że udzielona subwencya cel, na który jest przeznaczoną, osiągnie.

Lwów, dnia 14. września 1892.

Zastępca przewodniczącego i sprawozdawca:

Stanisław Badeni.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

(Sprawozdawca poseł Romanczuk.)

Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce na rok 1893 sumę 15.404 zł., t. j. 13.404 zł. zwyczajnych a 2.000 zł. nadzwyczajnych wydatków. Na rok 1892 uchwalił Wysoki Sejm 19.060 zł., a więc o 3.656 zł. więcej od niniejszego preliminarza. Mianowicie odpada na rok 1893 suma 2.500 zł. na restaurację kościoła parafialnego w Bieczu i suma 1.200 zł. na restaurację pomników Ostrogskich i Tarnowskich w katedrze tarnowskiej, które to obie sumy, łącznie 3.700 zł., były na rok 1892, drugimi z rzędu i ostatnimi ratami. Zaś przybywa na rok 1893 suma 44 zł., jako przypadająca część nowego dodatku pięcioletniego dla dwóch adjunktów krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie. Zresztą rubryka ta zawiera same pozycje stałe. Komisya budżetowa wnosi przeto zgodnie z Wydziałem krajowym:

Poz. 86.	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacje naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	3.000 zł.
„ 87.	Na restaurację kościoła i grobu Zasłużonych na Skałce w Krakowie, II. połowa z subwencji 4.000 zł.	2.000 „
„ 88.	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	500 „
„ 89.	Stała subwencya roczna dla Muzeum narodowego w Krakowie	500 „
„ 90	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:	
	a) Dyrektor we Lwowie	1.200 „
	b) „ w Krakowie	1.000 „
	c) Adjunkt we Lwowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i trzy dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie, trzeci od 13. października 1893	1.577 „
	d) Adjunkt w Krakowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i trzy dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie, trzeci od 1. września 1893	1.587 „
	e) 4 aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „
	f) 2 aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł.	600 „
	g) Czynsz za najem lokalu we Lwowie	600 „
	h) Stróże	840 „
	i) Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite inne wydatki	500 „
	k) Dożywotnie zaopatrzenie Jadwigi Liske	300 „
	Suma rubryki VIII.	15.404 zł.

Zastępca Przewodniczącego:
St. Badeni.

Sprawozdawca:
J. Romanczuk.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka IX.

(Sprawozdawca poseł St. Szczepanowski).

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o wydatkach na kwaterunkowe żandarmeryi w preliminarzu na rok 1893.

Wysoki Sejmie!

Preliminarz wydatków wynosi 179.381 zł., czyli o 15.782 zł. więcej niż przeszłego roku. Z kwoty preliminowanej na rok 1893. przypada 12.794 zł. na pozycyą 110 jako wydatek nadzwyczajny i jednorazowy, mający służyć na pokrycie kosztów spowodowanych przez pomnożenie korpusów żandarmeryi w roku 1892. o 180 ludzi. Komisya budżetowa jednakowoż jest zdania, że ta kwota należy do budżetu roku 1892. i powinna być uważaną jako przekroczenie pozycyi 118. z tego roku zawierającej 1.000 zł. na urządzenie nowych koszar, mających się otworzyć w ciągu roku. To przekroczenie wraz z innymi wydatkami nieprzewidzianymi, wynikającymi z tak znacznego pomnożenia korpusu żandarmeryi, powinno znaleźć umieszczenie jako dodatkowy kredyt na rok 1892., a do budżetu za rok 1893. należy tylko stały przyrost kosztów umieszczenia, wynikający z pomnożonej liczby posterunków i ludzi, co też w wysokości odnośnych pozycyi uwzględnionem zostało.

Wykreślając zatem z preliminarza za rok 1893 całą pozycyę 110., pozostaje preliminarz bieżących wydatków w wysokości 166.587 zł., wydatek uchwalony na potrzeby bieżące za r. 1892 wynosi 163.599 zł., mniej 7.713 zł. na dodatkowe roboty w gmachu żandarmeryi we Lwowie, czyli 155.886 zł. Wzrost zatem wydatków zwyczajnych wynosi w tym roku 10.701 zł., podczas kiedy zwroty z tego tytułu wzmogły się tylko z 52.714 zł. na 54.064 zł., czyli tylko o 1.350 zł., tak, że obciążenie kraju wzmoże się o przeszło 9.000 zł. Absolutnie nie jest to wprawdzie suma bardzo wielka; niemniej zasługuje ona na uwagę, bo wzrost stosunkowy do roku poprzedniego wynosi około 7 procent, i od szeregu już lat wzrost wydatków kraju na cele kwaterunku żandarmeryi w coraz to szybszem odbywa się tempie i należy się obawiać, że jeżeli ustawy obecnie obowiązujące i stosunki istniejące się nie zmieniają, to dalszy znaczny wzrost tej rubryki jest nieunikniony. Do wzrostu tej rubryki przyczyniają się następujące powody:

- a) pomnożenie liczby posterunków i ludzi. W dawniejszych latach Sejm się kilkakrotnie domagał tego pomnożenia. Ostatnia odnośna uchwała jest z dnia 16. Lipca 1880 r. Od tego czasu stosunki jednakowoż znacznie się zmieniły — jak wynika z cyfr następujących wykazujących stan korpusu żandarmeryi podług tabel dyslokacyjnych z lat 1880 i 1892:

przy sztabie:

	1892	1880
komendant pułkownik	1	—
podpułkownik	1	—
majorów	2	2
poruczników adjutantów	2	1
podporuczników rachmistrzów	2	1
wachmistrzów rachunkowych	2	2
wachmistrz pisarz	1	1
komendant posterunkowy pisarz	1	1
woźnych	2	2

przy oddziale rachunkowym:

poruczników	2	1
wachmistrz manipulant	1	1
wachmistrz	1	—
komendant posterunkowy	1	1

przy komendach oddziałowych:

rotmistrzów	7	4
poruczników	7	6
podporuczników	12	3
wachmistrzów manipulacyjnych	7	5
wachmistrzów	74	74
komendantów posterunku	355	192
żołnierzy	1.784	983
służących	36	18
	<hr/>	<hr/>
Razem ludzi	2.301	1.298
stacy posterunkowych	429	266
ekspozytur	40	53
komend oddziałowych	19	13

W ciągu lat dwunastu nastąpiło więc powiększenie o przeszło 1.000 ludzi, a liczba posterunków i ekspozytur wzmogła się równocześnie z 319 na 469. Mamy więc obecnie nie tylko o połowę więcej posterunków aniżeli przed 12 laty, ale i dawniej istniejące posterunki zostały znacznie wzmocnione. Tak samo cyfra wyższych oficerów jest znacznie większą aniżeli dawniej. Jednakowoż wzięwszy na uwagę i rozległość kraju, długość linii granicznej i stosunki wewnętrzne, trzeba przewidywać dalsze jeszcze pomnożenie i liczbę posterunków i liczbę ludzi, a zatem dalsze zwiększenie wydatków krajowych na kwatery żandarmeryi. Usiłowania Wydziału krajowego, ażeby uzyskać pewien udział Rządu w wydatkach odnoszących się do posterunków granicznych nie doprowadziły do celu ze względu na literę ustawy. Natomiast Komisya budżetowa jest przekonana, że należy się ponownie domagać zrównania zwrotów tytułem noclegowego, które kraj otrzymuje za dostarczane kwatery żandarmeryi z noclegowem, który w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1879. roku państwo płaci dziennie za jednego żołnierza c. i k. armii. Usiłowania w tym kierunku trwają od kilku lat, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 24. stycznia 1889. Ulga dla skarbu krajowego by była znaczna, albowiem podług skali 2¹/₂ ct. za nocleg, kraj otrzymuje zwrot 9 zł. 12¹/₂ ct. za każdego żandarma, podczas gdy przy skali 6 ct. kraj by otrzymywał zwrot 21 zł. 90 ct., czyli blisko o 13 zł. za każdego żandarma więcej, co przy coraz zwiększającej się ilości żandarmów, znaczyło by około 30.000 zł. rocznie. Z tego powodu Komisya budżetowa proponuje wznowienie rezolucyi już dawniej uchwalanej.

b) Druga przyczyna stałego wzrostu kosztów kwaterunkowego jest to stałe powiększanie się kosztów najmu domów lub ubikacji dla pomieszczenia żandarmeryi służących. Ażeby zapobiedz tej niedogodności, Wydział krajowy w wykonaniu uchwały sejmowej z dnia 24. stycznia 1889. r. już sprawozdaniem z dnia 13. lipca 1889. proponował wstawić w budżet kwotę 15.000 zł. czy to na zakupno, lub na wybudowanie własnych domów. Sprawozdanie zaś Wydziału krajowego na przeszłej sesji sejmowej zawierało obliczenie, że całkowity koszt dla kraju, lub dla gmin, wybudowanie budynków dla c. k. żandarmeryi wynosiłby 1,600.000 zł., ale że przy istniejących czynszach najmu taki wydatek by się jeszcze nie opłacił dla całego kraju, chociaż nie jest wykluczonem, że w pojedynczych miejscowościach zakupno lub wybudowanie domu było by korzystnem. Budżet tak roku zeszłego jak też i obecny wykazuje dalszy wzrost czynszów. Komisya budżetowa jednak nie uważa sprawy za dostatecznie dojrzałej do postawienia konkretnych wniosków w kierunku dawniejszej uchwały.

Coraz to rosnące wydatki na meble i przybory do urządzenia kwater żandarmów, zwróciły uwagę Komisji na okoliczność, że chociaż kraj dostarcza pieniądze, to zakupno tych przedmiotów uskutecznia się zwykle przez władzę rządową z fabryk wiedeńskich lub innych po za granicami kraju położonych. Ponieważ skutkiem przedstawień reprezentacyi kraju, rząd nawet w zaopatrywaniu armii już poniekąd uwzględnił przemysł krajowy, to zdaje się Komisji budżetowej że wypada się upomnieć u c. k. Rządu, ażeby w podobny sposób zaopatrywał potrzeby żandarmeryi o ile można w kraju.

Co do poszczególnych cyfr, to uzasadnienie pojedynczych pozycji tak wydatków jak też dochodów znajduje się w kontraktach lub akordach zawartych lub też w pauszalach ustawą przepisanych. Jedyna zmiana przyjęta przez Komisję budżetową tyczy się pozycji 110 już na wstępie sprawozdania wspomnianej jako należącej właściwie do budżetu roku 1892. Pozycję tę Komisya wyklucza z preliniarza na rok 1893 i wstawia jako kredyt dodatkowy na rok bieżący, umieszczając zarazem pokrycie w preliniarzu roku 1893, na rok 1892.

Komisya budżetowa zatem przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy zgodnie z preliniarzem wstawić do budżetu kwoty do poszczególnych pozycji rubryki IX.

Liczba		Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycji				
Złote austriackie					
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi.			
	91	Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	8.149		
	92	Oświetlenie koszar	2.961		
	93	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	900		
	94	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	20		
	95	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla żołnierzy	2.693		
	96	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	962		
	97	Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	3.116		
		Do przeniesienia	18.801		

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
IX.		Z przeniesienia	18.801		
	98	Naprawa bielizny pościelnej	272		
	99	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	725		
	100	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.699		
	101	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	6.690		
	102	Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	1.039		
	103	Opał i oświetlenie pomieszczeń oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	1.536		
	104	Różne inne wydatki	500	—	31.262
	105	Najem pomieszczeń i koszar	117.873		
	106	Wartość czynszowa gmachu lwowskiego	12.936	—	130.809
	107	Na urządzenie nowych koszar utworzyć się mających	1.000	—	1.000
	108	Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilo- ści posterunków	2.000	—	2.000
	109	Na koszt administracji gmachu żandarmeryi	1.516	—	1.516
		Suma preliminarza na rok 1893	166.587	—	166.587
		Do tej samej rubryki wstawia się jako kredyt dodat- kowy na rok 1892.			
	110	Na pokrycie jednorazowych kosztów spowodowanych przez pomnożenie korpusu żandarmeryi w roku 1892 o 180 ludzi	—	12.794	12.794
		Suma rubryki IX.	166.587	12.794	179.381

oraz następujące dwie **rezolucje**:

1) Wzywa się c. k. Rząd do poczynienia na właściwej drodze odpowiednich kroków w celu podwyższenia noclegowego, opłacanego teraz przez skarż państwa za pomieszczenie c. k. żandarmeryi w kwocie 2¹/₂ ct. za jednego żandarma i za dobę do kwoty 6 ct. jaką skarż państwa opłaca z tego samego tytułu w myśl § 31. ustęp I.)1 ustawy z dnia 11. czerwca 1879 Nr. 93. Dz. p. p. dziennie za jednego żołnierza c. k. armii.

2) Wzywa się c. k. Rząd ażeby przy zakupie przedmiotów do urządzenia kwater c. k. żandarmeryi na które z mocy ustawy kraj dostarcza funduszy, oraz przy zakupie wszelkich innych potrzeb żandarmeryi jako to: mundurów, butów, etc. opłacanych z budżetu państwowego, zastosował rozporządzenia wydane w celu uwzględnienia przemysłu krajowego przy dostawach wojskowych.

Lwów, dnia 13. września 1892.

Zastępca przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

St. Szczepanowski.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka X.

Wydatki na drogi.

(Sprawozdawca poseł hr. Stadnicki Jan.)

Suma wydatków rubryki X. według preliminarza Wydziału krajowego wynosi 952.701 zł. czyli o 72.857 zł. więcej niż kwota uchwalona na r. 1892 a o 158.727 zł. więcej niż wynikłość z r. 1890.

Do podwyższenia tychże wydatków, w porównaniu z r. zeszłym przyczyniają się głównie dwie kwoty: a mianowicie różnica między kosztami zarządu na r. 1892 a temiż kosztami na r. 1893 wynosząca 36.661 zł., i wzrost kwoty preliminarzowej na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych w poz. 119 o 50.000 więcej w porównaniu z tem co uchwalono na r. 1892.

Prócz tych dwóch kwot, które razem przeszło 86.000 zł. wynoszą, są niektóre podwyższenia preliminarza mniej znaczące, mianowicie: w poz. 113 wzrost kwoty przeznaczonej na ryczałty o 1.352 zł. i w poz. 116 wzrost kwoty przeznaczonej na koszty komisyjne o 1.000 zł.

Natomiast odpadają całkowicie niektóre kwoty z budżetu na r. 1892, a mianowicie:

Pięciolecia z kwotą 6.246 zł. (poz. 112), z pozycyi 113 dodatki na prowadzenie oddziałów konduktorskich 500 zł. i z pozycyi 114b) zapomoga stała przyzwołona przez Wysoki Sejm konduktorom w kwocie 2.123 zł. Prócz tego zmniejsza się o 5.000 zł. pozycja 120, przeznaczona na dojazdy kolejowe, wreszcie preliminarzuje Wydział krajowy z mniejszymi cyframi kilka drobnych pozycyi przy zaopatrzeniach.

Komisya budżetowa przystępując do badania poszczególnych działów tej rubryki, winna jest wykazać Wysokiemu Sejmowi o ile w dziale A „koszta Zarządu“, reorganizacya służby technicznej wpłynęła na zwiększenie obecnego preliminarza — przy czem zaraz na wstępie dodać należy, że w obecnym preliminarzu kwota 22.198 zł., którą była obciążona rubryka II. w poz. 20, 24 i 26 tytułem wydatku na oddział techniczny, na dyurnistów oddziału technicznego, na pięciolecia dla inżynierów i na dodatki osobiste dla tychże, przeniesioną została w skutku reorganizacyi na rubrykę X. i takową stale obciążała.

Jeżeli przeto tę kwotę 22.198 zł. dodamy do kwoty 95.142 zł. uchwalonej na r. 1892 w dziale A rubryki X. pod tytułem „koszta Zarządu“, jeżeli do tego dodamy kwotę 6.246 zł. uchwaloną na r. 1892 w poz. 112 (pięciolecia) i kwotę 2.123 w poz. 114b) (zapomoga stała przyzwołona konduktorom), a które to dwie ostatnie kwoty na r. 1893 zupełnie odpadają, okaże się iż efekt finansowy roczny reorganizacyi służby technicznej w rubryce X. pociąga za sobą zwiększenie kosztów o 6.094 zł., względnie o 5.794 zł., jeżeli się weźmie w rachubę 300 zł. preliminarzowanych na r. 1893 dla dwóch drożników obsadzonych na nowo wybudowanej drodze Kańczuga-Dynów.

Pamiętać jednak należy, że należące się pięciolecia inżynierom drogowym na r. 1893 wynoszą około 4.060 zł. i że Wydział krajowy tej kwoty na r. 1893 nie preliminarzuje jedynie dla tego, iż z powodu reorganizacyi służby krajowej technicznej będącej jeszcze w toku, spodziewa się z oszczędności w „kosztach Zarządu“ w r. 1893 opędzić wydatki na pięciolecia petentów, że

zatem na r. 1894 wydatki na pięciolecie po zupełnem przeprowadzeniu reorganizacji w r. 1893 wymagać będzie znów osobnej pozycyi w preliminarzu Rubr. X.

Po tem objaśnieniu, zaleca Komisya budżetowa Wysokiemu Sejmowi przyjęcie preliminarza Wydziału krajowego w dziale **A** „koszta Zarządu“.

Poz. 111 bez zmiany, a mianowicie:

a) Dyrektor oddziału technicznego, płaca	2.800 zł.	
dodatek aktywalny	480 „	
	<hr/>	3.280 zł.
b) Zastępca dyrektora oddziału technicznego, płaca	2.000 „	
dodatek osobisty	400 „	
„ aktywalny	360 „	
	<hr/>	2.760 „
c) 4 inżynierów starszych z płacą po 2.000 zł.	8.000 „	
dodatek aktywalny po 360 zł.	1.440 „	
	<hr/>	9.440 „
d) 9 inżynierów I klasy z płacą po 1.500 zł.	13.500 „	
dodatek aktywalny dla 4 po 300 zł.	1.200 „	
„ „ 1 „ 250 „	250 „	
„ „ 4 „ 200 „	800 „	
	<hr/>	15.750 „
e) 7 inżynierów II. klasy z płacą po 1.200 zł.	8.400 „	
dodatek aktywalny dla 2 po 240 zł.	480 „	
„ „ 1 „ 200 „	200 „	
„ „ 4 „ 160 „	640 „	
	<hr/>	9.720 „
f) 2 inżynierów adjunktów techn. płaca po 1.000 zł.	2.000 „	
dodatek aktywalny dla 2 po 180 zł.	360 „	
	<hr/>	2.360 „
g) 3 asystentów technicznych z płacą po 800 zł.	2.400 „	
dodatek aktywalny dla 3 po 180 zł.	540 „	
	<hr/>	2.940 „
h) 3 elewów technicznych, adjutum po 700 zł.	2.100 „	
3 „ „ „ „ 600 „	1.800 „	
3 „ „ „ „ 500 „	1.500 „	
	<hr/>	5.400 „
i) 2 rysowników dziennie po 2 zł.	1.460 „	
2 „ „ „ 1 „ 50 ct.	1.095 „	
1 dyurnista jako manipulant dziennie po 1 zł. 50 ct.	548 „	
	<hr/>	3.103 „
k) 6 konduktorów I klasy po 800 zł.	4.800 „	
dodatek aktywalny dla 6 po 100 zł.	600 „	
16 konduktorów II klasy po 650 zł.	10.400 „	
dodatek aktywalny dla 16 po 75 zł.	1.200 „	
16 konduktorów III klasy po 500 zł.	8.000 „	
dodatek aktywalny dla 16 po 75 zł.	1.200 „	
	<hr/>	26.200 „
l) 339 droźników po 150 zł.		50.850 „
Razem jak wyżej suma pozycyi 111		131.803 zł.

Kwoty na zaliczki dla inżynierów i konduktorów nie wstawia Wydział krajowy, motywując to opuszczeniem tem, że udzielane zaliczki na płacę inżynierów i konduktorów wykazuje się w rocznych zamknięciach jako przekroczenia⁴. Komisya budżetowa przypominając Wydziałowi krajowemu swe sprawozdanie o „zamknięciu rachunków funduszu krajowego za rok 1889“ przyjęte przez Wysoki Sejm, ponownie zaznacza że zaliczki udzielone urzędnikom krajowym winny być czerpane jedynie z kwoty uchwalonej w pozycyi 33 rubryki II. w której to pozycyi odpowiedni potrzebie wydatków winien być preliminowanym.

Poz. 112 na ten rok odpada, ale Komisya budżetowa nie chce zmieniać porządku pozycji, przyjmuje następującą pozycję jako poz. 113.

Poz. 113 ryczały.

Komisya budżetowa przyjmuje wydatki w tej pozycyi bez zmiany, jako oparte na uchwale Wys. Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892.

a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:

1. dla 12 inżynierów na prowincyi	6.000 zł.	
2. dla 38 konduktorów na prowincyi	<u>7.776 „</u>	13.776 zł.

b) Na pomieszczenie bióra okręgowego:

1. dla 2 inżynierów we Lwowie i Krakowie po 120 zł.	240 zł.	
2. dla 10 inżynierów na prowincyi po 60 zł.	<u>600 „</u>	840 „

c) Na kancelaryę:

1. dla 12 inżynierów na prowincyi po 48 zł.	576 zł.	
2. dla 38 konduktorów na prowincyi po 16 zł	<u>608 „</u>	1.184 zł.

w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892.

Pozycya 114. Remuneracye i zapomogi dla urzędników i sług, jak w r. 1892. . . . . 3.000 „

Pozycya 115. Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla oddziału technicznego inżynierów okręgowych i konduktorów, jak na r. 1892. . . . . 3.000 „

Pozycya 116. Koszta komisyjne dla inżynierów, konduktorów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych . . . . . 7.000 „

Komisya budżetowa przyjmuje zwiększenie tej pozycyi o 1.000 zł. z motywów przytoczonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego. Zrównanie bowiem dyet inżynierów na prowincyi i konduktorów z dyetami dla urzędników krajowych, podnosi dyetę inżyniera z 3 zł. na 5 zł., konduktora z 1 zł. 50 ct. na 2 do 3 zł., przy czem nadzorowanie budujących się dróg powiatowych i gminnych w coraz większej ilości, wymaga coraz to większych kosztów.

B. Nowe budowy i rekonstrukcyje dróg.

Wydatki nadzwyczajne:

Pozycya 117. a) Na budowę drogi Dynów-Kańczuga . . . . . 30.000 zł.
według preliminarza i w myśl sprawozdania Wydziału krajowego jak w r. 1892.

b) na rekonstrukcyę dróg krajowych . . . . . 20.000 „
w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 8 kwietnia 1892.

Razem przeto w pozycyi 117 a) i b) . . . . . 50.000 „

C. Utrzymanie dróg krajowych.

Pozycya 118. Na utrzymanie dróg krajowych dawniej wybudowanych i oddanych do użytku publicznego, jako też nowo zbudowanej drogi Dynów-Kańczuga. razem długości 1807 kilom. według przyjętej zasady po 220 zł. od kilometra, w wydatkach zwyczajnych . 397.540 zł.

D. Zasiłki.

Pozycya 119. Na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych prelinuje Wydział krajowy 300.000 zł., o 50.000 zł. więcej niż uchwalono w roku zeszłym, o 70.000 zł. więcej niż w r. 1891., a o blisko 140.000 zł. więcej, niż wykazana sprawozdaniem Wydziału krajowego wynikłość z r. 1890.

Według zasięgniętych w Wydziale krajowym informacyi przez Komisya budżetową, wydano z funduszu krajowego na drogi powiatowe i gminne od r. 1867, do 1889. 1,804.617 zł., w r. 1890. według wynikłości wykazanej sprawozdaniem dołączonym do preliminarza 160.715 zł., w r. 1891. około 292.920 zł. a zasiłki przyznane na ten cel w r. 1892. wynoszą około 254.481 zł., razem przeto 2,512.193 zł., w okrągłej cyfrze po koniec 1892. r. 2½ miliona przeż przeciąg lat 25, to jest w przecięciu 100.000 zł. rocznie.

Komisya budżetowa przyznaje, że jest to wydatek jeden z najpotrzebniejszych i najproduktywniejszych w kraju z powodów tak jasnych i tak znanych, że ich dłużej omawiać nie potrzeba; ale komisya budżetowa zadała sobie pytanie, czyli jest pożytecznem iść nawet w tym wydatku pewną po za granicę i czy zwiększanie coroczne tego wydatku nie jest bodźcem do budowania dróg mniej potrzebnych, przyspieszonym tempem, co już z samego względu na brak sił technicznych w niejednym powiecie czuć się dający, nie koniecznie jest pożytecznem. Komisya budżetowa sądzi, że wstrzymanie wydatku w wysokości prelinowanej przez Wydział krajowy jest wskazanem w obec coraz liczniejszych zgłoszeń stron interesowanych ale zarazem komisya budżetowa twierdzi że jest to ostateczna granica wydatku na ten cel po za którą w następujących prelinacjach nie należy wychodzić, wstawia się przeto w tej pozycji 119. kwotę przez Wydział krajowy proponowaną w wysokości . . . . . 300.000 zł. a zarazem stawia komisya budżetowa wniosek do przyjęcia następującej rezolucyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przy układaniu preliminarza na r. 1894. i następne nie przekraczał w pozycji przeznaczonej na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych kwoty 300.000 zł. uchwalonej na ten cel w budżecie na r. 1893.

Pozycya 120. Na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych w myśl wniosku sprawozdania Wydziału krajowego . . . . . 15.000 „

Pozycya 121. Na utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł. jedynasta rata jak na r. 1892 . . . . . 20.000 „

E. Wydatki na myta.

Pozycya 122. Budowa i utrzymanie domków mytniczych w wydatkach nadzwyczajnych 3.000 „

Pozycya 123. Koszta komisyjne, ogłoszenia licytacyi i inne w wydatkach zwyczajnych Komisya budżetowa w obec wynikłości z roku 1890 i poprzednich obniża prelinowaną kwotę o 500 zł. i wnosi wstawienie w tej pozycji . . . 1.500 „

Pozycya 124. Przerwy z powodu wypadków elementarnych . . . . . 400 „

F. Zaopatrzenia.

Zgodnie z wnioskami Wydziału kraj. prelinuje się

W Poz.	125. Borzęcki Leonard emerytowany konduktor dróg krajowych	312 zł.
„	126. Hlawaty Alojzy „ „ „ „	300 „
„	127. Ulanowski Rafał „ „ „ „	180 „
„	128. Darowski Stanisław „ „ „ „	230 „
	Do przeniesienia	1.022 zł.

	Z przeniesienia		
			1.022 zł.
W Poz. 129.	Skwarczyński Jan	" " " "	481 zł.
"	130. Reicher Stanisław	" " " "	546 "
"	131. Niewiadomska z Hoszowskich Sabina wdowa po inżynierze okręgowym rocznie		350 zł.
	i dla dwojga jej dzieci po 58 zł.		116 "
			466 "
"	132. Pohowska Ewelina, wdowa po peł. obow. inżyniera		200 zł.
	i dla czworga dzieci po 50 zł.		200 "
			400 "
"	133. Szeliska Laura wdowa po konduktorze		167 "
"	134. Chodorowska Leokadia, wdowa pod konduktorze		100 "
"	135. Zarembiny Franciszki dwojgu dzieciom, pozostałym po kondukt. po 13 zł.		26 "
"	136. Grzymalina z Gerzabków Melania Bronisława, wdowa po konduktorze rocznie		250 zł.
	i dla czworga jej dzieci po 25 zł.		100 "
			350 "
"	137. Zienkowiczowa Aleksanera, wdowa po inżynierze okr.		600 "
		Razem	4.158 zł.

Zastępca przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

J. Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XI. poz. 138 — 143.

Dotacye dla zakładów krajowych.

Poz. 138.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	130.669 zł.	} wedle osobnych sprawozdań.
„ 139.	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	17.687 „	
„ 140.	Fundusz podrzutek w Lwowie	5.414 „	
„ 141.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	44.977 „	
„ 142/143.	Fundusz podrzutek w Krakowie	3.450 „	

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XII.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o wydatkach na szupaśnictwo w preliminarzu
na rok 1893.

Wysoki Sejmie!

Tak wydatki, jako też dochody rubryki XII. wydatków budżetu, prelininowane są na podstawie przecięć trzechletnich. Jak to wykazano szczegółowiej przy zeszłych budżetach, koszta szupaśnictwa obniżają się z roku na rok w sposób zadowalniający.

Komisya budżetowa wnosi zatem zgodnie z preliminarzem:

Wysoki Sejm raczy wstawić do budżetu na rok 1893:

Rubrykę XII. pozycyę 144. wydatków, ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	. 26.500 zł.
a w rubryce XIV. dochodów pozycyę 49., dochód ze zwrotu wydatków szupasowych	. 7.500 „

Lwów 13. Września 1892.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Szczepanowski.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XIII wydatków.

Budowy wodne i melioracje.

(Sprawozdawca poseł Skałkowski.)

Wydatki w tej rubryce preliniuje Wydział krajowy w sumie	300.252 zł.
co w porównaniu z wydatkami w budżecie na rok 1892. uchwalonemi	240.961 zł.
przedstawia wzrost wydatków o	59.291 zł.

W dziale **A.** tej rubryki obejmującym wydatki na płace urzędników, stypendya, koszta podróży, utrzymanie personelu pomocniczego i t. p. wynoszą wydatki według preliminarza Wydziału krajowego . . . . . 57.140 zł.

w porównaniu zatem z budżetem na rok 1892. uchwalonym, który w tym dziale wydatków obejmował kwotę . . . . . 44.557 zł.

okazuje się zwiększenie wydatków o . . . . . 12.583 zł.

Dział **B.** tej rubryki obejmuje wydatki na wykonanie budowli wodnych, a mianowicie na regulację rzek, tak systematyczną jak lokalną, dalej na popieranie przedsięwzięć melioracyjnych, wykonywanych na mocy ustaw specjalnych, — wreszcie na drobne melioracje.

Ogólny wydatek w tym dziale preliniowany jest przez Wydział krajowy na rok 1893. w kwocie . . . . . 243.112 zł.

a gdy na rok 1892. uchwalono . . . . . 196.404 „

przeło obecnie żąda Wydział krajowy na powyżej wskazane cele więcej o 46.708 zł.

Jest zatem wzrost wydatków w tej rubryce budżetu bardzo znaczny — Komisya budżetowa jednak proponuje obniżenie preliminarza Wydziału tylko o kwotę 19.800 zł., wykreślając ratę na regulację Bugu, zresztą zaś przyjmuje preliminarz Wydziału bez zmiany.

Zwiększenie bowiem wydatków w dziale **A.** (płace urzędników, koszta podróży i t. p.) spowodowane jest wzrostem dwóch pozycji, zwiększonych uchwałami Wys. Sejmu. Mianowicie w poz. 145. zostały płace urzędników podwyższone, przez częściowe zastosowanie nowego etatu biura, w r. 1892. uchwalonego, co spowodowało większy wydatek w kwocie 3913 zł. tudzież przez wstawienie w te same pozycje według tegorocznej uchwały sejmowej na stypendya kwoty 3.000 zł. i pozycji 150. zdjęcia i projekty, w której na koszta techniczne projektowania i wykonywania melioracji prywatnych nowy wydatek w kwocie 6000 zł. wstawiono.

W dziale **B.** (koszta wykonania regulacji i melioracji) zwiększone są wydatki przez wstawienie rat subwencyjnych na koszta regulacji Biały i Dniestru, różne subwencje na cele melioracyjne, w zasadzie już w Wysokiej Izbie w r. b. uchwalone, tudzież przez preliniowanie rat na trzy nowe przedsięwzięcia melioracyjne, t. j. regulację Bugu, i dwóch potoków górskich: Michałów i Niszkówka. Te trzy nowe przedsięwzięcia melioracyjne, równie jak cały szereg lokalnych regulacji rzek niespławnych, objęte są osobnym sprawozdaniem Wydziału krajowego, które komisji gospodarstwa krajowego do załatwienia przekazaniem zostało; komisya budżetowa jednak, podobnie jak przy przedłożeniu budżetu na rok 1892. — zmuszona jest przed uchwałą Wys. Sejmu

	Z przeniesienia	15.610 zł.
Pozycya 145d) płaça trzech inżynierów II. klasy po 1200 zł.	3.600 zł.	
dodatki aktywalne i osobiste	<u>1.250 „</u>	
razem	4.850 zł.	
a po potrąceniu $\frac{2}{3}$ części poborów jednego inżyniera, przy- padających na fundusz regulacyi Łęgu w kwocie	<u>1.000 „</u>	
pozostaje do pokrycia w budżecie krajowym		3.850 „
Pozycya 145e) płaça 9 inżynierów adjunktów po 1.000 zł.	9.000 zł.	
dodatki aktywalne i osobiste	<u>2.000 „</u>	
razem	11.000 zł.	
a po potrąceniu 8-mio miesięcznych poborów inżynierów, wy- słanych do kierowania robotami, z funduszu na regulacye i obwałowania wyznaczonych w kwocie	<u>4.933 „</u>	
pozostaje do pokrycia w budżecie krajowym		6.067 „
Pozycya 145f) Płaçe 6 inżynierów asystentów po 800 zł.	4.800 zł.	
dodatki aktywalne	<u>1.200 „</u>	
razem	6.000 zł.	
potrącając 8-mio miesięczne pobory inżyniera delegowanego do kierownictwa robót, z funduszu na obwałowanie	<u>667 „</u>	
pokrywa budżet krajowy		5.333 „
Pozycya 145g) płaçe trzech elewów technicznych (adjuta)		1.100 „
Pozycya 145h) płaçe dyetaryuszy i rysownika		1.940 „
Pozycya 145i) ekspozytury		850 „
Pozycya 145k) stypendya dla dwóch techników melioracyjnych	2.000 zł.	
dla dwóch techników komasacyjnych	<u>1.000 „</u>	
razem		3.000 „
zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892., którą utworzenie takich stypendyów postanowionem zostało.		
	Suma pozycyi 145.	<u>37.750 zł.</u>
Pozycya 146. narzędzia i potrzeby rysunkowe		1.000 „
Pozycya 147. utrzymanie ośmiu dozorców drenarskich przy ekspozyturach		1.140 „
Pozycya 148. kurs praktyczny dla dozorców melioracyjnych		3.500 „
Pozycya 149. obserwacye ombrometryczne		2.750 „
wszystkie te pozycye od 146 do 149 włącznie zgodnie z budżetem na rok 1892.		
Pozycya 150a) koszta zdjęć i projektów dla robót publicznych		5.000 „
zgodnie z budżetem na rok 1892.		
Pozycya 150b) koszta zdjęć i projektów dla melioracyj prywatnych		6.000 „
nieprzesadzając uchwale, jaka co do kosztów dotyczących melio- racyi prywatnych na podstawie sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego zapadnie.		

B. Wykonanie budowy wodnych.

W pozycji 151. wstawia Komisya budżetowa na podstawie ustaw przez Wysoki Sejm uchwalonych:

a) na regulację Biały — II. ratę	30.000 zł.
b) na regulację Dniestru — uzupełnienie I. raty	24.667 „
razem	<u>54.667 zł.</u>

W pozycji 152. wstawia Komisya na regulację rzek niespławnych $33\frac{1}{3}\%$ zasiłki w kwotach preliminowanych przez Wydział krajowy z zastrzeżeniem, że wstawieniem tych kwot nieprzesądza się stanowczej uchwały, jaka co do tej regulacji zapadnie na wniosek Komisji gospodarstwa krajowego, a mianowicie:

a) na regulację Soły w powiecie Żywieckim, II. rata	1.000 zł.
b) „ „ Raby pod Dolną Wsią i Brzącowicami	1.500 „
c) „ „ „ „ Winiarami, Stadnikami i Gdowem, III. rata	1.800 „
d) „ „ „ „ Dąbrowicą, Nieznanowicami i Marszowicami	1.200 „
e) „ „ „ „ Damienicami i Proszówkami	1.500 „
f) „ „ „ „ Ujściem Solnem	2.806 „
g) „ „ Dunajca pod Czorsztynem	561 „
h) „ „ „ „ Rożnowem	1.579 „
i) „ „ „ „ Trąbkami i Czchowem	2.000 „
k) „ „ „ „ Filipowicami	1.387 „
l) „ „ „ „ Biskupicami lanckorońskimi	1.016 „
m) „ „ „ „ Olszynami i Sukmaniem	1.500 „
n) „ „ „ „ Janowicami	1.400 „
o) „ „ „ „ Wielką Wsią	2.344 „
p) „ „ Wisłoki pod Błazkową	1.363 „
r) „ „ „ „ Skurową, II. rata	722 „
s) „ „ „ „ Dęborzynem	3.373 „
t) „ „ „ „ Parkoszem	518 „
u) „ „ Wisłoka pod Cieszyną, Wiśniową, Jazową i Kobylem, II. r.	1.600 „
w) „ „ „ „ Dobrzechowem	900 „
x) „ „ „ „ Drabinianką	1.000 „
y) „ „ Sanu pod Hroszówką	2.422 „
z) „ „ „ „ Krzemienną i Jabłonicą ruską, II. rata	1.831 „
aa) „ „ „ „ Krzemienną	1.177 „
bb) „ „ „ „ Bartkówną, Bachorzem i Pawłokomą	2.850 „
cc) „ „ „ „ Ruską wsią	763 „
dd) „ „ „ „ Ruską wsią i Nienadową	3.930 „
ce) „ „ „ „ Chyrzyną, II. rata	385 „
ff) „ „ „ „ Prałkowicami i Przemysłem, I rata	2.468 „
gg) „ „ Świcy pod Hoszowem	1.500 „
hh) „ „ Łomnicy pod Perehińskiem, III. rata	1.000 „
ii) „ „ Łomnicy pod Błudnikami i Temerowcami, I. rata	1.600 „
kk) „ „ Bystrzycy nadwórniańskiej pod Nazawizowem, III. rata	1.000 „
ll) „ „ premiowanie zawikłania odsypisk na rzekach podkarpackich	2.000 „
mm) do rozporządzalności Wydziału krajowego	5.000 „
razem	<u>58.995 zł.</u>

W pozycyi 153. wstawia Komisya, na podstawie ustaw melioracyjnych, przez Wysoki Sejm uchwalonych:

a) na regulacyę Nowego Brnia IV. ratę	15.471 zł.
b) na obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim V. ratę	45.373 „
c) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy II. ratę	10.394 „
d) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Stryja II. ratę	2.684 „
e) na obwałowanie Wisły między Podgórzem a Niepołomicami II. rata	17.440 „

Dalej wstawia Komisya w tej samej pozycyi wydatków, z zastrzeżeniem późniejszej decyzji stanowej na podstawie sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego, na dwa nowe przedsiębiorstwa melioracyjne:

f) na zabudowanie potoku Michałów I. rata	2.000 „
g) na zabudowanie potoku Niszkówka I. rata	4.288 „

Suma pozycyi 153. 97.650 zł.

W pozycyi 154. wstawia Komisya, zgodnie z zeszłorocznym budżetem, preliminowaną przez Wydział krajowy na popieranie mniejszych melioracyi w myśl uchwały z roku 1889. kwotę . . . . . 5.000 zł.

W pozycyi 154a) wstawia Komisya, z zastrzeżeniem jak przy pozycyi 152. co do stanowej uchwały później zapaść mającej, na popieranie doświadczeń kultury trofowisk 2.000 zł.

Wreszeie w pozycyi 154b) z tem samym zastrzeżeniem — subwencyą na zakładanie cegielni drenarskich . . . . . 5.000 zł.

Według tych wniosków Komisji, wynosi suma wydatków rubryki XIII. . 280.452 zł. zatem o kwotę 19.800 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Skatkowski.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże.

(Sprawozdawca poseł Goldman)

Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce ogólną kwotę 691.977 zł., o 692.383 zł. mniej niż uchwalono na rok 1892; na ten rok wstawiono do tej rubryki kwotę 290.134 zł. na pokrycie niedoboru z roku 1889, kwotę 39.247 zł. na pokrycie niedoboru za rok 1890 i kwotę 393.663 zł. jako zwrot pożyczki zaciągniętej u funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych na spłatę banku dla krajów koronnych. Trzy te pozycje wynoszące razem kwotę 723.044 zł. odpadły w preliminarzu na rok 1893. Natomiast wstawiono do preliminarza na rok 1893 kwotę 66.000 zł. na oprocentowanie pożyczki 1,650.000 zł. zaciągniętej na pokrycie niedoboru budżetowego w roku 1892 podczas gdy na rok 1892 uchwalono kwotę 33.000 na półroczne odsetki od tej pożyczki. Różnice w pozostałych pozycjach w ogólnej kwocie 1.933 zł. są wynikiem planów umorzenia i zmniejszonych odsetków od pożyczek nie emisyjnych. Preliminarz Wydziału krajowego opiera się na planach umorzenia, na uchwałach sejmowych a względnie na rzeczywistej potrzebie i dla tego Komisyja budżetowa proponuje wstawienie tych kwot w preliminowanej wysokości.

Poz. 155.	umorzenie reszty pożyczki 27.000 zł.	. . . . .	1.485 zł.
„ 156.	„ pożyczki 40.400 zł.	. . . . .	2.515 „
„ 157.	„ „ 10.000 „	. . . . .	675 „
„ 158.	„ „ 5.000 „	. . . . .	376 „
„ 159.	„ „ krajowej z roku 1883	. . . . .	225.133 „
„ 160.	funduszowi szpitala św. Łazarza	. . . . .	19.578 „
„ 161.	umorzenie pożyczki krajowej z roku 1884	. . . . .	59.403 „
„ 162.	„ „ 22.500 zł.	. . . . .	2.025 „
„ 163.	„ „ 70.000 „	. . . . .	7.095 „
„ 164.	„ „ krajowej z roku 1885	. . . . .	21.234 „
„ 165.	pokrycie niedoboru pożyczki krajowej z roku 1873	. . . . .	50.788 „
„ 166.	umorzenie pożyczki krajowej z roku 1888	. . . . .	26.294 „
„ 167.	„ „ „ „ „ 1889	. . . . .	38.564 „
„ 168.	„ „ „ „ „ 1891	. . . . .	81.053 „
„ 169.	umorzenie połowy kapitału 27.500 zł.	. . . . .	1.403 „
„ 170.	„ pożyczki hipotecznej 3.000 zł.	. . . . .	282 „
„ 171.	„ „ od funduszu szkolnego	. . . . .	12.492 „
„ 172.	odsetki bierne od chwilowych pożyczek	. . . . .	15.000 „
„ 173.	umorzenie pożyczki 300.000 zł.	. . . . .	53.748 „
„ 174.	4 ¹ / ₂ % odsetki od pożyczki 132.859 zł.	. . . . .	5.979 „
„ 175.	4 ¹ / ₂ % odsetki od 19.000 zł.	. . . . .	855 „
„ 176.	4 ⁰ / ₁₀ odsetki od pożyczki 1.650.000 zł.	. . . . .	66.000 „
	Razem rubr XIV.	. . . . .	691.977 zł.

Zastępca przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Goldman.

Budżet krajowy na rok 1893.

Dodatkowe sprawozdanie

do rubr. XIV. wydatków.

Poz. 176a) Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów wydanych z majątku zarodowego na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół . . . . . 10.178 zł.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XV. Poz. 177, 178, 194—225.

Na cele rolnictwa i górnictwa.

(Sprawozdawca poseł hr. Jan Stadnicki.)

Pozycje wyżej wymienione tej rubryki ulegają z roku na rok wielkim zmianom, w miarę jak Wysoki Sejm coraz szczerzej wspiera usiłowania dążące do podniesienia górnictwa i rolnictwa. Nie może być przeto mowy w tym dziale o normalnym budżecie, i na nieby się nie przydało zestawiać porównania, zwykle w sprawozdaniach komisji budżetowej umieszczane między wydatkami preliminowanymi na rok następny, a wynikami lat poprzednich.

Obecnie preliminuje Wydział krajowy wszystkie kwoty, które Sejm w ubiegłej sesji na cele rolnictwa i górnictwa przeznaczył, podwyższając je: w poz. 177. o 200 zł. celem wyrównania płacy inżyniera górnika z płacami inżynierów służby drogowej i melioracyjnej; w poz. 201 o 100 zł. na zakupno przyrządów do analizy gazów kopalń naftowych; w poz. 202 o 1.000 zł. jednorazowego wydatku na stworzenie muzeum narzędzi wiertniczych w c. k. szkole politechnicznej, przyczem zauważyć należy, że c. k. Rząd równą kwotą 1.000 zł. muzeum powyżej wymienione udotuje, w pozycyi 200b) o 100 zł. na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa; w pozycyi 223 2.000 zł. więcej na rozmaite zasiłki dla rolnictwa i przemysłu rolniczego; w pozycyach 204, 205, 206, razem o 1.400 zł. na stypendya dla uczniów krajowych szkół rolniczych i lasowej, wreszcie w pozycyach 223 i 224. razem o 2.600 zł. na ułożenie podręczników dla szkół rolniczych.

Natomiast odpada z tej rubryki datek jednorazowy 100 zł. dany Oddziałowi Czarnohorskiemu Towarzystwa tatrzańskiego na ukończenie schroniska w Żabiu, 300 zł. z pozycyi 199. na chemiczno-technologiczne przeróbki nafty i woska ziemnego, datek jednorazowy 1.000 zł. na adaptację stacji doświadczalnej dla produktów naftowych i 1.200 zł. w pozycyi 220 c) na naukę praktyczną mleczarstwa w krajowych niższych szkołach rolniczych z powodu że szkoły są już w przyrządy zaopatrzone.

Razem przeto preliminuje Wydział krajowy wydatki w pozycyach, z których Komisya budżetowa zdaje sprawę o 2.200 zł. więcej niż kwoty uchwalone na rok 1892.

Komisya przy pojedynczych pozycyach zdaje sprawę ze swego zapatrywania na preliminowane podniesienie wydatków.

Pozycya 177. Inżynier górnik przy Wydziale krajowym.

Podniesienie płacy tegoż o 200 zł. w porównaniu z rokiem zeszłym, uważa Komisya za usprawiedliwione w celu zrównania tejże płacy z płacami inżynierów służby drogowej i melioracyjnej, Komisya sądzi że wypada wyrównać do granic możliwości jeszcze i tę płacę, by przez dalszy szereg lat Wysoki Sejm nie znalazł się w położeniu ciągłego częściowego podnoszenia pensyi i płac swoich urzędników i wstawia w tej pozycyi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego

Pozycya 178. Urzędnik fachowy dla spraw rolniczych jak w r. zeszłym	2.360 zł.
---	-----------

(Pozycya 179 -193. Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz).	1.800 „
--	---------

Pozycya 194. Na wydanie atlasu geologicznego wraz z textem	2.500 „
--	---------

Przy czem komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Poleca się Wydziałowi krajowemu by na następną sesję sejmową zdał sprawę z użycia kwot w tej pozycyi przez szereg lat ubiegłych uchwaloną

nych i przedłożył Wysokiemu Sejmowi w jednym egzemplarzu, karty atlasu dotąd wydane.

Pozycya 195.	Towarzystwo rolnicze we Lwowie jak corocznie	3.000 zł.
Pozycya 196.	" " w Krakowie " "	3.000 "
Pozycya 197.	" Tatrzzańskie " "	400 "
Pozycya 198.	Na badania kraju, celem zestawienia pożytecznych kopalni i popularnego opisu ich występowania	1.500 "
	Przy czem Komisya robi uwagę, że pozycya ta będąca w ścisłym związku z pozycją 194, objęta będzie w roku przyszłym sprawozdaniem, co do którego Wydział krajowy od Wysokiego Sejmu powyżej polecenie otrzymał.	
Pozycya 199.	Na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego o 300 zł. mniej niż w roku zeszłym.	500 "
Pozycya 200.	Subwencye praktycznym szkołom wiercenia i górnictwa naftowego jak w roku zeszłym	3.200 zł.
Pozycya 201.	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych . . . . . o 100 zł. więcej niż w roku zeszłym z powodu konieczności zakupna przyrządów do analizy gazów kopalni naftowych.	1.000 "
Pozycya 202.	Udział kraju w dotacyi na stworzenie muzeum narzędzi wiertniczych dla wykładów górnictwa naftowego w c. k. Szkole politechnicznej, jednorazowo	1.000 "
Pozycya 203.	Na zalesienie wydm piaszczystych:	
	a) w okręgu roboczym Tarnobrzeskim	305 zł.
	b) " Jarosławsko-Cieszanowskim	400 "
	c) " Jaworowsko-Mościskim	400 "
	d) " Niskim	700 "
	e) " Krakowskim	100 "
		<u>1.905 "</u>

jak na rok 1892. w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 23. Stycznia 1889. i 29. listopada 1890.

Pozycya 204.	Stypendya dla abiturjentów krajowej wyższej Szkoły rolniczej w Dublanach lub krajowej średniej Szkoły rolniczej w Czernichowie, kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	1.600 "
--------------	--	---------

Wydział krajowy uzasadnia podniesienie wydatku w tej pozycji o 800 zł. naglącą potrzebą wykształcenia nowych sił nauczycielskich dla szkół rolniczych.

Komisya budżetowa przychyła się do wniosku Wydziału krajowego, gdyż założenie w ostatnich latach czterech niższych szkół rolniczych musiało wywołać potrzebę wykształcenia dla tychże sił nauczycielskich, i to zaraz, długo nie zwlekając. Komisya budżetowa jednak nie może się powstrzymać od uwagi, że wydatki na stypendya tego rodzaju nie mogą ani ciągle wzrastać, ani nawet ustalać się na zawsze w budżecie, że przeto skoro siły nauczycielskie potrzebne *obecnie*, wykształcenie otrzymają, kwota na stypendya przeznaczona, obniżoną będzie do miary potrzeby *ówczesnej*. Komisya budżetowa mniema również, że Wydział krajowy powinien brać rewersa od stypendystów, że pewien przeciąg lat po ukończeniu studyów poświęcą rzeczywiście w kraju zawodowi nauczycielskiemu, w przeciwnym zaś razie będą obowiązani do zwrotu stypendyów pobranych.

Pozycya 205.	Stypendya dla uczniów krajowej Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie o 200 zł. więcej niż na rok 1892.	2.500 zł.
--------------	---	-----------

Pozycya 206. Stypendya dla uczniów i abiturjentów krajowej Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę . . . . . 1.200 zł.
o 400 zł. więcej niż w roku zeszłym.

Komisya budżetowa już przed dwoma laty, mianowicie w roku 1890. zwróciła uwagę na wzrastającą ciągle kwotę na stypendya dla uczniów i abiturjentów Szkoły gospodarstwa lasowego, i znajdowała umotywowanie wniosku Wydziału krajowego mnożącą się liczbą uczniów za niedostateczne. Stypendya bowiem powinny być nagrodą za wzorowe nauki i wzorowe sprawowanie się, i to, a nie liczebny wzrost uczniów wogóle może skłaniać Wysoki Sejm do podnoszenia kwoty na stypendya przeznaczonej.

Przytem Komisya budżetowa nie może zataić swego przekonania, że wysyłanie abiturjentów na praktykę jedynie do dóbr rządowych i do wielkich kompleksów, będących własnością kilkunastu zamożniejszych właścicieli w kraju, nie odpowiada celowi, który sobie zakłada Wysoki Sejm, wspierając szczerymi datkami Szkołę gospodarstwa lasowego i uczniów z niej wychodzących.

Bardzo znaczna przestrzeń lasów w kraju jest w rękach średnich właścicieli o obszarze 400—1.200 morgów. Służba w takich kompleksach jest trudniejsza niż w dużych majątkach, raz dlatego, że leśniczy na początku już swej kariery musi być na małej przestrzeni samodzielnym, mając za przełożonego jedynie właściciela, powtóre, że w lasach mniejszych gospodarstwo zazwyczaj nie jest z dawien dawna usystemizowane, i że najczęściej dopiero pewien system zaprowadzić należy, do czego leśnik, przyjmujący służbę w takim majątku, jest w pierwszym rzędzie powołanym, wreszcie że służba sama w sobie jest ciężka, warunki życia, jak mieszkanie, wikt i t. p. gorsze, wygody mniejsze jak w wielkim skarbie.

Komisya budżetowa przeto usilnie zaleca wysyłanie młodych leśników stypendystów na praktykę do kompleksów mniejszych, gdzieby ci młodzi ludzie obeznali się z warunkami życia, które ich czeka, i nauczyli się zawczasu do nich się stosować.

Pozycya 207. Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademii górniczych . . . . . 3.000 „
jak w roku zeszłym.

Pozycya 208. Dla kółek rolniczych na koszta zakładania i lustracyi tychże, na urządzenie zjazdów i t. d. . . . . 5.000 „
w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. kwietnia 1892.

Pozycya 209. Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla kółek rolniczych, III. (i ostatnia) rata z uchwalonych 15.000 . . . . . 5.000 „

Pozycya 210. Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy, za pomocą wojska i żandarmeryi, jak corocznie . . . . . 1.000 zł.

Pozycya 211. Na umorzenie pożyczki 400.000 zł., zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie na założenie składów publicznych we Lwowie i Krakowie:

a) IX. i X. rata kapitału . . . . . 10.542 zł. 15 ct.
b) $4\frac{1}{2}\%$ odsetki z góry za I. i II. półrocze . . . . . 15.949 „ 85 „ 26.492 „

Pozycya 212. Na utrzymanie składów publicznych we Lwowie . . . . . 16.712 „

Pozycya 213. Na utrzymanie składów publicznych w Krakowie . . . . . 28.270 „
wedle specjalnych preliminarzy.

W tych pozyceyach Wydział krajowy prelininuje dla składów publicznych we Lwowie w wydatkach zwyczajnych 17.514 zł., w nadzwyczajnych 225 zł., razem 17.739 zł. a w dochodach 14.474 zł., przeto wynik prelininowany wykazuje na r. 1893. niedobór w kwocie 3265 zł.

Dla składów publicznych w Krakowie prelininuje Wydział krajowy na r. 1893. w wydatkach 28.270 zł., w dochodach 30.050 zł., przeto wynik prelininowany wykazuje nadwyżkę 1.780 zł.

Cheąc dać Wysokiemu Sejmowi ogólny obraz dotychczasowego wyniku finansowego publicznych składów zbożowych, Komisya budżetowa oparła się na tych cyfrach, które w sprawozdaniach Wydziału krajowego znalazła. - I tak :

Na rok 1890. nie było prelininarza, ponieważ składy publiczne dopiero w r. 1890. w życie wprowadzono.

Zamknięcie rachunków wykazało dla składów lwowskich niedobór w kwocie 2.460 zł. 75 ct., dla składów krakowskich niedobór w kwocie 11.336 zł. 67 ct. (Sprawozdanie Komisji gospodarstwa kraj. L. s. 1882, 1892. przyjęto do wiadomości uchwałą sejmową z dn. 5. kwietnia 1892.)

Na rok 1891. prelininarz dla składów Lwowskich wykazywał nadwyżkę 6.929 zł. (uchwała Sejmu z dnia 27. listopada 1890. zgodna z wnioskiem Wydziału krajowego i Komisji budżetowej) a wynik za tenże rok 1891. według sprawozdania Wydziału krajowego dołączonego do prelininarza budżetu krajowego na r. 1893. wykazuje stratę przy składach lwowskich w kwocie 2.471 zł. czyli że efekt finansowy jest o 9400 zł. gorszy od prelininarza.

W składach krakowskich prelininarz na r. 1891. wykazywał nadwyżkę w kwocie 6.346 zł. a tenże rok zamknięty został stratą 2.215 zł. czyli że efekt był o 8561 zł. gorszy od prelininarza.

Na rok 1892. prelininowano w składach lwowskich nadwyżkę 1.749 zł., na rok 1893. prelininuje Wydział krajowy niedobór w kwocie 3.265 zł.

W składach krakowskich prelininowano na rok 1892. nadwyżkę w kwocie 1.475 zł., na rok 1893., nadwyżkę w kwocie 1.780 zł.

Wszystkie te cyfry okazują że nie wyszliśmy przy składach publicznych ze stadyum experymentów i że ułożenie prelininarza, któryby miał jakkolwiek szansę okazania się zbliżonym do prawdy jest jeszcze dziś zupełnie nie możliwym.

Komisya budżetowa przeto musiała w obec tego przyjąć prelininarz Wydziału krajowego tak co do składów publicznych we Lwowie jak i co do składów publicznych w Krakowie tak w rubryce wydatków jak i w rubryce dochodów bez zmiany z wyjątkiem jednej pozyeyi w rubryce II. poz. 2. wydatków przy składach publicznych lwowskich a to z następującej przyczyny.

W powyżej wymienionej pozyeyi prelininowany jest wydatek w kwocie 1.026 zł. 67 ct. na podatek domowo-czynszowy za r. 1893. Sprawa ta o ile dotyczy podatku za r. 1892 jest w rekursie, a rekurs wniesiony d. e. k. kraj. dyrekeyi skarbu oparł Wydział krajowy na orzeczeniu e. k. Trybunału admin. z dnia 13. czerwca 1882 L. 1.209 mocą którego: „Budynki będące własnością kraju są i wtedy wolne od podatku domowo-czynszowego, jeżeli w nich mieszczą się zakłady (Zakład pożyczkowy, Bank hipoteczny i t. p.) nie płacące funduszowi krajowemu czynszów i stojące pod bezpośrednim zarządem reprezentacyi kraju“.

Komisya budżetowa w przekonaniu, że e. k. krajowa Dyrekeya Skarbu uwzględni rekurs Wydziału krajowego, postanowiła skreślić pozyeyę 1.026 zł. 67 ct. i o tę kwotę rubryka wydatków składów publicznych lwowskich się zmniejszy.

Komisya budżetowa z uwagi, że prelininarze wydatków i dochodów są układane w składach lwowskich inaczej jak w składach krakowskich, uchwaliła przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek do następującej **rezolucyi**:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by prelininarze składów publicznych lwowskich i krakowskich przedkładane były o ile możności w jednolitej formie.

Preliminarz na rok 1893.

Wydatki. Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu we Lwowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	Wyni- kłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.		
ru- bryki	po- zycy		Złote austriackie						
		Wydatki.							
I.	1	Koszta zarządu.							
		a) Dyrektor, płaca z dodatkiem na fiakra	3.000	zł.					
		b) Buchalter	1.500	"					
		c) Likwidator	1.200	"					
		d) Kasyer	800	"					
		e) 2 magazynierów	1.600	"					
		f) Maszynista	600	"					
		g) Pomocnik biurowy	—	"					
		h) Woźny	360	"					
		i) Stróż nocny	292	"					
		k) Odźwierny, zarazem stróż dzienny	216	"	9.568	—	9.568	9.732	9.576
II.		Koszta administracji.							
	2	Należytości rządowe i opłaty stałe:							
		a) Ekspozytura cłowa	1.400	—	1.400	1.378	1.200		
		b) Podatki:							
		gruntowy	10	zł. 35 ct.					
		zarobkowy	190	" 97 "					
		dochodowy	63	" — "	264	—	264	191	320
		c) Ubezpieczenie od wypadków	250	—	250	244	250		
		d) Asekuracja budynków	187	—	187	187	200		
		e) Telefon	100	—	100	180	100		
		f) Czyny dzierżawne	65	—	65	65	61		
		g) Kominiarz	23	—	23	21	23		
	3	Gaz do motoru, opał, światło, oliwa do ma- szyn, etc.	700	—	700	591	1.200		
	4	Książki i druki	150	—	150	133	100		
	5	Inseraty i ogłoszenia.	250	—	250	225	200		
	6	Drobne potrzeby kancelaryjne	60	—	60	59	100		
	7	Manipulacja: robocizna i dostawa wagonów .	2.500	—	2.500	2.644	2.100		
	8	Konserwacja budynków, urządzeń (drobne na- prawki) i inwestycje	300	225	525	254	100		
	9	Utrzymanie torów, dojazdów, chodników i zwrotnicy	250	—	250	250	100		
	10	Kasa chorych 1% służbodawcy	20	—	20	15	21		
	11	Noworoczne dla służby kolejowej, pocztowej, etc., drobne podróże	400	—	400	500	400		
		Suma rubryki II.	6.919	225	7.144	6.937	6.475		
		Suma wydatków	16.487	225	16.712	16.669	16.051		

Preliminarz na rok 1893.

Dochody. Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu we Lwowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e	Zwy-	Nadzw-	Razem	Wyni- kłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.
ru- bryki	po- zycyi		czajne	czajne			
			Złote austriackie				
		Dochody.					
I.		Składowe za spirytus.					
	1	Rachunek składowego od spirytusu z uwzględnieniem rotacyi 12.000 hektolitrów	8 500	—	8.500	8.463	9.360
II.		Manipulacya przy spirytusie.					
	2	a) 12.000 hl. wyładowania á 3 ct. . . . . 360 zł. b) " " oznacz. miary, stopnia, etc. á 1 ct. . . . . 120 " c) " " dostawa i ekspedycya 120 wagonów . . . . . 240 "	720	—	720	716	720
III.		Składowe za zboże.					
	3	Rachunek składowego od zboża, z uwzględnieniem rotacyi 500 wagonów	1.600	—	1.600	1.591	3.450
IV.		Manipulacya zbożowa.					
	4	a) wyładowanie 500 wagonów . . . . . 1.000 b) załadowanie " " . . . . . 750 c) wysypanie, szufflowanie, nabieranie, etc. 200 wagonów á 3½ ct. . . . . 700 d) wietrzenie elewatozem i przyrządami 100 wagonów . . . . . 150 e) młynkowanie 50 wagonów . . . . . 175 f) trienrowanie 20 wagonów . . . . . 180 g) różne drobne manipulacye . . . . . 155 Suma rubryki IV.	3.110	—	3.110	2.911	4.020
V.		Manipulacya ogólna.					
	5	Dochód z asekuracyi, odsetków, warantów, etc.	544	—	544	517	250
		Suma dochodów	14.474	—	14.474	14.198	17.800
		w porównaniu z wydatkami	—	—	16.712	—	16.051
		okazuje się niedobór	—	—	2.238	—	1.749

Preliminarz na rok 1893.

Wydatki. Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	Wy- nikłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie				
Wydatki.							
I. Koszta zarządu i służby.							
	1	Dyrektor, płaca	2.000			9.469	2.000
	2	Buchalter, zarazem zastępca dyrektora, płaca	1.500				1.500
	3	Magazynier	1.200				1.200
	4	Kontrolor magazynów, płaca	1.200				1.200
	5	Korespondent, zarazem kasyer	1.000				1.000
	6	Registrator, zarazem pomocnik magazyniera	750				600
	—	Cenzor i rzeczoznawca	—				500
	7	Kancelista	600				600
	8	Maszynista	600				600
	9	Woźny i dwóch stróżów, ...	900			1.000	
		Suma rubryki I.	9.750	—	9.750	9.469	10.200
II. Koszta administracyjne							
	10	Podatki i zabezpieczanie robotników	1.150			1.185	1.000
	11	Utrzymanie budynków :					
		a) magaz. zbożowych . . . . . 700 zł.					
		b) „ spirytusowych . . . . . 300 „					
		c) administracyjnych . . . . . 100 „	1.100			1.770	700
	12	Zabezpieczenie budynków od ognia	270			268	275
	13	Inseraty i potrzeby kancelaryjne	700			724	400
	14	Opał i światło	200			201	475
	15	Rozmaite (sprzęty, stemple itd.)	600			1.974	—
	16	Droga dojazdowa (przez grunta kolejowe)	150			—	150
	17	Do dyspozycji Towarzystwa Wzajemnego Kredytu	1 000			1.389	1.000
		Suma rubryki II.	5.170	—	5.170	7 511	4.000
III. Ekspozytura cłowa.							
	18	Płace dwóch urzędników (wymiar c. k. Rządu)	1.250			1.770	1.250
	19	Strawne dochodzących („ „)	600				600
		Suma rubryki III.	1 850	—	1.850	1.770	1 850
IV. Manipulacja magazynowa.							
	20	Robotnik dzienny	8.500			11.636	4.975
	21	Motor gazowy	700				400
	22	Procenta od rachunku bieżącego, asekuracja zboża	2.300				—
		Suma rubryki IV.	11 500	—	11.500	11.636	5.375
Suma wydatków			28.270	—	28.270	30.386	21.425

Preliminarz na rok 1893.

Dochody. Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	Wyni- kłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.	
ru- bryki	po- zycyji		Złote austriackie					
		Dochody.						
I.		Składowe za zboże.						
	1	Z przecięcia 200 wagonów	8.000	—	8.000	7.841	7.200	
II.		Składowe za spirytus.						
	2	Z przecięcia 4.000 HL	3.600	—	3.600	3.120	3.900	
III.		Manipulacja przy zbożu.						
	3	Dostawa wagonów	1.300			15.700	—	
	4	Wylądowanie	3.700				2.800	
	5	Manipulacja przy magazynach	3.500				3.500	
	6	Naładowanie	2.500				2.800	
	7	Formalności cłowe	800				800	
	8	Wypożyczenie wozów	200				100	
	9	Ubezpieczenie od ognia	1.000				—	
	10	Ekspedycye	250				250	
	11	Wystawienie warrantów	150				100	
	12	Przyjęcie i wydanie partyi	600				—	
	13	Procent od opłat za frachty	1.000				—	
	14	Zwrot zaliczek i rozmaite	1.700				500	
Suma rubryki III.			16.700	—	16.700		15.700	10.850
IV.		Manipulacja przy spirytusie.						
	15	Dostawa wagonów	150			1.510	950	
	16	Stopniowanie i ładowanie	850					
	17	Ekspedycya	150					
	18	Komisye akcyzowe	250					
	19	Wystawienie warrantów	25					
	20	Ubezpieczenie od ognia	250					
	21	Rozmaite	75					
Suma rubryki IV.			1.750	—	1.750	1.510	950	
Suma dochodów			30.050	—	30.050	28.171	22.900	
W porównaniu z wydatkami			—	—	28.270	—	21.425	
okazuje się nadwyżka dochodów			—	—	1.780	—	1.475	

Pozycya 214.	Krakowskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“, jak w r. zeszłym	500 zł.
Pozycya 215.	Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo organu „Sylwan“, jak roku zeszłym	100 „
Pozycya 216.	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan, jak w roku zeszłym	8.000 „
Pozycya 217.	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa, jak w roku zeszłym	320 „
Pozycya 218.	Towarzystwu rybackiemu w Krakowie jak w r. zeszłym	250 „
Pozycya 219.	Towarzystwo na podniesienie uprawy tytoniu w Galicyi jak w r. zeszłym	2.000 „
Pozycya 220.	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi :	
	a) na utrzymanie instruktora mleczarstwa, płaca z kosztami podróży	2.000 „
	b) na środki demostracyjne do nauki mleczarstwa	200 „
	o 100. zł. więcej niż w roku zeszłym a to w uzasadnieniu Wydziału krajowego, iż przeznaczona na ten cel w r. 1892 kwota nie wystarcza.	
	Przy czem komisya sanitarna wnosi następującą rezolucyę :	
	Wysoki Sejm raczy uchwalić: Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby bacznie śledził rozpoczynające się działania instruktora mleczarstwa i zdawał sprawę w corocznem sprawozdaniu, jakie rezultaty praktyczne zawdzięcza kraj tej nowo kreowanej posrdzie.	
Pozycya 221.	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferecye nauczycieli szkół niższych, do dyspozycyi Wydziału krajowego jak w r. zeszłym	3.000 „
Pozycya 222.	Na rozmaite zasiłki mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej (do dyspozycyi Wydziału krajowego).	
	Wydział krajowy preliminarzuje o 2.000 zł. więcej w tej pozycyi motywując swój wniosek tem, że kwota uchwalona 2.000 zł. nie wystarcza aby zadość uczynić licznym a zupełnie uzasadnionym prósbom.	
	W braku szczegółowego sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za rok 1892 nie może komisya budżetowa powziąć wiadomości o ile powyższe motywowanie Wydziału krajowego jest słusznem. Komisya budżetowa wychodzi jednak z zasady, że podwojenie z roku na rok kwoty uchwalonej przez Wysoki Sejm na cele bardzo ogólnikowo zakreślone, powinno być dokładnie i szczegółowo umotywowane. Przy takich celach które się ściśle określić nie dadzą, lepiej byłoby zdaniem komisji budżetowej gdyby Wydział krajowy żądał od Wysokiego Sejmu stałej kwoty na przeciąg lat kilku 6—10, w którym to okresie możnaby poznać rezultaty osiągnięte za pomocą kwot uchwalonych, aniżeli stawiać wniosek podwojenia kwoty uchwalonej na cele ogólne, i motywować takowy ogólnikowo.	
	Z tych powodów komisya budżetowa stawia wniosek obniżenia kwoty żądanej przez Wydział krajowy do wysokości na r. 1892 uchwalonej	2.000 „
Pozycya 223.	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	1.000 „
Pozycya 224.	Na wydawnictwo podręczników dla średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1.300 „

Komisya budżetowa przyjmując wnioski Wydziału krajowego w pozycyi 223 i 224. bez zmiany, dołącza do tego uwagę, że zakładanie szkół rolniczych zniewala Wydział krajowy do zajęcia się wydawnictwem dla tychże podręczników i z uznaniem przyjmuje usiłowania Wydziału krajowego do wiadomości. Komisya budżetowa jednak pragnąc by koszta tych

nowych wydawnictw mogły być do właściwej miary zredukowane, zaleca Wydziałowi krajowemu, by zwrócił baczną uwagę na stare wydawnictwa polskie, które temu lat kilkadziesiąt w szkole rolniczej Królestwa Polskiego Marymoncie jako podręczniki były użyte (Oczapowski), jako też na *vade mecum* śp. Kazimierza Wodziekiego i inne, które jako wzory praktycznej nauki różnych działów gospodarstwa służyć mogą.

Pozycya 225. Na podniesienie hodowli bydła (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1 kwietnia 1892:)

- a) I rata na utworzenie stałego funduszu hodowlanego w sumie 50.000 zł. 12.500 zł.
 b) Na inne środki podniesienia hodowli bydła , ... 30.000 „

Zastępca przewodniczącego:

St. Badeni.

Sprawozdawca:

J. Stadnicki.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XV. poz. 179—193.

Na cele rolnictwa i górnictwa.

(Sprawozdawca poseł St. Jędrzejowicz.)

Poz. 179.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	15 317 zł.	} wedle osobnych sprawozdań.
„ 180.	„ wyższa rolnicza w Dublinach	43.010 „	
„ 181.	„ parobków „ „	13.419 „	
„ 182.	Folwark „ „	14.200 „	
„ 183.	Szkoła gorzelnictwa „ „	3.350 „	
„ 184.	Gorzelnia krajowa „ „	7.561 „	
„ 185.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	50.745 „	
„ 186.	Folwark w Czernichowie	11.190 „	
„ 187.	Szkoła niższa rolnicza w Horodence	12.278 „	
„ 188.	„ „ „ „ Jagielnicy	11.810 „	
„ 189.	„ „ „ „ Kobiernicach	12.778 „	
„ 190.	Na założenie niższej szkoły rolniczej w Uhersku	15.000 „	} wedle osobnych sprawozdań.
„ 191.	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	10.455 „	
„ 192.	„ „ uprawy lnu w Gródku	4.040 „	
„ 193.	Szkoła weterynaryi we Lwowie	3.114 „	

Zastępca przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Jędrzejowicz.

Rubryka XVI.

Wydatki dla podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu krajowego.

(Sprawozdawca, poseł Leon Chrzanowski).

Wysoki Sejmie!

Przedłożony wys. Izbie projekt budżetu na rok 1893, sprawozdanie komisji krajowej dla spraw przemysłowych, rozwój przemysłu domowego i wystawy jego wyrobów wykazują, że wzrost wydatków na zakładanie i utrzymanie szkół przemysłowych uzupełniających i szkół przemysłowych zawodowych przynosi błogie dla kraju owoce. Liczba szkół przemysłowych uzupełniających zorganizowanych i liczba uczniów uczęszczających do nich wzrastają corocznie; szkoły przemysłowe zawodowe założone w poprzednich latach rozwijają się i lepiej urządzają, a powstają nowe odpowiednio miejscowym stosunkom i potrzebom kraju.

Szkół przemysłowych uzupełniających zreorganizowanych było: w 1890 roku 19, w 1891 roku 22, z początkiem 1892 roku 24 a z końcem tegoż roku 28; zaś liczba uczniów uczęszczających do tych szkół przemysłowych uzupełniających wzrosła z 3.357 w 1890, na 4.231, chociaż jeszcze nie wszędzie z należytą energią wykonywane są przepisy co do posyłania uczniów do tych szkół.

Wydatki preliminowane w budżecie na r. 1892. na utrzymanie 24 szkół przemysłowych uzupełniających, które istniały na początku 1892 roku, wynosiły 38.614 zł. w. a. według szczegółowych budżetów tychże szkół na r. b. Na pokrycie tych wydatków dochody obrachowane w tych budżetach wynosiły takąż samą sumę, a powstały z zasiłków dawanych przez gminy, korporacje, skarb krajowy i skarb państwa. Tą sumą dochodów objęte zasiłki z skarbu krajowego, uchwalone przez wys. Sejm dla tych 24 szkół wynosiły, 10.792 zł. A nadto wys. Sejm wyznaczył w budżecie na 1892 rok 3.000 zł. na nowe szkoły przemysłowe uzupełniające, które miały wejść w życie w ciągu 1892 roku. Razem przeto zasiłki z skarbu krajowego uchwalone w budżecie na r. b. dla szkół przemysł. uzupeł. istniejących na początku r. b. i dla nowych mających wejść w życie w ciągu tego roku, wynosiły 13.792 zł. Jakoż istotnie w ciągu r. b. zorganizowano już i wprowadzono w życie dwie nowe szkoły przemysłowe uzupełniające: w Białej i Nowym Targu, a właśnie kończy się organizacja szkół przemysłowych uzupełniających w Brodach i Stryju. Przeto z końcem roku 1892 będzie 28 zorganizowanych szkół przemysłowych uzupełniających, jak to już wspomnieliśmy.

Według przedłożonych przez komisję krajową dla spraw przemysłowych szczegółowych preliminarzy wydatków i dochodów na 1893 rok 28 szkół przemysłowych uzupełniających, wydatki na utrzymanie tych szkół na rok przysły preliminowane, (nie licząc lokali na pomieszczenie tych szkół) wynoszą ogółem 46.109 zł.; dochody ich obliczone są na tę samą sumę, jeżeli wys. Sejm uchwali zasiłki z skarbu krajowego dla każdej z tych szkół odpowiednio wnioskom Wydziału krajowego. Zasiłki te ze skarbu krajowego na utrzymanie 28 szkół przemysłowych uzupełniających w 1893 roku, preliminowane przez Wydział krajowy na podstawie wspomnianych budżetów szczegółowych, wynoszą ogółem 13.200 zł. a wraz z kwotą 2.000 zł. preliminowaną na nowe szkoły, które mają wejść w życie w ciągu 1893 roku, wynosić będą 15.200 zł. więcej o 1.408 zł. niż uchwalili wys. Sejm w budżecie na 1892 na utrzymanie 24 szkół przem. uzup. które istniały na początku r. b. (10.792 zł.) i na szkoły które miały wejść w życie w ciągu 1892 r. (3.000 zł.).

Komisja budżetowa zbadawszy szczegółowe preliminarze na r. 1893 wydatków i dochodów 28 szkół przemysłowych uzupełniających, oraz zważywszy, że rozpoczęto już przygotowania do zorganizowania w ciągu 1893 roku kilku nowych szkół przem. uzup. mianowicie: w Sanoku, Złoczowie, Sądowej Wiszni, Gródku, Dolinie, Czortkowie, zgadza się z wnioskami Wydziału kraj. co do zasiłków z skarbu kraj. na utrzymanie tych szkół w 1893 roku i odpowiednie wnioski poniżej przedkłada wys. Sejmowi do uchwały.

W przedłożonym wys. Sejmowi przez Wydział kraj. projekcie budżetu na r. 1893, wszystkie wydatki ze skarbu krajowego na utrzymanie i rozszerzenie *krajowych szkół przemysłowych zawodowych* i krajowych warsztatów wzorowych (nie wliczając zasiłków ze skarbu krajowego dla subwencyonowanych szkół robót kobiecych i dla państwowych szkół przemysłowych zawodowych) wynoszą ogółem 38.546 zł. Ponieważ zaś wydatki ze skarbu kraj. na utrzymanie krajowych szkół przem. zawodowych, uchwalone przez wys. Sejm na rok 1892, wynosiły 45.548 zł.; przeto preliminowane na 1893 przez Wydział, są mniejsze o 7.002 zł. w. a.

Następujące są powody, że wydatki ze skarbu krajowego na utrzymanie i rozszerzenie szkół przemysłowych zawodowych preliminowane przez Wydział kraj. w projekcie budżetu na r. 1893, są mniejsze o 7.002 zł. od uchwalonych przez Sejm na 1892 rok. 1) W r. b. zakupiono grunt i budynki w Rakszawie i przebudować je miano dla pomieszczenia tam szkoły sukiennictwa, a na ten cel w budżecie na r. b. wyznaczył Sejm kwotę 11.500 zł. jako wydatek jednorazowy; natomiast w budżecie na r. 1893 preliminuje Wydział kraj. tylko wydatek 5.000 zł. na wewnętrzne urządzenie tej szkoły i na utrzymanie jej w ostatnim kwartale roku przyszłego, gdyż wcześniej nie może wejść w życie. Po 2ie w budżecie na r. 1892 zamieszczono wydatek nadzwyczajny 1.000 zł. na budynek dla szkoły koronkarstwa w Zakopanem, który to wydatek nie powtórzy się już w roku przyszłym. Wreszcie po 3ie z powodu uzyskania większych zasiłków z skarbu państwa dla szkół przemysłowych zawodowych krajowych, wydatki z skarbu krajowego na utrzymanie tych szkół w 1893 roku mogą być zmniejszone, mianowicie na utrzymanie szkół zawodowych: kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce strumiłowej z 3.546 zł. na 3.011 zł.; warsztatu wzorowego stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie z 1.500 na 1.160 zł. warsztatu stolarskiego w Żywcu z 1.235 na 800 zł.; wzorowego warsztatu garncarskiego w Poremby z 1.534 na 1.036 zł.; warsztatu szewskiego w Uhnowie z 800 na 600 zł., wzorowych warsztatów tkackich: w Glinianach z 970 na 800 zł.; w Kossowie z 850 na 650 zł.: w Rychwałdzie z 850 na 700 zł.; w Wilamowicach z 900 na 650 zł., szkoły koronkarskiej w Muszynie z 858 na 688 zł.

Lecz natomiast Wydział kraj. preliminuje na 1893 wydatki większe niż uchwalono na r. 1892: po 1sze, na wzorowy warsztat kołodziejski w Grybowie z powodu, że oprócz zwykłego wydatku 1.200 zł. na utrzymanie tego warsztatu (w tej samej kwocie jak w roku 1892), proponuje wyznaczyć na r. 1893 także kwotę 1.520 zł. jako wydatek nadzwyczajny na budowę,

kuźni i wozowni dla tego przed dwoma laty założonego warsztatu. Po 2ie, dla wzorowego warsztatu kołodziejstwa przeniesionego z Toustego do Grzymałowa, oprócz zwyczajnego wydatku 1.320 zł. na utrzymanie tego zakładu w 1893 roku, preliminuje Wydział kraj. wydatek nadzwyczajny 1.400 zł. na rozszerzenie tej szkoły i uzupełnienie urządzeń warsztatowych. Wreszcie po 3cie na utrzymanie krajowej szkoły tkactwa w Krośnie preliminuje Wydział kraj. wydatek zwyczajny w kwocie 3.798 zł., więcej o 662 zł. niż uchwalono na r. b. z powodu „większych wydatków na umieszczenie tej szkoły w nowym wielkim budynku“.

Wskutek powiększenia wydatków na 1893 r. w powyższych trzech pozycjach, ogólne zmniejszenie wydatków z skarbu krajowego na utrzymanie szkół przem. zawodowych krajowych w 1893 roku wynosiłoby tylko 7.002 zł. w porównaniu z wydatkami uchwalonymi dla tych szkół w budżecie na rok 1892. Lecz Wydział kraj. w oddzielnem sprawozdaniu przedkładanem właśnie wys. Sejmowi a udzielonem w krótkiej drodze komisji budżetowej, wnosi o wypłacenie miastu Krosno kwoty 5.000 zł. jako zasiłku z tego powodu, iż na postawienie wielkiego budynku dla pomieszczenia krajowej szkoły tkactwa, wydało istotnie m. Krosno 43.394 zł. jt. j. o 13.983 zł. więcej niż pierwotnie preliminowano na ten budynek. Wprawdzie przyznał uż poprzednio wys. Sejm miastu Krosno na wystawienie tego budynku zasiłek 5.000 zł., płatny w pięciu rocznych ratach, z których wypłacenie trzeciej przydada w roku przyszłym. Lecz Wydział kraj. w sprawozdaniu swoim przedstawia, iż Krosno wystawiwszy ten wielki budynek dla szkoły, obciążyło się bardzo, a przez wzgląd na swoją ofiarność dla sprawy krajowej, zasługuje na pomoc ze strony kraju.

Komisja budżetowa zbadawszy szczegółowo preliminarze na rok 1893 wydatków i dochodów krajowych szkół przemysłowych zawodowych, zgadza się z wnioskami Wydziału krajowego co do wydatków z skarbu krajowego na utrzymanie tych szkół, z tą tylko drobną różnicą, iż zaprojektowany przez Wydział kraj. wydatek 5.000 zł. dla zakładanej szkoły sukiennictwa w Rakszawie, rozdziela: na wydatek *nadzwyczajny* 4.200 zł. na urządzenie tej szkoły, bo będzie jednorazowy, i na wydatek *zwyczajny*, 800 zł. na utrzymanie tej szkoły w ostatnim kwartale przyszłego roku. Uznaje także komisja budżetowa uzasadnionym wniosek Wydziału krajowego, poparty sprawozdaniem komisji krajowej dla spraw przemysłowych, aby wys. Sejm raczył przyznać m. Krosnu dodatkowy zasiłek 5.000 zł., płatny w dwóch równych rocznych ratach po 2.500 zł. w 1893 i 1894 roku. Jeżeli wys. Sejm wnioski te przyjmie, ogół wydatków ze skarbu krajowego na utrzymanie *krajowych* szkół przemysłowych zawodowych w 1893 roku wynosiłby 41.046 zł.; ale jeszcze byłby mniejszy o 4.502 zł. od ogółu tychże wydatków uchwalonych w budżecie na r. 1892.

Na zasiłki dla trzech zakładów nauki robót kobiecych subwencyonowanych corocznie z skarbu krajowego, preliminuje Wydział krajowy na r. 1893 takie same kwoty, jakie uchwalil Sejm na r. b., z wyjątkiem dla szkoły robót kobiecych w klasztorze pp. Benedyktynek w Przemyslu, dla której to szkoły preliminuje na 1893 r. zasiłek w kwocie 420 zł., zamiast 640 zł., które Sejm uchwalil na r. b., a preliminuje zmniejszenie zasiłku z powodu, że uzyskał dla tej szkoły zasiłek także z skarbu państwa. Komisja budżetowa zgadza się z tym wnioskiem.

Zasiłki z skarbu krajowego dla szkół przemysłowych zawodowych utrzymywanych przez państwo w Zakopanem, Świątnikach i Sułkowicach a subwencyonowanych przez kraj, wyznacza Wydział kraj. w projekcie budżetu na r. 1893 w dziale wydatków zwyczajnych w kwotach takich samych, jakie uchwalono w budżecie na r. 1892. Ale w rubryce wydatków nadzwyczajnych t. j. jednorazowych nie wyznacza bo nie potrzeba już w 1893 r. wyznaczać jakiegokolwiek kwoty na wystawienie budynku w Sułkowicach dla pomieszczenia tam szkoły kowalstwa, gdyż w budżecie na r. b. dał Sejm cały potrzebny na to ze strony kraju zasiłek 10.000 zł. Lecz na dokończenie nowego budynku szkolnego w Świątnikach dla państwowej szkoły ślusarstwa, preliminuje Wydział kraj. w wydatkach nadzwyczajnych 10.000 zł. jako trzecią i ostatnią ratę na ten cel, na który w budżecie na r. b. uchwalil Sejm 9.000 zł. jako drugą ratę. Komisya

budżetowa, która w zeszłorocznym sprawozdaniu swoim do XVI. rubryki wydatków krajowych przedstawiwszy szczegółowo całą sprawę postawienia budynku nowego dla szkoły ślusarstwa w Świątnikach pieniędzmi kraju i gminy miejscowej, odroczyła wyznaczenie tej ostatniej raty 10.000 zł. do roku przyszłego, zgadza się z wnioskiem Wydziału, który właśnie wynikł z jej wniosków i z uchwały Sejmu do tej pozycji wydatków w budżecie na r. 1892. Wreszcie dla szkoły państwowej przemysłu drzewnianego w Zakopanem — dla której w budżecie na r. b. wyznaczył Sejm zasiłek 1.400 zł. w wydatkach zwyczajnych na czynsz z lokalu, a 633 zł. w wydatkach nadzwyczajnych jako zwrot dawnego wydatku na naprawę budynku, — preliminuje Wydział kraj. na r. 1893 w wydatkach zwyczajnych 1.650 zł. na czynsz z lokalu, o 250 zł. więcej niż na r. b., z powodu podniesienia tego czynszu opłaconego przez skarb krajowy. Lecz wydatek nadzwyczajny 633 zł. już nie powtórzy się w roku przyszłym.

Ogół preliminowanych przez Wydział kraj. i przyjętych przez komisję budżetową na r. 1893 zasiłków z skarbu krajowego dla wspomnianych trzech szkół przemysłowych zawodowych utrzymywanych przez państwo z pomocą kraju, wynosi 12.817 zł., mniej o 9.383 zł. od ogółu zasiłków ze skarbu krajowego dla tych szkół, uchwalonych w budżecie na r. b. w sumie 22.200 zł.

Uczynić tu musimy uwagę, iż Wydział kraj. nie wykonał dotychczas uchwały wys. Sejmu z dnia 5. kwietnia 1892 r. brzmiącej: „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby rozpoczął rokowania z c. k. rządem o założenie w Tarnopolu instrukcyjnego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, utrzymywanego kosztem skarbu państwa z pomocą zasiłków dawanych z skarbu krajowego i od innych czynników krajowych. Równocześnie poleca Sejm Wydziałowi krajowemu, aby rokował z Radami powiatów przyległych Tarnopolowi i z Radą gminną Tarnopola o zobowiązanie się do dawania zasiłków dla założenia i utrzymywania wzorowego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, w razie gdyby zakład taki rząd założył i utrzymywał w Tarnopolu kosztem po większej części skarbu państwa“.

Wydział kraj. nie rozpoczął dotychczas wzmiankowanych rokowań, mianowicie nie przedstawił jeszcze rządowi żądania Sejmu założenia w Tarnopolu wzorowego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, który to warsztat instrukcyjny utrzymywałyby skarb państwa z pomocą zasiłków dawanych ze skarbu krajowego i przez czynniki miejscowe. Komisya krajowa dla spraw przemysłowych i komisya przemysłowa sejmowa wykazały potrzebę i użyteczność dla całej wschodniej części Galicyi, oddalonej od fabryk narzędzi i maszyn rolniczych, takiego instrukcyjnego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, któryby kształcił rękodzielników mogących wyrabiać dobre narzędzia rolnicze i naprawiać maszyny rolnicze, a wys. Sejm uznając to, powziął uchwałę powyżej przytoczoną. Komisya budżetowa przypomina Wydziałowi kraj. powyższą uchwałę Sejmu, tem słuszniej, że w trzecim dziale tej rubryki XVI., t. j. w wydatkach ogólnych na cele szkolnictwa przemysłowego, Wydział kraj. preliminuje (tak jak i w budżecie na r. b.) kwotę 2.500 zł. w dziale wydatków nadzwyczajnych jako zasiłek na nowe warsztaty wzorowe, mające powstać w roku 1893, a komisya budżetowa wniosek ten przedkłada wys. Sejmowi do uchwały.

W tym III. dziale rubryki XVI., Wydział kraj. preliminując inne wydatki w kwotach tychsamyh jak uchwalono na r. b., projektuje zamieścić nowy wydatek nadzwyczajny 1.500 zł. „na druki rachunkowe dla szkół zawodowych“. Komisya budżetowa zważywszy na potrzebę tych druków w celu uregulowania rachunkowości w szkołach zawodowych i umożliwienia ściślejszej kontroli Wydziałowi krajowemu, zgadza się z tą propozycją Wydziału i odpowiedni wniosek Sejmowi przedstawia poniżej.

Resztę wydatków w dziale III. oraz w działach IV. i V. rubryki XVI. t. j.: IV. „Wydatki komisji dla spraw przemysłowych“, V. „Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe“ preliminuje Wydział krajowy w przedłożonym Sejmowi projekcie budżetu na r. 1893 w tych

samych kwotach jakie uchwalił Sejm w budżecie na r. 1892; zaś komisya budżetowa wnioski Wydziału w tych działach rubryki XVI. przedstawia bez zmiany wys. Sejmowi do uchwalenia.

Jednak w oddzielnem sprawozdaniu, które wys. Sejmowi wkrótce przedłoży, a komisji budżetowej zakomunikował już bezpośrednio, uczynił Wydział krajowy, na podstawie żądania wniesionego przez komisję krajową dla spraw przemysłowych, wniosek o podwyższenie płacy rocznej sekretarza tej komisji z 1.000 zł. na 1.200 zł., oraz o wyznaczenie dodatku osobistego w kwocie 600 zł. dla zajmującego obecnie tę posadę sekretarza komisji, p. Juliusza Starkla. Wniosek ten uzasadniony jest szczegółowo w sprawozdaniach tak Wydziału krajowego jak i komisji krajowej dla spraw przemysłowych, które to sprawozdania przedłożono wys. Sejmowi, przeto uzasadnień powtarzać tu nie będziemy. Komisya budżetowa uznawszy słuszność przytoczonych motywów, zgadza się z wnioskiem Wydziału krajowego, i odpowiednie kwoty przedstawia wys. Izbie do uchwalenia.

W dziale VI. „Szkoly handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego“, oprócz zwykłej pozycji 1.000 zł. jako zasiłku na utrzymanie szkoły handlowej w Krakowie, proponuje Wydział kraj. zamieścić w rubryce wydatków zwyczajnych 2 000 zł. „na stypendya dla młodzieży handlowej“, a czyni to „na podstawie uchwały Wydziału kraj. z dnia 2. sierpnia 1892 r., powziętej z powodu wniosku posła Merunowicza wniesionego w tej sprawie do wys. Sejmu na ostatniej sesji sejmowej“. Komisya budżetowa uznając potrzebę w kraju naszym stypendyów dla młodzieży, któraby się kształciła w naukach handlowych, zgadza się z tym wnioskiem Wydziału wyrażając go dokładniej, aby w pozycji 300. zamieścić kwotę 2.000 zł. na stypendya dla młodzieży kształcącej się w szkołach handlowych. Wniosek ten przedstawia niżej do uchwalenia Sejmowi, z tem jednak wyraźnem zastrzeżeniem, że kwota zamieszczona w pozycji wydatków noszącej liczbę 300, i przeznaczona na stypendya dla młodzieży kształcącej się w szkołach handlowych, nie podpada pod *virement* z pozycją 291, mieszczącą kredyt na stypendya przemysłowe, i może być wydana tylko ściśle na cel oznaczony; gdyby zaś nie było odpowiednich kandydatów, winna być zaoszczędzona.

Ogół wszystkich wydatków rubryki XVI. preliminarzowanych przez Wydział kraj. na r. 1893 a przyjętych przez komisję budżetową i przedłożonych wys. Sejmowi do uchwalenia wynosi 138.663 zł. w wydatkach zwyczajnych, 30.770 zł. w wydatkach nadzwyczajnych, razem 169.433 zł., mniej o 8.897 zł. niż uchwalił Sejm w budżecie na 1892 wszystkie wydatki w tej rubryce w sumie 178.330 zł.

Na podstawie powyższego sprawozdania i uzasadnienia wydatków w 1893 roku ze skarbu krajowego na szkoły przemysłowe oraz dla podźwignienia rękodzielnictwa i przemysłu, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Rubryka XVI.

Wydatki dla podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu.

Liczba pozyty		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
		Złote austriackie		
I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
226	W Białej	550		550
227	" Bochni	360		360
228	" Brodach	500		500
229	" Brzeżanach	438		438
230	" Drohobyczu	570		570
231	" Gorlicach	540		540
232	" Jarosławiu	600		600
233	" Jaśle	418		418
234	" Kołomyi	515		515
235	" Krakowie (cztery szkoły: na Kleparzu, w Ogrodzie angielskim, na Smoleńsku i na Kazmierzu po 400 zł.)	1.600		1.600
236	" Lwowie (izraelicka im. Marka Bernsteina)	426		426
237	" Nowym Sączu	600		600
238	" Nowym Targu	500		500
239	" Podgórzu	365		365
240	" Przemyśle	600		600
241	" Rzeszowie	440		440
242	" Samborze	500		500
243	" Stanisławowie	590		590
244	" Starym Sączu	480		480
245	" Stryju	500		500
246	" Tarnopolu	550		550
247	" Tarnowie	600		600
248	" Wadowicach	218		218
249	" Wieliczce	360		360
250	" Żółkwi	380		380
251	Na nowe szkoły, które mają w roku 1893 wejść w życie	—	2.000	2.000
	Razem	13.200	2.000	15.200
II. Szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warsztatami wzorowymi.				
A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny.				
252	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli (dawniej w Jarosławiu)	890	—	890
253	Szkoła koszykarska w Jaśle	400	—	400
254	Wzorowy warsztat kołodziejski w Grybowie:			
	a) utrzymanie warsztatu	1.200	—	1.200
	b) wystawienie kuźni i rozszerzenie warsztatu	—	1.520	1.520
	Do przeniesienia	2.490	1.520	4.010

Liczba pozyty		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
		Złote austriackie		
	Z przeniesienia	2.490	1.520	4.010
255	Wzorowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie (Toustem)	1.320	1.400	2.720
256	Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa w połączeniu z ku- źnią w Kamionce strumiłowej	3.011	—	3.011
257	Wzorowy warsztat stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie	1.160	—	1.160
258	" " stolarski i wyrobu zabawek dziecinnych w Żywcu	800	—	800
259	Zasiłek dla warsztatu wyrobów drewnianych, utrzymywanych przez Spółkę huculską w Kołomyi	1.300	—	1.300
	Razem A)	10.081	2.920	13.001
	B) Dla wyrobów garncarskich.			
260	Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi	1.700	—	1.700
261	Zasiłek na rozszerzenie budynku szkolnego w Kołomyi (III. rata)	—	1.000	1.000
262	Wzorowy warsztat garncarski w Porembie	1.036	—	1.036
263	" " " w Toustem	900	—	900
	Razem B)	3.636	1.000	4.636
	C) Dla wyrobów ze skóry.			
264	Wzorowy warsztat szewski w Uhnowie	600	—	600
	D) Dla wyrobów tkackich.			
265	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie	3.798	—	3.798
266	Zasiłek na budowę nowego budynku szkolnego w Krośnie: a) pierwotny zasiłek III. rata	—	1.000	} 3.500
	b) dodatkowy zasiłek I. rata	—	2.500	
267	Wzorowy warsztat tkacki w Błażowej	1.190	—	1.190
268	" " " " Glinianach	550	250	800
269	" " " " Korczynie	1.040	100	1.140
270	" " " " Kossowie	650	—	650
271	" " " " Łańcucie	1.290	300	1.590
272	" " " " Rychwałdzie	700	—	700
273	" " " " Wilamowicach	650	—	650
274	Szkoła sukiennicza w Rakszawie	800	4.200	5.000
	Razem D)	10.668	8 350	19 018
	E) Dla wyrobów koronkarskich.			
275	Szkoła koronkarska w Kańczudze	763	—	763
276	Krajowa szkoła koronkarska w Muszynie	688	—	688
277	" " " " Zakopanem	2.040	—	2.040
278	Szkoła koronkarska u SS. Miłosierdzia w Przeworsku	300	—	300
	Razem E)	3.791	—	3.791
	F) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.			
279	Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie	500	—	500
280	" robót, utrzymywana przez Tow. „Pracy kobiet we Lwowie“	700	—	700
281	Szkoła specjalna robót kobiecych u pp. Benedyktynek w Prze- myślu	420	—	420
	Razem F)	1.620	—	1 620

Liczba pozycji		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
		Złote austriackie		
G) C. k. szkoły przemysłowe zawodowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.				
282	C. k. szkoła zawodowa przemysłu drzewnego w Zakopanem	1 650	—	1.650
283	" " " ślusarstwa w Świątnikach	667	—	667
284	Zasiłek na zapomogi dla majstrów, kształcących się w c. k. szkole ślusarskiej w Świątnikach	500	—	500
285	Reszta sumy na wystawienie budynku dla szkoły ślusarskiej w Świątnikach	—	10.000	10.000
—	Zasiłek jednorazowy na wystawienie budynku dla wzorowego warsztatu kowalskiego w Sułkowicach	—	—	—
	Razem G.	2.817	10.000	12 817
III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.				
286	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.390	—	3.390
287	Na założenie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, II. rata	—	2.500	2.500
288	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000	—	2.000
289	" " " we Lwowie	2.000	—	2.000
290	Na wydawnictwo wzorów rysunkowych (dalsza rata)	1.500	—	1.500
291	Na stypendya przemysłowe:			
	a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających	2.000	—	2.000
	b) Na inne stypendya przemysłowe	6.000	—	6.000
292	Na nowe warsztaty powstać mające w roku 1893	—	2.500	2.500
293	Druki rachunkowe dla szkół zawodowych	—	1.500	1.500
294	Dyety i koszta podróży inspektorów szkół przemysłowych	1.600	—	1.600
	Razem III.	18.490	6.500	24.990
IV. Wydatki Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.				
295	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	200	—	200
296	Biuro komisji krajowej dla spraw przemysłowych:			
	a) koszta podróży i dyety . . . . . 1.400 zł.			
	b) Płaca sekretarza komisji . . . . . 1.200 zł.)			
	c) Osobisty dodatek do płacy sekretarza 600 " }	1.800 "		
	d) Płaca pomocnika biurowego . . . . . 360 "	3.560	—	3.560
	Razem IV.	3.760	—	3.760
V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.				
297	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	7.000	—	7.000
298	Dotacya krajowego funduszu przemysłowego (rata 9. i 10.)	60.000	—	60.000
	Razem V.	67.000	—	67.000
VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.				
299	Szkoła handlowa w Krakowie	1.000	—	1.000
300	Na stypendya dla młodzieży kształcącej się w szkołach handlowych	2.000	—	2.000
	Razem VI.	3.000	—	3.000
	Suma całej XVI. rubryki wydatków	138.663	30.770	169.433

We Lwowie dnia 13. września 1892.

Zastępca przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

Budżet krajowy na rok 1893.

Rubryka XVII.

Rozmaite wydatki.

(Sprawozdawca poseł Scipio).

W rubryce tej preliniuje Wydział krajowy wydatki na rok 1893. w sumie zł. 654.730, wstawiając jako główne i najbardziej tę rubrykę obciążające pozycje 308 i 309, razem na zł. 600.000; pierwszą zł. 100.000 podwyższającą fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska - drugą zł. 500.000 na zabezpieczenie budowy kolei lokalnych wschodnio - galicyjskich, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 5. kwietnia 1892. Nie preliniuje natomiast Wydział krajowy żadnej z tych pozycji wydatków, które Wysoki Sejm corocznie uchwała w uwzględnieniu licznych petycji i na podstawie osobnych sprawozdań Wydziału.

Komisya budżetowa widzi się spowodowaną, po zbadaniu stanu rzeczy, skreślić w pozycji 308 zł. 20.000 i preliniuować tylko zł. 80.000 na podwyższenie funduszu budowy koszar dla c. k. wojska; ta zaś kwota jest nieodzownie potrzebną. Gminy Czortków, Kraków, Nowy Sącz, Przemyśl, Trembowla i Żółkiew muszą otrzymać pożyczki z funduszu koszarowego w łącznej kwocie 400.000 złr., a to przed końcem b. r. i z początkiem roku 1893.

Na pokrycie tych promes, już nie do cofnięcia, posiada Wydział krajowy: 1. nie wydany zapas w funduszu koszarowym zł. 30.000; 2. spodziewane wśród roku 1893 zwroty ratalne zł. 100.000 i 3. uchwalone przez Wysoki Sejm w budżecie na r. 1892. zł. 200.000; pozostaje zatem różnica zł. 80.000 którą Komisya do uchwały proponuje. Odnośne sprawozdanie Wydziału krajowego nie mogło być jeszcze wypracowane. Pomimo polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 5. kwietnia r. b., nie mógł także Wydział krajowy przedłożyć sprawozdania żadnego co do kolei wschodnio - galicyjskich, rokowania bowiem z c. k. Rządem przy końcu r. b. dopiero odbyć się mają; Komisya budżetowa, wstawiając sumę na tę subwencję, przypomina zastrzeżenia przez Wysoki Sejm uchwalone.

Komisya widzi się spowodowaną preliniuować w wydatkach Rubr. XVII. kilka pozycji jeszcze, a to w uwzględnieniu osobnego przedłożenia Wydziału krajowego, przydzielonych petycji i takich, które podczas przerwy posiedzeń Wysokiego Sejmu do łaski Marszałkowskiej wpłynęły.

Gmina Serwery powiatu Złoczowskiego prosi o przyjęcie na fundusz krajowy kwoty 202 zł. 75 ct. należnej gminie Tarnopol za utrzymanie Anny Wołoszyn. — Ta ostatnia nie posiada nie, a gmina Serwery nie jest zamożną; majątek cały stanowi 1½ morga pastwisk i 500 zł. nom. obligacji, a siła podatkowa zupełnie jest wyczerpaną. — Komisya budżetowa zatem zgodnie z wnioskiem Wydziału wstawia żadaną kwotę pod poz. 310 wydatków.

Z wniesionych petycji przedkłada Komisya do uwzględnienia następujące: L. 16, Pogorzalców w Miejsu — L. 17. Pogorzalców w Nawaryi — L. 52. Pogorzalców w Turówce; następne: L. 92. Związku ochotniczych straży pożarnych — L. 62. Julii Szaszkiewicz.

Nad petycje L. 40. Straży ogniowej w Nadwornie, proponuje Komisya przejście do porządku dziennego

Komisya budżetowa wnosi przeto :

Wysoki Sejm uchwalić raczy

w rubryce XVII. następujące wydatki na r. 1893.

poz. 301.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 302.	Na fundacyę wieczystą im. J. C. i K. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	12.000 „
„ 303.	Dotacya dożywotnia J. E. dr. Fr. Smolki	4.000 „
„ 304.	Dotacya dożywotnia J. W. Okt. Pietruskiego	5.000 „
„ 305.	Dla księży Unitów Chełmskich ich wdów i sierót	1.500 „
„ 306.	Subwencya na budowę kolei od stacyi Pałahicze do miasta Tłumacza, II. rata	2.000 „
„ 307.	Na podwyższenie funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska	80.000 „
„ 308.	Jednorazowa subwencya na zabezpieczenie budowy sieci kolei lokalnych wschodnio-galicyjskich z Tarnopola do Zaleszczyk, Skały i Iwania pustego	500.000 „
„ 309.	Związkowi ochotniczych straży pożarnych (L. P. 92).	2.000 „
„ 310.	Koszta utrzymania Anny Wołoszyn, gminie Tarnopol za gminę Serwery	203 „
„ 311.	Pogorzecom w miejscu (L. pet. 16)	250 „
„ 312.	„ w Nawaryi (L. pet. 17)	200 „
„ 313.	„ w Turówce (L. pet. 51)	30 „
„ 314.	Julii Szaszkiewicz (L. pet. 62)	100 „
„ 315.	Felicya Korosteńska, stały dar roczny	80 „
Suma Rubr. XVII.		637.363 zł.

o zł. 17.367 mniej od kwoty zł. 654.730, preliminowanej na rok 1883 przez Wydział krajowy.

Lwów dnia 14. września 1892.

Zastępca Przewodniczącego :

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca :

Scipio.

Budżet krajowy na rok 1893.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Fundusz chorych i położnic.

(Sprawozdawca poseł Marchwicki).

A. Wydatki.

Preliminowana na rok 1893. przez Wydział krajowy kwota wydatków wynosi zł. 333.103 i w porównaniu do kwoty uchwalonej na rok 1892 (215,917) wynosi więcej o 117.186 zł. Wzrost ten wydatków pochodzi wskutek wstawienia do budżetu drugiej raty na budowę domu położnic we Lwowie w kwocie zł. 120.000, albowiem zauważyć należy, że pierwsza rata zł. 70.000 kosztów powyższej budowy wstawioną została w budżecie funduszu krajowego na rok 1892. w rubr. XI. poz. 154 a).

W razie przyjęcia wniosków Komisji budżetowej, ogólna kwota wydatków wyniesie jak wyżej 333.103 zł.

Dochody przyjmuje Komisja budżetowa w kwocie zł. 202.434 o zł. 2.000 więcej aniżeli preliminarz Wydziału krajowego a mianowicie:

w rubr. I. poz. 2. więcej o 900 zł.
" II. " 6. " o 1.100 "

Jeżeli podwyższenie to dochodów uchwalonem zostanie, natenczas dochody preliminowane na rok 1893. będą wyższe o zł. 1.300 niż przyjęte w budżecie z r. 1892. (201.134), a ogólny niedobór wyniesie 130.669 zł., o 115.886 więcej aniżeli niedobór w roku 1892, a o 2.000 mniej aniżeli niedobór przewidziany przez Wydział krajowy.

Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1—15.

Płace i emolumenta etatowe.

Wydział krajowy preliminarzuje 35.335 zł., o 1.694 zł. mniej niż na rok 1892.

Podwyższenie preliminarza w tej rubryce ma miejsce:

a) przy poz. 1d) i 11e) z powodu wyższych cen drzewa w r. 1892. o kwotę	16 zł.
b) przy poz. 5. z powodu uzupełnienia płac 3 sekundaryuszy od 1. stycznia do 30. kwietnia z rocznych 1.500 zł. o	500 "
c) z powodu uzupełnienia pięcioleci:	
przy poz. 2 b) Dr. Ziembickiemu o kwotę	194 "
" " 9 b) chemikowi Dr. Wiczkowskiemu o kwotę	17 "
" " 13 b) pisarzowi Strzeleckiemu o kwotę	12 "
do przeniesienia	739 zł.

		z przeniesienia .	400 zł.
w poz. 45	(oświetlenie)	.	200 "
" 46	(sprzęty zakupno i naprawa)	.	300 "
		<u>Razem o kwotę .</u>	<u>900 zł.</u>

wskutek powyższych uwag, Komisya budżetowa wnosi:

w poz. 42a)	zwykła strawa i dodatki	.	.	.	w kwocie	56.000 zł.
" 42b)	siostry miłosierdzia	.	.	.	"	1.167 "
" 42c)	koszta służby kuchennej	.	.	.	"	2.440 "
" 42d)	drzewo do kuchni	.	.	.	"	1.800 "
" 42e)	naczynia i sprzęty kuchenne	.	.	.	"	350 "
" 42f)	pieczywo dla chorych	.	.	.	"	7.800 "
" 42g)	wino dla chorych	.	.	.	"	1.000 "
" 43	wikt lekarza dyżurnego	.	.	.	"	365 "
" 44	opał sal i łazienek	.	.	.	"	4.200 "
" 45	oświetlenie naftą	.	.	.	"	1.800 "
" 46	sprzęty, zakupno i naprawa	.	.	.	"	2.000 "
" 47	fiakrowe dla rządu	.	.	.	"	200 "
" 48	utrzymanie ogrodu spacerowego	.	.	.	"	100 "
" 49	pralnia	.	.	.	"	7.200 "
" 50a)	bielizna zakupno i naprawa	.	.	.	"	10.000 "
" 50b)	Siostry miłosierdzia	.	.	.	"	292 "
" 51	słoma do sienników	.	.	.	"	750 "
					<u>Razem łączną kwotę .</u>	<u>97.464 zł.</u>

którą wstawia się w rub. VII. wydatków, z której przypada:

na fundusz chorych	.	90.779 zł.
" położnic	.	6.685 "

Rubr. VIII. poz. 52—58.

Koszta sanitarne.

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce 19.150 zł., o 2.400 zł. więcej niż na rok 1892. podwyższenie to:

przy poz. 52	lekarstwa o kwotę	.	900 zł.
" "	53 potrzeby sanitarne	.	1.500 "

jako spowodowane nadzwyczajnym wzrostem dni leczenia, jest zupełnie usprawiedliwionem, wskutek czego komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego

w poz. 52	lekarstwa	.	w kwocie	8.000 zł.
" 53	potrzeby sanitarne	"	"	8.800 "
" 54	szczudła i t. p.	"	"	750 "
" 55	laboratoryum	"	"	100 "
" 56	prosektoryum	"	"	250 "
" 57	instrumenta chir.	"	"	750 "
" 58	koszta pogrzebowe	"	"	500 "
			<u>Razem .</u>	<u>19.150 zł.</u>

którą to kwotę wstawia się w rubrykę VIII. wydatków budżetu szpitala powszechnego we Lwowie z tem, że z tej kwoty przypada

na fundusz chorych	.	18.091 zł.
" położnic	.	1.059 "

*Rubr. IX.***Koszta kancelaryjne.**

Poz. 59. 1.000 zł. — o 50 zł. więcej jak na rok 1892.

*Rubr. X.***Koszta kapliczne**

Poz. 60. . . . . 240 zł.

Komisya budżetowa prelininuje rubr. IX, i X. zgodnie z Wydziałem krajowym.

*Rubr. XI. poz. 61—63.***Utrzymanie budynków.**

Na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich (3.123 zł.) prelininuje Wydział krajowy przy poz. 61a) na zwyczajne konserwacye i reperacye zł. 3.200, o 200 zł. więcej niż na rok 1892, uchwalono; — *na nadzwyczajne* zaś wstawiono w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. kwietnia 1892. zł. 120.000 jako drugą ratę z przyznanej na budowę połoźnic kwoty zł. 245.000 z tą uwagą, że pierwsza rata wstawioną była do budżetu funduszu krajowego w rubr. XI. poz. 154a).

Komisya budżetowa wnosi, aby łącznie z kosztami asekuracyi budynków zł. 180 i kosztami kominiarzy i straży ogniowej zł. 450, wstawić w budżet wydatków rub. XI. poz. 61—63. zgodnie z Wydziałem krajowym ogólnę kwotę

na wydatki zwyczajne	3.830 zł
„ <i>nadzwyczajne</i>	120.000 „
	<hr/>
Razem	123.830 „
z kwoty tej przypada :	
na fundusz chorych	3.562 zł.
„ połoźnic	120.268 „

*Rubr. XII. poz. 64 i 65.***Odsetki od kapitałów dłużnych**

w kwocie 1.760 zł.

Z kwoty tej przypada :

na fundusz chorych	1.408 zł.
„ „ połoźnic	352 „

*Rubr. XIII. poz. 66.***Podatki i daniny**

w kwocie 20 zł.

*Rubr. XIV. poz. 67, 68.***Rozmaite.**

Poz. 67 w kwocie	125 zł.
„ 68a) „	200 „
„ 68b) „	300 „
	<hr/>
razem	625 zł.

Wszystkie trzy rubryki (XII., XIII., XIV.) preliniuje się zgodnie z Wydziałem krajowym.

Rubr. XV. poz. 69.

Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.

Wstawia się w poz. 69. . . . . 30 zł.

Rubr. XVI. poz. 70.

Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii.

Poz. 70. preliniuje się uchwalona przez Sejm krajowy kwota . . . . . 16.000 zł.

B. Dochody.

Wydział krajowy preliniuje dochody szpitalu powszechnego we Lwowie na rok 1893. w kwocie 200.434 zł. (w funduszu chorych 188.028 zł., w funduszu położnic 12.406 zł.) o 700 zł mniej, niż na rok 1892.

Komisya budżetowa wnosi, aby w rubr. I. poz. 2. przyjąć dochód większy o 900 zł., tak jak na rok 1892., w rubr. III. poz. 6. dochód większy o 1.100 zł. — a to jako logiczne następstwo zwiększenia się dni leczenia i na podstawie rzeczywistych wyników z r. 1891 (10.416) i pierwszego półroczu 1892 (5.222), w innych zaś pozycyach przyjmuje się wnioski Wydziału krajowego wskutek czego komisya budżetowa preliniuje ogólny dochód w kwocie zł. 202.434, a mianowicie:

w rub.	I.	poz. 1.	od c. k. skarb [≈] za drzewo opałowe	1.450 zł
"	I.	" 2.	od kasy miejskiej $\frac{1}{5}$ dochodów z rogatek	25.900 "
"	I.	" 3.	od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni	84 "
"	II.	" 4.	opłaty pośmiertne	9.000 "
"	III.	zwroty kosztów leczenia:		
		poz. 5.	od funduszu krajowego galicyjskiego	151.000 "
		" 6.	od samopłacących	10.200 "
		" 7.	od funduszków obokrajowych i innych publicznych	4.650 "
"	IV.	" 8.	Rozmaite	150 "
				<hr/>
Razem suma dochodów				202.434 zł.

Sumaryczne zestawienie wydatków.

Rubryka	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
I.	32.373	2.962	35.335
II.	25.900	2.477	28.377
III.	6.925	653	7.578
IV.	176	63	239
V.	93	7	100
VI.	1.260	95	1.355
VII.	90.779	6.685	97.464
VIII.	18.091	1.059	19.150
IX.	930	70	1.000
X.	223	17	240
XI.	3.562	120.268	123.830
XII.	1.408	352	1.760
XIII.	19	1	20
XIV.	581	44	625
XV.	—	30	30
XVI.	16.000	—	16.000
Suma wydatków	198.320	134.783	333.103

Sumaryczne zestawienie dochodów.

Rubryka	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
I.	27.278	156	27.434
II.	9.000	—	9.000
III.	153.600	12.250	165.850
IV.	150	—	150
Suma dochodów	190.028	12.406	202.434

Bilans funduszu chorych przedstawia się następująco :

Wydatki	.	.	198.320 zł.
Dochody	.	.	190.028 „
Zatem niedobór	.	.	8.292 zł.

zaś bilans funduszu łącznie

wydatki	134.783 zł.
dochody	12.406 „
Zatem niedobór	<u>122.377 zł.</u>

Bilans całego szpitalu powszechnego we Lwowie wykazuje.

Wydatki	333.103 zł.
Dochody	202.434 „
Zatem niedobór	<u>130.669 „</u>

podczas gdy Wydział krajowy preliminował niedobór w kwocie 132.669 zł.

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitalu powszechnego we Lwowie na rok 1893. i wstawić wykazany niedobór w kwocie 130.669 zł. w rubr. XI. budżetu krajowego na rok 1893.

Lwów, dnia 11. września 1892.

Zastępcą przewodniczącego
Stanisław Badeni w. r.

Sprawozdawca
Marchwicki w. r.

Budżet krajowy na rok 1893.

Lit. D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

(Sprawozdawca poseł **Marchwicki**).

Wydział krajowy prelininuje wydatki w kwocie 5.414 zł. o 1.000 zł. więcej, jak na rok 1892. a mianowicie na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech, i ciągle wzrastającej liczby chorych położnic — na zapomogi dla tychże rub. V. poz. 7. o 1.000 zł. więcej, zaś we wszystkich innych rubrykach zgodnie z kwotami uchwalonemi na rok 1892.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym :

W rubr. I. potrzeby kancelaryjne . . .	10 zł.
„ II. remuneracye i zapomogi . . .	70 „
„ III. koszta utrzymania dzieci . . .	264 „
„ IV. koszta leczenia dziecka . . .	10 „
„ V. zapomogi dla położnic . . .	5.000 „
„ VI. rozmaite wydatki . . .	60 „
Razem j. w. . .	5.414 zł.

Dochodów ten fundusz niema żadnych, przeto Wysoki Sejm raczy uchwalić całą sumę wydatków funduszu podrzutków we Lwowie w kwocie 5.414 zł. pokryć z funduszu krajowego rubr. XI.

Lwów dnia 11. Września 1893.

Zastępca przewodniczącego:
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:
Marchwicki.

Budżet krajowy na rok 1893.

Lit. E.

Krajowy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

(Sprawozdawca Włodzimierz Kozłowski).

Preliminarz Wydziału krajowego na rok 1893 wykazuje wydatki

w kwocie	206.267 zł.
zaś dochody w kwocie	186.480 „
Komisyja budżetowa wnosi wstawić w wydatkach	204.167 „
czyli w porównaniu z preliminarzem Wydziału krajowego o	2.100 „ mniej
w porównaniu z kwotą na rok 1892. uchwaloną o	15.706 „ mniej
w porównaniu z przecięciem 1889—91. o	38.524 „ więcej
w porównaniu z wynikłością z r. 1891. o	26.222 „ „
w porównaniu z wynikłością z r. 1890. o	49.058 „ „

Głównym powodem tak znacznego podwyższenia ogólnej sumy wydatków jest uchwalona dnia 8. kwietnia 1892. przez Wysoki Sejm budowa pawilonów.

Dochody wstawia Komisyja zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 186.480 zł., a w porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1892. o	9.400 zł. wyższej
w porównaniu z przecięciem 1889—91. o	1.647 „ niższej
w porównaniu z kwotą na rok 1891. uchwaloną o	18.058 „ wyższej
a w porównaniu z wynikłością z r. 1890. o	8.661 „ niższej

Z porównania proponowanych przez Komisyję wydatków	204.167 „
z dochodami	186.480 „
Okazuje się niedobór	17.687 zł.
w porównaniu z niedoborem przez Wydział krajowy obliczonym o	2.100 „ niższy
w porównaniu z niedoborem przyjętym na rok 1892. o	25.106 „ „

Wydatki zwyczajne wynosić będą według wniosków Komisyji	173.335 „
czyli w porównaniu z preliminarzem Wydziału krajowego o	2.100 „ mniej
w porównaniu z kwotą na rok 1892. uchwaloną o	492 „ „
w porównaniu z przecięciem 1889—91. o	11.358 „ więcej
w porównaniu z wynikłością z r. 1891. o	6.387 „ „
w porównaniu z wynikłością z r. 1890. o	20.644 „ -

Przyczyną obniżenia preliminarza Wydziału krajowego jest poniżej uzasadnione obniżenie wydatku na pieczywo i na bieliznę pod rubr. VII. poz. 32/) i 42, oraz ubytek dodatku pięcioletniego pod rubr. I. poz. 6. lit. b) i c) i 7.

Obniżenie wydatku w porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1892. wynika głównie z obniżenia niektórych artykułów żywności w ostatnich miesiącach b. r.

Znaczne podwyższenie wydatków zwyczajnych w porównaniu z przecięciem 1889—91. i z r. 1890. i 1891. pochodzi z tego powodu, że wielka część artykułów żywności, jakkolwiek

obecnie tańsza, aniżeli w pierwszym kwartale b r., kosztuje zawsze drożej, aniżeli w r. 1890. i 1891., a obok tego w zakładzie przeprowadzono pewne ulepszenia.

Suma wydatków nadzwyczajnych wynosić będzie z powodu budowy pawilonu . . . . . 30.832 zł.
czyli w porównaniu z kwotą na rok 1892. uchwaloną . . . . . 15.214 „ mniej,
w roku bieżącym bowiem obok budowy pawilonu rozszerzono budynek gospodarski.

Poszczególnienie wydatków.

I. Płace i emolumenta etatowe.

Wydział krajowy preliminuje 21.405 zł. czyli o 759 zł. więcej od kwoty uchwalonej na r. 1892., o 1.084 zł. więcej od wynikłości z r. 1891., a o 2.208 zł. więcej od zamknięcia rachunków z r. 1890.

Wyższe żądania uzasadnia Wydział krajowy podwyższeniem wydatków na dodatki pięcioletnie pod poz. 4 d) które w pomniejszeniu odnośnego wydatku pod poz. 7 znajdują częściową kompensatę.

Ponieważ już po oddaniu preliminarza do druku przeniesiono mającego prawo do dodatku pięcioletniego i osobistego, oficyała p. Bienkowskiego i przyjęto innego oficyała, odpada pod poz. 6 b) 300 zł. dodatku pięcioletniego, a pod tą samą pozycją lit. c) drugich 300 zł. Komisya budżetowa wstawia przeto pod poz. 6 lit. b) jedynie tylko kwotę 325 zł., a pod poz. lit. c) 300 zł.

Ustanowienie posady etatowej maszynisty, i przeniesienie tego wydatku z rubr. II. poz. 14. a) i b) pod rubr. I. poz. 9, które wpłynęło na podwyższenie wydatków w rubr. I. znalazło jednak w stosunkowym ubytku wydatków pod rubr. II. całkowite wyrównanie, — uzasadnia Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu; Komisya budżetowa przedkłada Wys. Sejmowi także osobne sprawozdanie z tego wniosku dotyczącego powiększenia etatu zakładu w Kulparkowie.

Suma rubryki I. wynosić zatem będzie wedle wniosków Komisji 20.805 zł. czyli o 600 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego ale o 159 zł. więcej od kwoty uchwalonej na r. 1892., o 485 zł. więcej od wynikłości z r. 1891., a o 1.701 zł. więcej od wynikłości z r. 1890.

II. Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Komisya wnosi przyjąć preliminowaną przez Wydział krajowy kwotę 34.767 zł. o 1.973 zł. niższą od kwoty uchwalonej na rok 1892., o 2.237 zł. wyższą od wynikłości z r. 1891., a o 3.079 zł. wyższą od wynikłości z r. 1890.

Obniżenie żądania w porównaniu z kwotą uchwaloną na r. 1892. pochodzi z powodu obniżenia płacy nowo przyjętego ślusarza i palacza pod poz. 4. lit. a), równie jak i z tego powodu, że ceny artykułów żywności są po większej części niższe, aniżeli w początku r. 1892., wyższe jednak aniżeli w r. 1891. i 1890. Mięso wołowe i cielęce np., które w r. 1891. kosztowało 45 i 43 ct. za 1 klg. zakontraktował Wydział krajowy w I. półroczu b. r. po 59 ct. za 1 klg. w II. półroczu po 56 ct. za 1 kg.; za masło 1. lutego płacił zakład w r. 1891 1 zł. 6 ct. i 86 ct. za klg., w lipcu 80 ct., w sierpniu 86 ct., we wrześniu 92 ct., a przeciętnie 86 ct. za 1 klg. Natomiast przybywa pod poz. 12. lit. a) i b) płaca roczna i koszt utrzymania jednej Siostry miłosierdzia, a pod poz. 15. lit. a) i c) o 2 dozorców więcej, jak w r. 1892., a to z powodu rozszerzenia zakładu przez wybudowanie nowego pawilonu.

Wikt jednej Siostry miłosierdzia oblicza Wydział krajowy pod poz. 12. lit. b) w kwocie 230 zł. o 6 zł. niższej od kwoty na r. 1892. uchwalonej, o 31 zł. wyższej od wynikłości z roku 1891. a o 33 zł. niższej aniżeli wynikłość z roku 1890.

Wikt służby wyższej pod poz. 14 *c)* oblicza Wydział krajowy dla 8 osób po 220 zł., o 20 zł. niżej, aniżeli w r. 1892., a o 15 zł. wyżej od wynikłości z r. 1891. a dla 3 osób przyjmuje wikt w kwocie po 150 zł. o 4 zł. wyższej od kwoty uchwalonej na r. 1892., a o 16 zł. niższej, aniżeli wydano w r. 1891.

Wikt służby oddziałowej pod poz. 15. lit. *c)* oblicza Wydział krajowy w kwocie 142 zł. o 12 zł. niższej od kwoty uchwalonej na r. 1892., a o 8 zł. wyższej od wynikłości z r. 1891., a o 15 zł. wyższej od wynikłości z r. 1890.

Wikt służby domowej pod poz. 17. oblicza Wydział krajowy w kwocie 125 zł., o 11 zł. niższej od kwoty na r. 1892. uchwalonej, o 14 zł. wyższej od wynikłości z r. 1890.

III. Pensye i emerytury

wnosi Komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 1.351 zł. równie wysokiej, jak uchwalono na r. 1892, a kwota rzeczona jest z powodu śmierci emeryta dra Hankiewicza i dozorecy Szymańskiego o 413 zł. niższą od wydanej w r. 1891. a o 407 zł. niższą od wydatku w roku 1890.

IV. Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski

wnosi komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 14 zł. w równej wysokości, jak uchwalono na r. 1892. i wydano w r. 1891. i 1890.

V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 40 zł. równid wysokiej, jak uchwalona na rok 1892.

W roku 1890. i 1891. nie było na ten cel żadnych wydatków.

VI. Remuneracye i zapomogi

Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 726 zł. równie wysokiej, jak uchwalona na rok 1892., o 464 zł. niższej, aniżeli w r. 1891, a o 48 zł. niższej, aniżeli w r. 1890, na ten cel wydano.

VII. Koszta gospodarcze

poz. 32. Żywienie chorych.

a) Zwykła strawa i dodatki oblicza Wydział krajowy na 48.000 zł. czyli o 1.000 zł. więcej od wydatku uchwalonego na r. 1892., o 2.736 zł. więcej od wynikłości z r. 1891., a o 8.881 zł. więcej od wynikłości z roku 1890. Ponieważ jednak w latach ubiegłych wydatek na mleko produkowane w zakładzie liczono wedle kosztów produkeyi, a w preliminarzu na rok 1893. obliczył je Wydział krajowy w myśl przyjętego przez Sejm do wiadomości, życzenia komisji budżetowej, wedle cen targowych, który to o 2.000 zł. wyższy wydatek znajduje w dochodach wyrównanie, za podstawę porównania z poprzednimi latami brać jedynie tylko można kwotę 46.000 zł. po odłączeniu różnicy wydatku na mleko otrzymaną. Kwota 46.000 zł. jest o 1.000 zł. niższą od uchwalonej na ten cel na rok 1892, o 736 wyższą od wynikłości z r. 1891., a o 6.881 wyższą od wynikłości z r. 1890.

Wydział krajowy oparł rachunek dni leczenia na wynikłości z r. 1891 i obliczył dni na r. 1893 (218.180), a otrzymawszy koszt dnia leczenia 20·7 przyjął takowy w zaokrąglonej kwocie 21 kr.

Pod poz. 32. lit. f) preliniuje Wydział krajowy wydatki na pieczywo z piekarzem i drzewem w kwocie 9.200 zł. równie wysokiej, jak przyjęta na rok 1892., ale o 1.369 zł. wyższej od przecięcia z lat 1889—91., o 349 zł. niższej od wynikłości z r. 1891., a o 1.336 zł. wyższej od wynikłości z r. 1890.

Ponieważ cena ziemiopłodów w porównaniu z początkiem r. b. znacznie spadła a mąkę zakupuje zakład po cenach znacznie niższych, aniżeli służące w żądaniach na rok 1892. za podstawę obliczenia Wydziału krajowego ceny ze stycznia, lutego i marca 1892. — I tak 100 kg. mąki Nr. 0 kosztował w styczniu 1892, 19 zł. 60 ct., w lutym 19 zł. 40 ct., w marcu 18 zł. 82 ct., w kwietniu 18 zł. 12 ct., w maju 17 zł. 86 ct., w czerwcu 17 zł. 12 ct. w lipcu 16 zł. 91 ct., w sierpniu 16 zł. 33 ct.; 100 kg. mąki Nr. 4. kosztowało w styczniu 17 zł. 91 ct., w lutym 17 zł. 44 ct., w maju 16 zł. 38 ct., w sierpniu 14 zł. 61.; 100 kg. mąki Nr. 5. w lutym 17 zł. 44 ct., w maju 15 zł. 92 ct., w sierpniu 14 zł. 61 ct.; 100 kg. mąki razowej kosztowało w styczniu 11 zł. 20 ct., w lutym 11 zł. 38 ct., w maju 10 zł. 38 ct., w sierpniu 8 zł. 26 ct.—Mąka żytnia Nr. 3. w lutym 12 zł. 40 ct., w maju 10 zł. 70 ct., w sierpniu 9 zł. 17 ct.—Mąka razowa w lutym 1892. 10 zł. 10 ct., w czerwcu 8 zł. 9 ct., w sierpniu 7 zł. 15 ct., 1 kg. chleba kosztował w r. 1891: 8·5, w lutym 1892: 11·7, w maju 11·4 ct., w lipcu 10·2 ct., przeciętnie 11·1 ct. — 1 kg. bułek kosztował w lutym 17 ct., w maju 16·1 ct., w lipcu 15·6 ct., przeciętnie 16·2 ct. — Wobec ciągłego zwiększającego się zniżenia cen wnosi Komisya budżetowa wstawić pod poz. VII. lit. f.) Pieczywo z piekarzem i drzewem kwotę 8.600 zł. o 600 zł. niższą od preliminarza Wydziału krajowego i od uchwalonego na r. 1892. wydatku, a o 769 zł. wyższą od przecięcia z lat 1889—1891.

Kwotę 1.000 zł. preliniowaną jako wydatek nadzwyczajny pod poz. 35., 2) na sprzęty gospodarze przeznacza Wydział krajowy na sprzęty potrzebne do nowo wybudowanego pawilonu i warsztatów. — JW. Szef V. Departamentu złożył w komisji oświadczenie, że nabycie sprzętów nową budową spowodowane oraz znaczniejsze zakupno łóżek siatkowych znajdzie w tej kwocie całkowite pokrycie.

Pod poz. 42. lit. a) preliniuje Wydział krajowy na zakupno i naprawę bielizny pościeli i odzieży 6.500 zł. wykazując, że kwota rzeczona jest znacznie niższą od ogólnej sumy wydatków na ten cel. Komisya uważa jedynie tylko trzechletnie przecięcie wydatków zwyczajnych 5.509 zł. za normalną podstawę do obliczenia powyższego wydatku — wnosi przeto wstawić pod poz. 42. lit. a) zamiast kwoty 6.500 zł. kwotę 5.600 zł. o 900 zł. niższą od preliminarza Wydziału krajowego i od kwoty na rok 1891. wydanej, a o 91 zł. wyższą od przecięcia z lat 1889—1891., o 572 zł. wyższą od wynikłości z r. 1890., a o 600 zł. wyższą od zwyczajnych wydatków na ten cel z r. 1889.

Kwota przez Komisję proponowana tem bardziej wystarczyć powinna, ile że zakład oprócz wydatków zwyczajnych poniósł znaczne wydatki nadzwyczajne na zakupno bielizny w roku 1889., 7.198 zł. i r. 1891., 6.497 zł., a jeśli się sumę wydatków na sprzęty gospodarskie i na bieliznę i odzież i pościel rozliczy na liczbę dni leczenia, okaże się, że w Kulparkowie wydano na ten cel w latach 1889—91. więcej, aniżeli w innych zakładach w ciepłą odzież i w bardzo porządną pościel zaopatrzonych. — A mianowicie na 1. dzień leczenia przypada w latach 1889—91. w Kulparkowie 6·01 ct. na cel powyższy, w Dalldorf pod Berlinem wedle ostatnich przystępnych dat 5·90 ct., w Pradze 5·41 ct., w Kosmanos w Czechach 5·62 ct., w Bernie 5·12 ct., w Dobran w Czechach 4·74 ct. — Należy przeto przypuszczać, że zakład Kulparkowski poniósłszy wydatek stosunkowo wyższy znaczniejsze zapasy ciepłej bielizny i pościeli posiadać powinien.

Przy tej sposobności zwraca Komisya uwagę na potrzebę uwzględnienia różnicy wydatków zwyczajnych od nadzwyczajnych w trzechletnich przecięciach w preliminarzu zawartych.

Suma wydatków zwyczajnych rubr. VII. Koszta gospodarze wynosić przeto będzie wedle wniosków Komisji 97.752 zł. czyli o 1.500 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego, o 352 zł. więcej od kwoty na r. 1892. uchwalonej, o 13.789 zł. więcej od przecięcia z lat

1889—1891, o 7.489 zł. więcej od wynikłości z r. 1891, a o 14.992 zł. więcej od wynikłości z roku 1890.

Suma wydatków nadzwyczajnych rubr. VII. wynosić będzie zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego 1.000 zł. Ogólna suma wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych na kosztą gospodarze wynosić będzie wedle wniosków Komisji 98.752 zł. czyli o 1.500 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego, o 552 zł. mniej od kwoty uchwalonej na rok 1892, ale o 10.224 zł. więcej od przecięcia z lat 1889—1891, a o 15.992 więcej od wynikłości z r. 1890.

VIII. Koszta sanitarne.

Komisja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 6.260 zł. równie wysokiej, jak uchwalono na rok 1892, wyższej o 142 zł. od r. 1891, a o 320 zł. wyższej aniżeli wydano w roku 1890.

IX. Koszta kancelaryjne i druki.

Komisja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 450 zł. równie wysokiej, jak uchwalono na rok 1892., o 34 zł. wyższej, aniżeli wydano w r. 1891., a o 50 zł. niższej, od wydanej w r. 1890.

X. Koszta kapliczne.

Komisja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 200 zł. w kwocie równie wysokiej, jak uchwalono na rok 1892., i wydano w r. 1890., a o 17 zł. niższej od wydanej w roku 1891.

XI. Koszta utrzymania budynków, dróg i urzędzeń.

Komisja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 8.050 zł. równie wysokiej, jak suma wydatków zwyczajnych na rok 1892. uchwalona i w r. 1891. i 1890. wydana, a o 3.004 niższej od sumy wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych na r. 1892. przyjętej, a o 4.505 zł. niższej od ogólnej sumy wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych w r. 1891.

XII. Podatki, daniny.

Komisja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 120 zł. równie wysokiej, jak uchwalona w r. 1892.

XIII. Rozmaite.

Komisja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 2.600 zł. o 700 zł. wyższej. aniżeli kwota na r. 1892. przyjęta, o 482 zł. niższej od wynikłości z r. 1891., a o 434 zł. wyższej od wynikłości z r. 1890.

Na wzrost sumy odnośnych wydatków wpłynęło (pod poz. 60 i) przyjęcie wyższej kwoty na kosztą przywozu i odstawienia chorych do zwrotu od gmin przynależności, 800 zł. czyli o 740 zł. więcej od kwoty na rok 1892. uchwalonej, a o 64 zł. więcej od kwoty w r. 1891., a o 197 zł. więcej od kwoty w r. 1890. wydanej.

Zaliczka rzeczona znajduje pod rubr. V. poz. 10. doch. częściowe wyrównanie. Ponieważ ciągłe podwyższanie się tego rodzaju zaliczek jest dowodem, że c. k. Starostwa dość powolnie ściąganie ich załatwiają, mniema Komisja, że Wydział krajowy w razie dalszego trwania tego

stanu rzeczy, który często jest powodem długiej i uciążliwej korespondencji z c. k. Starostwami, przedstawi c. k. Namiestnictwu potrzebę szybszego ściągania powyższych kosztów.

XIV. Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe.

Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 50 zł. równej uchwalonej na ten cel na r. 1892. i wydanej w r. 1890, a o 13 zł. niższej od wynikłości z r. 1891.

XV. Koszta podróży i dyety Członków Komisji opieki nad obłąkanymi.

Komisya przyjmuje zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 150 zł. a zatem w równej wysokości, jak kwota na rok 1892. uchwalona.

XVI. Nowe budynki w zakładzie postawić się mające.

Nadzwyczajne.

Komisya wnosi w moc uchwały Sejmowej z dnia 8. kwietnia na 2 pawilony z przyznanej kwoty 59.664 zł. płatnej w dwóch ratach, drugą ratę 29.832 zł.

Jeden pawilon na 20 łózek z 28 ubikacyami i przybudowane dwa budynki gospodarcze na warstwy po 6 ubikacyi zawierające, magazyn bielizny, szwalnię i mieszkanie dla służby kuchennych znajduje się już pod dachem. Na drugi pawilon na 20 łózek z 28 ubikacyami właśnie zaciągają krokwie.

Dochody.

I. Odsetki od kapitałów.

Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego kwotę 230 zł. równą uchwalonej na rok 1892.

II. Dodatki.

Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego kwotę 660 zł, równą kwocie uchwalonej na rok 1892., a o 47 zł. niższą od wynikłości z r. 1891., a o 19 niższą od wynikłości z r. 1890.

III. Dochody z dóbr.

Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego 11.890 zł., czyli z powodu obliczenia mleka po cenach produkeyi w porównaniu z kwotą na rok 1892. uchwaloną o 2.000 zł. więcej.

IV. Zwroty kosztów leczenia.

Komisya wstawia zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 172.500 zł., przyjmując dochód od funduszu krajowego galicyjskiego, niższy od trzechletniego przecięcia 149. 304 zł. w kwocie 145.000. Dochód od samopłacących oblicza Komisya poniżej trzechletniego przecięcia 26.270 zł., i nie chcąc w roku przyszłym dawać powodu do przekroczenia preliminarza w zamknięciu rachunków, preliminarzuje jedynie tylko 24.000 zł., spodziewa się jednak, że po

rozszerzeniu się zakładu, dochód z tego źródła wzrośnie. Dochód od funduszków obceokrajowych i innych publicznych przyjmuje Komisya poniżej trzyletniego przecięcia 3.975 zł. w kwocie 3.500 zł.

V. Rozmaite.

Komisyja wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . . . . . 1.200 zł.
o 400 zł. więcej od kwoty na rok 1892 uchwalonej, a o 454 zł. więcej od wynikłości z roku 1891.

Podwyższenie dochodów pochodzi głównie z powodu zaległych kosztów przewozu pod poz. 10.

Projekt budżetu gospodarstwa rolnego i krowiarni oblicza wydatki:

I. Na gospodarstwo rolne i krowiarnię zgodnie z uchwaloną na rok 1892. kwotą	8.219 „
II. Na ogród warzywny zgodnie z uchwaloną na r. 1892. kwotą	624 „
III. Podatki i daniny	102 „
IV. Różne	45 „

Suma wydatków wynosić przeto będzie . . . . . 8.990 zł.

Ponieważ dochody z gospodarstwa rolnego i krowiarni wynosić mają . . . . . 10.890 zł.
czyli o 2.000 zł. więcej, aniżeli na rok 1892. uchwalono, czysty dochód z gospodarstwa rolnego i krowiarni wynosić będzie po odtrąceniu sumy wydatków na gospodarstwo, podatki i rozmaite nieprzewidziane . . . . . 2.524 „

Ponieważ dochody ze sprzedaży warzyw ogrodowych wynoszą kwotę	1.000 „
Po odtrąceniu wydatku okaże się czysty dochód z ogrodu	376 „
Po odtrąceniu sumy wydatków	8.990 „
Od sumy przychodów	11.890 „

Pozostanie czysty dochód z gospodarstwa . . . . . 2.900 zł.
czyli o 1.958 zł. wyższy od uchwalonego na rok 1892.

Komisya budżetowa wnosi:

I. Wys. Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1893 i wstawić wykazany niedobór w kwocie 17.687 zł. przy rubr. XI. poz. 139. wydatków funduszu krajowego.

Lwów dnia 11. września 1892.

Zastępca przewodniczącego
Stanisław Badeni.

Sprawozdawca
Włodzimierz Kozłowski.

Liczba		Sumaryusz	zwy- czajne	Od prelimi- narza Wy- działu kra- jowego	
ru- bryki	pozy- eyi		zł.	wię- cej	mniej
Wydatki.					
I.	1-11	Płace i emolumenta etatowe	20.805		600
II.	12-17	Koszta utrzymania osób nieetatowych	34.767		
III.	18-26	Pensye i emerytury	1.351		
IV.	27-28	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14		
V.	29	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40		
VI.	30-31	Remuneracye i zapomogi	726		
VII.	32-43	Koszta gospodarcze	97.752		1.500
			1.000		
VIII.	44-48	„ sanitarne	6.260		
IX.	49	„ kancelaryjne	450		
X.	50	„ kapliczne	200		
XI.	51-55	„ utrzymania budynków dróg i urzędzeń	8.050		
			—		
XII.	56	Podatki i daniny	120		
XIII.	57-60	Rozmaite	2.600		
XIV.	61	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	50		
XV.	62	Koszta podróży i diety członków opieki nad obłąkanymi	150		
XVI.	63	Na nowe budowy (<i>nadzwyczajne</i>)	29.832		
		Suma wydatków	173.335		2.100
			30.832		
		Razem .	204.167		2.100
Dochody.					
I.	1	Odsetki od kapitałów	230		
II.	2-3	Dodatki	660		
III.	4-5	Dochody z dóbr	11.890		
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	172.500		
V.	9-11	Rozmaite	1.200		
		Suma dochodów .	186.480		
		W porównaniu z wydatkami .	204.167		
		Okazuje się niedobór .	17.687		

Lit. F.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

(Sprawozdawca poseł Dr. Adam Czyżewicz.)

Preliminarz Wydziału krajowego oblicza wydatki na łączną kwotę 233.656 zł. i to w dziale wydatków zwyczajnych 189.376 zł., zaś nadzwyczajnych (nowe budowle) 44.280. W porównaniu z rokiem 1892 prelininuje Wydział krajowy o 10.703 zł. obecnie więcej, i to w wydatkach zwyczajnych o 617 zł. mniej, zaś nadzwyczajnych o 11.320 więcej jak w roku 1892. Ponieważ zaś wydatki nadzwyczajne odnoszą się do nowych budowli przez Wysoki Sejm uchwalonych, przeto właściwie prelininarz na rok 1893 jest o kwotę 617 zł. mniejszy, jak był w r. 1892.

Dochody prelininuje Wydział krajowy w kwocie 187 529 zł. t. j. o 1.999 zł. więcej jak w roku 1892. W ten sposób zamyka Wydział krajowy swój prelininarz niedoborem 46.127 zł. Od tego niedoboru odtrącić należy wydatki nadzwyczajne w kwocie 44.289 zł., pozostaje jako rzeczywisty niedobór kwota 1.847 zł.

Komisya budżetowa wstawia w prelininarz wydatków kwotę 232.506 zł. i to zwyczajnych 188.226 i nadzwyczajnych zgodnie z Wydziałem krajowym 44.280. Przyjmuje zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w kwocie 187.529 i zamyka niedoborem w kwocie 44.977 zł. — od którego znów wydatki nadzwyczajne na inwestycje w kwocie 44.280 zł. odtrącić należy. Właściwy zatem niedobór na zwyczajne potrzeby szpitala św. Łazarza w Krakowie w myśl wniosków komisji wynosi 697 zł.

W myśl rezolucyj uchwalonych przez Wysoki Sejm, przy układaniu budżetu św. Łazarza w Krakowie na rok 1892, wydelegował Wydział krajowy komisję w celu zbadania przyczyny nadmiernych kosztów utrzymania w tymże szpitalu, oraz drugą komisję w celu zbadania maszyny parowej i wodociągów.

Rezultat tych badań wykazał, że jak opiewa reskrypt Wydziału krajowego wysłany pod l. 17.023/92 i 22.534 w administracji szpitalu św. Łazarza „panował pod wielu względami nieład i nieporządek, brak kontroli i jakiegokolwiek nadzoru.“ Tak samo badanie maszyny parowej i wodociągów wykazało „przedewszystkiem brak nadzoru nad urządzeniem mechanicznem, które potrzebuje naprawy i powoduje ciągłe marnowanie paliwa.“

Wskutek tego ujął Wydział krajowy i wydał bardzo energiczne rozporządzenia, zdążające do naprawy złęgo. Spodziewać się należy, że takowe w krótkim czasie w całości usuniętem zostanie. Opróżnione miejsce rządcy szpitala po przejściu dawnego na emeryturę nadane zostało urzędnikowi zakładu kulparkowskiego. Dalsze badanie sprawy doprowadziło do wdrożenia śledztwa dyscyplinarnego, którego rezultatu wyczekiwać dopiero należy. Również w myśl drugiej rezolucji Wysokiego Sejmu z r. 1892, komitet administracyjny szpitala św. Łazarza zajął się sprawą zakupna węgla opałowych wprost z kopalni, nie zaś od przedsiębiorcy miejscowego

i obecnie już przedstawił wniosek, aby mu wolno było tą drogą, rezolucjami sejmowemi wskazaną, zakupywać materiał opałowy, przyczem zestawienie rachunkowe wykazuje, że po opłaceniu wszelkich kosztów oraz dostawy węgla do szpitala, takowy o 13⁵ centa na jednym metrycznym cetnarze może być tańszym jak dotąd.

W ten sposób wszystkie wytknięcia jakie w komisji budżetowej ze stanowiska czysto budżetowego, tj. z mowy cyfer zrobione były, znalazły poparcie w zbadaniu faktycznego słowa rzeczy i można mieć otuchę, że administracja szpitala św. Łazarza dostanie się w ręce sprężyste, a w przyszłości wydatki odpowiadać będą rzeczywistej potrzebie.

Rubryka I. Płace i emolumenta etatowe preliniuje Wydział krajowy **31.980 zł.**
tj. 511 zł. więcej jak na rok 1892 uchwalono. Podwyższenie wydatku powstało z powodu systemizowania maszynisty z płacą 750 zł., wskutek czego ta kwota z rubryki II. weszła w I. Różnica zaś między tą kwotą a rzeczywistym podniesieniem potrzeb rubr. I., wynoszącem tylko 511 zł., wynikła z drobnych pozycji, powstałych przez zaokrąglenia w koszcie wiktury i opuszczenia dodatków 5-letnich nowomianowanych funkcyjaryuszów, których poprzednicy poszli na emeryturę.

Komisja budżetowa wstawia zatem zgodnie z budżetem krajowym w rubr. I. 31.980 zł.

Rubryka II. Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Preliminuje Wydział krajowy, oraz Komisja budżetowa kwotę **25.327 „**
t. j. o 1.171 zł. mniej jak na rok 1892 uchwalono. Zmniejszenie jest usprawiedliwione niżeniem kosztu wiktury, oraz przeniesieniem rachunkowem niektórych pozycji do innych rubryk, gdzie one należą; mianowicie maszynisty do rubr. I. piekarza i 2 parobków do VII.

Rubryka III. pensye i emerytury.

Zgodnie z wnioskiem **2.425 „**
t. j. o 2.175 zł. więcej jak na rok 1892 uchwalono. Gwałtowne podniesienie się wydatków tej rubryki znajduje usprawiedliwienie w przejściu rządcy szpitala i akuszerki w stan spoczynku.

Rubryka IV. Zaopatrzenia odstawnne i dary z łaski.

Zgodnie z wnioskiem, tak samo jak w r. 1892 **356 „**

Rubryka V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Zgodnie z wnioskiem **50 „**

Rubryka VI. Remuneracye i zapomogi.

Preliminuje Wydział krajowy **900 „**
t. j. o 200 zł. więcej jak na rok 1892 uchwalono. Podwyższenie wynosi właściwie na korzyść funkcyjaryuszów szpitala 400 zł., gdyż 200 zł., które pobierali urzędnicy c. k. urzędu podatkowego w Krakowie za czynności kasowe, pójdzie obecnie dla urzędników szpitala, którzy w myśl zarządzenia Wydziału krajowego, czynności te sami nadal sprawować będą. Podwyższenie zaś rzeczywiste o 200 zł. wydatków tej rubryki motywuje Wydział krajowy istotną potrzebą. Komisja budżetowa corocznie uwydatniała, że obniżenie tej pozycji, spowodowane było: potrzebą wskazania, iż służy ona do wynagrodzenia rzeczywistego nadmiaru pracy i gorliwego spełniania obowiązków. Obecnie w przekonaniu, że gorliwość w wypełnieniu obowiązków się wzmoże oraz, że czynności kasowe wykonywane przez zarząd szpitala, nie podniosą na przyszłość wydatków rubryki budżetu wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę **900 zł.**

Rubryka VII. Koszta gospodarcze.

Preliminuje Wydział krajowy **89.792 zł.**

t. j. o 4.534 zł. mniej jak na rok 1892 uchwalono, a o 949 zł. więcej jak okazuje wynikłość z roku 1890. Względnie do kwoty na rok 1892 uchwalonej, preliminuje Wydział krajowy obniżenie wydatków przy poz. 32a „zwykła strawa i dodatki“ o 2.500 zł, przy poz. 32g „wino dla chorych“ o 200 zł, przy poz. 39, „utrzymanie pralni“ o 442 zł, przy poz. 40, „bielizna pościel i odzież“ o 481 zł. wreszcie przy poz. 41, „słoma do sienników“ o 100 zł. Podwyższenie zaś wydatku, oprócz drobnych pozycji rachunkowych, wnosi Wydział krajowy przy poz. 32d, „opał do kuchni“, o 150 zł, przy poz. 32f, „pieczywo“, o 269 zł, przy poz. 34, „opał sal i łazienek“, 400 zł, przy poz. 35, „oświetlenie“, o 295 zł, wreszcie przy poz. 37, „utrzymanie jednej pary koni“, o 45 zł. i przy poz. 38b, „utrzymanie ogrodu warzywnego“, o 50 zł. We wszystkich pozycjach usprawiedliwia Wydział krajowy podwyższenie wydatku przeciętną cyfrą tegoż z lat ostatnich. Podwyższenie zaś wydatku przy pozycji 38b. motywuje Wydział krajowy potrzebę kwoty 50 zł., dla zadrzewienia części ogrodu warzywnego, przeistoczonej na spacerowy dla chorych.

Komisya budżetowa uznaje za usprawiedliwione podwyższenie pozycji tych, które nie odnoszą się do opału, gdyż od lat 3 ciągle zwracała uwagę na nadmierne spotrzebowanie materiału opałowego, które zostało stwierdzonem. Z przecięt więc z tych lat nie można obliczyć rzeczywistej potrzeby, tym mniej z wynikłości roku ostatniego, a to tym bardziej, że komitet administracyjny w piśmie z dnia 4. maja 1892 l. 22.534, sam oblicza: że przy zakupie węgla wprost z kopalni w Sierzy uzyska oszczędność na każdym wagonie po 13 zł. 50 ct. czyli na 100 tylko wagonach węgla obecnie pod kotły parowe potrzebnego 1.350 zł. Prócz tego, w temże samem piśmie, wykazuje komitet administracyjny, że przywóz węgla z kolei do szpitala, da się z łatwością uskutecznić przez użycie do tego celu koni szpitalnych, przez co znów na 100 wagonach tylko, oszczędzi się 400 zł.

Z tych powodów nie może się komisya budżetowa zgodzić na podwyższenie kosztów opału i przyjmuje tylko taką tegoż wysokość, jaka na rok 1892 uchwaloną została.

Wskutek tego przy poz. 32d. opał do kuchni i pod kotły parowe do wytwarzania pary w miejsce preliminowanej kwoty 1.200 zł. t. j. wyższej o 150 zł. od uchwalonej na rok 1892, wstawia komisya budżetowa kwotę 1.050 zł. zaś przy poz. 34: opał sal i łazienek i innych ubikacyi wstawia komisya budżetowa, w miejsce preliminowanej kwoty 7.000 zł., wyższej o 400 zł. od uchwalonej na rok 1892, takąż samą kwotę 6.600 zł.

Cała więc Rubryka VII. w miejsce preliminowanej kwoty 89.792 zł., wynosić ma . . . . . 89.242 zł.
tj. o 5.084 zł. mniej jak na rok 1892 uchwalono.

Rubryka VIII. Koszta sanitarne zgodnie z wnioskiem . . . . . 12.161 „
tj. więcej o 302 zł. jak na rok 1892 uchwalono. Usprawiedliwia tę nadwyżkę w zupełności większa ilość dni leczenia, którą z natury rzeczy i koszta sanitarne powiększa.

Rubryka IX. koszta kancelaryjne z godnie z wnioskiem . . . . . 1.000 „
Podwyższenie wydatku tej pozycji o 100 zł. usprawiedliwione jest potrzebą nakładu druków na księgi kasowe, ponieważż zarząd szpitalu kasę sam prowadzić będzie.

Rubryka X. *koszta kapliczne*, zgodnie z wnioskiem co do wydatków zwyczajnych w kwocie 250 zł. i nadzwyczajnych w kwocie 1.080 zł. łącznie . . . . .

1.330 zł.

Tem samem załatwione zostaje sprawozdanie Wydziału krajowego l. 42.941/92 w przedmiocie odrestaurowania wnętrza kościoła przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Kosztorys inżyniera szpitalnego uwzględnia już, jak z relacji jego wpływa możliwość odbicia tynków na gurtach i ewentualnie małych klinowań od wewnątrz, o czym dopiero przekonać się będzie można po ustawieniu rusztowania, i obejmuje tę możliwość w cenie jednostkowej od metra kwadratowego.

Rubryka XI. *Utrzymanie budynków* proponuje Wydział krajowy w wydatkach zwyczajnych kwotę 5.648 zł. t. j. o 500 zł. mniej jak na rok 1892 uchwalono i która to cała kwota przy poz. 53. *utrzymanie wodociągów i maszyny parowej*, oszczędzoną być ma — zaś w wydatkach nadzwyczajnych przekracza kwota proponowana 43.200 zł. takąż samą w roku 1892 o 13.200 zł. i to w myśl uchwały Wysokiego Sejmu, odnośnie do drugiej raty przeznaczonej na budowę pawilonu chirurgicznego. Ogółem więc preliminuje Wydział krajowy w tej rubryce kwotę 48.848 zł.

Przy poz. 56. *„wynagrodzenie za czynności techniczne“*, wstawiona jest w preliminarzu kwota 600 zł. Takiej pozycji nie ma w żadnym innym zakładzie szpitalnym krajowym i te zakłady wliczają ten wydatek, gdyby się okazał potrzebnym, do wydatków zwyczajnej konserwacji i reperacji budynków. Wszystkie prace techniczne przy nadzwyczajnych budowach tak samo jak i nadzór tychże budowli, bywają osobno wynagradzane i wchodzi w rachunek tychże budowli. W skutek zbadania urządzeń mechanicznych szpitalu św. Łazarza przez komisję ad hoc wydelegowaną, widział się Wydział krajowy spowodowanym wytknąć przedewszystkiem „brak nadzoru w całym urządzeniu mechanicznym, które powoduje ciągle marnowanie paliwa“. Z tego wynika, że nie ma potrzeby wynagradzania osobnego czynności technicznych, tym więcej że dla tych czynności w żadnym zakładzie szpitalnym w kraju nie ma osobnej rubryki wydatków. Z tych powodów komisya budżetowa skreśliła przy poz. 56. kwotę wstawioną 600 zł. — a w ten sposób cała Rubryka XI. wynosić będzie w wydatkach zwyczajnych 5.048, w nadzwyczajnych 43.200 razem . . . . .

48.248 „

i zawsze jeszcze w wydatkach zwyczajnych wyższą jest o 1.218 zł., jak ta sama rubryka w szpitalu we Lwowie.

Rubryka XII. *Podatki i daniny* zgodnie z wnioskiem . . . . . 1.027 „

Rubryka XIII. *Rozmaite* zgodnie z wnioskiem . . . . . 750 „

Rubryka XIV. *„Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic“* zgodnie z wnioskiem . . . . . 500 „

t. j. o 50 zł. więcej jak na rok 1892 z powodu większej ilości dzieci.

Rubryka XV. *„Koszta utrzymania matek i dzieci w szpitalu św. Ludwika“*, zgodnie z wnioskiem . . . . . 16.700 „

t. j. o 300 zł. więcej jak w r. 1892 z powodu przy rubryce XIV. podanego.

Rubryka XVI. *„Zapisy“* zgodnie z wnioskiem . . . . . 109 „

Rubryka XVII. *„Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wyniki“* zgodnie z wnioskiem . . . . . 50 „

Rubryka XVIII. *„Diety koszta podróży i inne“* zgodnie z wnioskiem . . . . . 350 „

Zestawienie.

Wydatki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	232.506 zł.
Dochody	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	187.529 <u>n</u>
										Niedobór	.	44 977 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitalu św Łazarza w Krakowie na rok 1893 i polecić pokryć niedobór w kwocie 44.977 zł. z funduszu krajowego.

Lwów 14. września 1892.

Zastępca przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Dr. Czyżewicz,

referent.

Budżet krajowy na rok 1893.

Lit. G.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

(Sprawozdawca poseł *Dr. Adam Czyżewicz.*)

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków kwotę 5.105 zł. w. a. t. j. o 586 zł. więcej jak na rok 1892 uchwalono; w dziale dochodów preliniuje Wydział krajowy kwotę 1.655 zł. t. j. 36 zł. więcej jak w roku 1892. Okazuje się więc niedobór w kwocie 3.450 zł. który w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 25 listopada 1889 ma być pokryty z funduszu krajowego, a raczej zwrócony funduszowi podrzutków, jako zapomoga dla położnic, które z dziećmi bezpłatny oddział położniczy po zniesieniu domów dla podrzutków opuszczają.

Komisyja budżetowa wstawia tak w dziale dochodów, jakoteż wydatków cyfry zgodnie z Wydziałem krajowym:

W y d a t k i.

Rubr.	I.	<i>Płace urzędników zgodnie z wnioskiem</i>	. . . . .	50 zł.
Rubr.	II.	<i>Koszta kancelaryjne</i>	" "	20 "
Rubr.	III.	<i>Remuneracye</i>	" "	20 "
Rubr.	IV.	<i>Koszta utrzymania podrzutków zgodnie z wnioskiem</i>	. . . . .	1.525 "
Rubr.	V.	<i>Koszta leczenia dzieci</i>	" "	10 "
Rubr.	VI.	<i>Podatki i daniny</i>	" "	— "
Rubr.	VII.	<i>Zapomogi dla położnic</i>	" "	3.450 "
		więcej o 550 zł. jak na rok 1892 wedle faktycznej potrzeby. Ciągły wzrost tej rubryki powoduje corocznie zwiększająca się liczba kobiet, w zakładach położniczych, a tem samem i zwiększająca się liczba dzieci, dla których Wysoki Sejm zapomogę przeznaczył, jeśli matki ich zabierają je z sobą do domu, a nie pozostawiają w domach podrzutków, które zniesione zostały.		
Rubr.	VIII.	<i>Rozmaite zgodnie z wnioskiem</i>	. . . . .	30 "
		Ogólna suma wydatków	. . . . .	5.105 zł.

D o c h o d y.

Rubr.	I.	<i>Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj zgodnie z wnioskiem</i>	. . . . .	1.655 zł.
		Ogólna suma dochodów	. . . . .	1.655 zł.

Z e s t a w i e n i e .

Wydatki	5.105 zł.
Dochody	1.655 <u>n</u>
Niedobór	3.450 zł. w. a.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy powyższy preliminarz funduszu podrzutków w Krakowie przyjąć na rok 1893 i polecić pokryć niedobór w kwocie 3.450 zł. w. a. z funduszu krajowego.

Lwów dnia 14 września 1892.

Zastępca przewodniczącego

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca

Dr. Adam Czyżewicz.

Budżet krajowy na rok 1893.

Lit. III.

Fundusz policji krajowej.

(Sprawozdawca poseł Goldman.)

W dawniejszych latach fundusz ten żadnych nie ponosił wydatków, a cały jego dochód wpływał do funduszu krajowego. Gdy jednak na mocy ustawy państwowej z 24. Maja 1885, w innych prowincjach państwa weszły w życie domy przymusowej pracy i poprawy, fundusz ten pokrywa koszta utrzymania przynależnych do Galicji w tychże zakładach. Koszta te z roku na rok znacznie się zwiększają. W roku 1889 wypłacono z tego tytułu 330 zł., w roku 1890 1.451 zł., a w roku 1891 1.956 zł. Na rok 1892 uchwalono 2.000 zł., a na rok 1893 Wydział krajowy preliniuje 2 500 zł. Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu policji krajowej	6.034 zł.
Wydatki	2.505 „
Nadwyżka dochodów w kwocie	3.529 zł.

wpływie do funduszu krajowego (rubr. IV. poz. 7) dochodów funduszu krajowego.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Goldman.

